

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוקי
ר' בנימו שמואל שליט"א

במקום הזה. אין יראת אלהים, דא מהימנותא. (דף קמא ע"א)

אמר רבי אלעזר, בגין דלא שריא שכנינתא לבר מארעא קדישא ועל דא אין יראת אלהים
במקום הזה, דלאו אתריה הוא, ולא שריא הכא. ויצחק אתתקף ביה במהימנותא, דהמא דהא
שכנינתא גו אתתיה שריא.

ויצו אבימלך את כל העם לאמר הנוגע באיש הזה ובאשתו מות יומת (בראשית כו). תא חזי, פמה
אוריך להו קדשא בריך הוא לרשיעיא, בגין שהוא טיבו דעבד עם אבהו קמאי. דהא בגין
דא לא שליטו בהו ישראל עד לבתר דרין בתראין. יאות עבד אבימלך, דעבד טיבו עם יצחק,
דאמר ליה (בראשית כ) הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך שב.

רבי יהודה אמר, חבל עליהו דרשיעיא, דטיבותא דלהון לאו איהו שלימ, תא חזי, עפרון
בקדמיתא אמר, (בראשית כג) אדוני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה וגו'.
ולביתר אמר, (בראשית כג) ארץ ארבע מאות שקל כסף וגו', ובתיב (בראשית כג) וישקול אברהם
לעפרון וגו', עובר לסוחר. אורף הכא, בתיב בקדמיתא, הנה ארצי לפניך וגו'. ולביתר אמר לו,
(בראשית כו) לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד. אמר ליה רבי אלעזר, דא הוא טיבו דעבד עמיה,
דלא נסיב מדיליה אבימלך פלום, ושריה בכל ממוניה, ולביתר אזל בתריה, למגזר עמיה קנים.
ואמר רבי אלעזר, יאות עבד יצחק, דהא בגין דידיע רזא דחכמתא, אשתדל וחרפ בירא דמיין,
בגין לאתתקפא במהימנותא כדקא יאות. וכן אברהם אשתדל וחרפ בירא דמאי (וכו יצחק), יעקב
אשפח ליה מתתקן, ויתיב עליה ובלהו אזלו בתריה, ואשתדלו בגין לאתתקפא במהימנותא
שלימתא כדקא יאות.

והשפא ישראל אתתקפו ביה ברזי דפקודי אורייתא, כגון דכל יומא ויומא אתתקף בר נש
בציצית דאיהו מצנה, ובר נש אתעטף ביה. הכי נמי בתפלי דמנח ארישיה ובדרועיה, דאינון
רזא עלאה כדקא חזי. בגין דקדשא בריך הוא אשתפח ביה בכר נש דאתעטר ביה בתפלוי
ואתעטף בציצית, וכלא רזא דמהימנותא עלאה.

ועל דא, מאן דלא אתעטף בהאי, ולא אתעטר לאתתקפא בתפלי בכל יומא. דמי ליה דלא
שריא עמיה מהימנותא, ואתעדי מניה דחילו דמאריה, ועלותיה לאו עלותא כדקא יאות. ובגין
כך אבהו הוו מתתקפי גו מהימנותא עלאה, בגין דבירא עלאה דרזא דמהימנותא שלימתא
שריא ביה.

ויעתק משם ויחפר באר אחרת וגו', (בראשית כו) רבי חייא פתח ואמר, (ישעיה נח) ונחך יי תמיד
והשביע בצחצחות נפשך ועצמתיה יחליץ וגו'. האי קרא אוקמוה ואתמר. אבל בהאי קרא, ביה
אתתקפו מארי מהימנותא דאבטח לון לעלמא דאתי. ונחך יי תמיד בהאי עלמא ובשלמא דאתי.
ונחך יי פיון דאמר ונחך יי, אמאי תמיד. אלא דא תמיד דבין הערבים, דאיהו אתתקף תחות

הַרְוֵיָהּ דִּי צַחֲקָא, וְדָא הוּא חוֹלְקָא לְעֵלְמָא דְאֵתִי, מְנַלְן מְדוּד דִּכְתִּיב, (תהלים כג) יִנְחֵנִי בְּמַעְגְלֵי צֶדֶק לְמַעַן שְׂמוֹ.

וְהַשְׁבִּיעַ בְּצַחְצְחוֹת נַפְשָׁה, (ישעיה נח) דָּא אֶסְפְּקִלְרִיא דְנַהְרָא, דְכָל נִשְׁמַתִּין אֲתַהֲנֹן לְאֶסְתַּכְלָא וְלֹאֲתַעֲנָנָא בְּגוּוּה. וְעֵצְמַתִּיה יַחְלִיץ, הַאי קָרָא לְאוּ רִישִׁיה סוֹפִיה. אִי נִשְׁמַתִּיה דִּצְדִיקָא, (סְלָקָא לְעֵילָא, נ"א אֲתַהֲנֵי בְּעֵדוּנָא דָא דְלְעֵילָא) מָאִי וְעֵצְמַתִּיה יַחְלִיץ. אֶלָּא הָא אִוְקַמְוּהָ. דָּא תַחֲתִית הַמַּתִּים, דְזַמִּין קַדְשָׁא בְרִיה הוּא לְאַחֲרִיא מַתִּיא וְלֹאֲתַקְנָא לֹון לְגַרְמוֹי דְבַר נָשׁ לְמַהוֹי כְּקַדְמִיתָא בְּגוּפָא שְׁלִים. וְנִשְׁמַתָּא אֲתוֹסְפַת נְהוּרָא גוֹ אֶסְפְּקִלְרִיאָה דְנַהְרָא, לְאַתְנַהְרָא עִם גּוּפָא לְקִיּוּמָא שְׁלִים כְּדָקָא חוּזִי. וּבְגִין כְּדָ פְתִיב, וְהִיִּית פְּגַן רְוָה. מָאִי כְּגוֹ רְוָה, דְלָא פְסָקוּ מִימּוֹי עֲלָאִין, לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמִי עֲלָמִין, וְהַאי (גּוּפָא) גִינְתָא אֲתַשְׁקִי מַנְיָה, וְאַתְרוּי מַנְיָה תְדוּרָה. (דף קמא ע"ב) וּכְמוּצָא מִים, דָּא תַהוּא נְהַר דְנַגִּיד וְנַפְיָק מֵעֵדָן וְלָא פְסָקִין מִימּוֹי לְעֵלְמִין.

תָּא חוּזִי, בִּירָא דְמִיִּין נְבַעִין, הַאי אִיהוּ רְוָא עֲלָאָה בְּגוֹ רְוָא דְמַהִימְנוּתָא. בִּירָא דְאִית בִּיה מוּצָא מִים, וְאִיהוּ בִּירָא דְאֲתַמְלָא מַהִהוּא מוּצָא מִים, וְאִינוּן תְּרִין דְרַגְיִן דְאִינוּן חַד, דְכַר וְנוֹקְבָא כְּחַדָּא כְּדָקָא יָאוּת.

וְתָא חוּזִי, תַהוּא מוּצָא מִים וְתַהוּא בִּירָא אִינוּן חַד, וְאַקְרִי כְלָא בְּאֵר. וְדָא תַהוּא מְקוּרָא דְעֵייל, וְלָא פְסִיק לְעֵלְמִין, וּבִירָא אֲתַמְלִי. וּמָאִן דְאֶסְתַּכַּל בְּבִירָא דָא, אֶסְתַּכַּל בְּרְוָא עֲלָאָה דְמַהִימְנוּתָא, וְדָא הוּא סִימָנָא דְאַבְהוֹן, דְמַשְׁתַּדְלִי לְחַפּוֹר בִּירָא דְמָא גוֹ רְוָא עֲלָאָה, וְלִית לְאַפְרָשָׁא בִין מְקוּרָא וּבִירָא וְכְלָא חַד.

וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רַחוּבוֹת (בראשית כו). רַמְזִי דְזַמִּינִין בְּנוֹי לְמַפְלַח וְלֹאֲתַקְנָא הַאי בִּירָא כְּדָקָא חוּזִי, בְּרְוָא דְקַרְבְּנִין וְעֵלְוֹן. בְּגוּוּנָא דָא, (בראשית ב) וַיִּנְיַחְהוּ בְּגוֹן עֵדָן לְעַבְדָּהּ וּלְשֹׁמְרָהּ, אֵלֶיךָ קַרְבְּנִין וְעֵלְוֹן וּבְגִין דָּא, יִתְפַּשְׁטוּן מִבּוּעוֹי לְכָל סְטָרִין פְּמָה דְאֵת אָמֵר, (משלי ה) וַיִּפּוּצוּ מַעֲיִנְתֶיהָ חוּצָה בְּרַחֲבֹת פְּלָגֵי מִים, וּבְגִין כְּדָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רַחוּבוֹת.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח וְאָמֵר, (משלי א) חֲכָמוֹת בַּחוּץ תְּרוּנָה בְּרַחוּבוֹת תַּתֵּן קוֹלָהּ. הַאי קָרָא אִיהוּ רְוָא עֲלָאָה. מָאִי חֲכָמוֹת, אֵלֶיךָ חֲכָמָה עֲלָאָה וְחֲכָמַתָּא זַעֲרָא דְאֲתַפְּלִילַת בְּהָ בְּעֵלְאָה וְשִׁרְיָא בְּהָ.

בַּחוּץ תְּרוּנָה. תָּא חוּזִי, חֲכָמָה עֲלָאָה אִיהִי סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, וְלָא אֲתִיִּדַע וְלָאוּ אִיהִי בְּאַתְגְּלִיא, פְּמָה דְאֵת אָמֵר, (איוב כח) לֹא יָדַע אֲנוּשׁ עֲרִפָּהּ וְגוֹ, כַּד אֲתַפְּשִׁטַּת לְאַתְנַהְרָא, אֲתַנַּהְרָא בְּרְוָא דְעֵלְמָא דְאֵתִי, וְעֵלְמָא דְאֵתִי אֲתַבְּרִי מַנְיָה. כַּד תַּנְנֵן עֵלְמָא דְאֵתִי אֲתַבְּרִי בְּיו"ה, וְאַתְפְּסִיא הַאי חֲכָמָה תַּמָּן וְאִינוּן חַד. בְּזַמְנָא דְאֲתַעְתַּד (נ"א דְאֲתַעְתַּד) פְּלָא בְּרְוָא דְעֵלְמָא דְאֵתִי כְּדָקָא מְרוֹן, כְּדִין הוּא חֲדוּדָה לְאַתְנַהְרָא, וְכְלָא בַחֲשָׁאִי דְלָא אֲשַׁתְּמַע לְבַר לְעֵלְמִין.

תוּ בְּעִיא לְאַתְפְּשִׁטָא, וְנַפְיָק מַהִי אֲתַר אֲשָׁא וּמִיא וְרוּחָא, פְּמָה דְאֲתַמְרָה. וְאַתְעַבִּיד חַד קָלָא דִּנְפָקָא לְבַר וְאַשְׁתַּמַּע, פְּמָה דְאֲתַמְרָה. כְּדִין מַתְפָּן וְלַחְלָן אִיהוּ חוּזִי, וְדָא לְגוֹ בַחֲשָׁאִי אִיהוּ דְלָא

אֲשַׁתְּמַע לְעַלְמִין, הַשְׁתָּא דְאֲשַׁתְּמַע רְזָא, אֲקָרִי חוּץ, מִכָּאן בְּעֵי בַר נָשׁ לְאַתְקִנָּא בְּעַבְדֵי דְתַיָּה וְלִשְׂאָלָא.

בְּרַחוּבוֹת, מָאן רַחוּבוֹת, דָּא הֵהוּא רְקִיעָא דְבֵיהּ כָּל כְּכַבְיָא דְנִהְרִין, וְאִיהוּ מְבוּעָא דְמִימוֹי לָא פְּסָקִין. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (בראשית ב) וְנִהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, וְאִיהוּ רַחוּבוֹת. וְתַמָּן תַּתָּן קוּלָּהּ, עֲלָאָה וְתַתָּאָה וְכָלָא חַד.

וּבְגִין דָּא אָמַר שְׁלֵמָה, (משלי כד) הֲכֵן בַּחוּץ מְלֹאכְתֵּךְ וְעַתְדָּה בַּשָּׂדֶה לְךָ וְגו'. הֲכֵן בַּחוּץ, כְּמָה דְאַתְמָר. דְּכַתִּיב בַּחוּץ תְּרוּנָה, דְּהָא מִכָּאן קָיִמָא עֲבִידָא לְאַתְתְּקִנָּא וּמְלָה לְשַׂאָלָה, דְּכַתִּיב, (דברים ד) כִּי שָׂאל נָא לְיָמִים רַאשׁוֹנִים וְגו', וְלִמְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם וְעַד קַצֵּה הַשָּׁמַיִם.

וְעַתְדָּה בַּשָּׂדֶה לְךָ, דָּא (בראשית כז) שָׂדֶה אֲשֶׁר בְּרַכּוֹ יִי. וּבִתְרֵי דִינְדַע פֶּר נִשְׁ רְזָא דְחֻכְמָתָא וְיַתְקִין גְּרַמְיָה בְּהַ, מַה כְּתִיב אַחַר, וּבְנִיתָ בֵּיתְךָ. דָּא נִשְׁמָתָא דְבַר נָשׁ בְּגוּפֵיהּ, דִּיתְתַּמְקֵן וְיַתְעַבִּיד גְּבַר שְׁלִים. וְעַל דָּא פַד חֶפֶר יִצְחָק וְעַבְד בִּירָא בְּשָׁלֵם, לְהַהוּא שְׁלֵם (נ"א לְמַהוּי שְׁלִים) קָרִי לִיָּה רַחוּבוֹת, וְכָלָא כְּדָקָא יְאוּת. וְכַאֲיִן אֵינּוֹן צַדִּיקָא דְעוֹבְדֵיהוֹן לְגַבִּי קְדָשָׁא בְּרִיָּה הוּא לְקַיִמָא עֲלָמָא. דְּכַתִּיב, (משלי ב) כִּי יִשְׂרִים יִשְׁכְּנוּ אֶרֶץ, יִשְׁכְּנוּ אֶרֶץ. וְהָא אוֹקְמוּהָ.

וַיְהִי כִי זָקֵן יִצְחָק (בראשית כז). אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּתִיב, (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם וּלְחֹשֶׁךְ קְרָא לַיְלָה, הָאִי קְרָא אוֹקְמוּהָ וְאַתְמָר. אֲבָל תָּא חוּץ, כָּל עוֹבְדוֹי דְקְדָשָׁא בְּרִיָּה הוּא, כְּלָהוּ אֵינּוֹן מְלִין דְקָשׁוּט וְכָלָא בְּרָזָא עֲלָאָה. וְכָל מְלוֹי דְאוֹרֵיָתָא, כְּלָהוּ מְלִי מְהִימְנוּתָא וְרִזִּין עֲלָאִין כְּדָקָא יְאוּת.

וְתָא חוּץ, לָא זָכָה יִצְחָק כְּאַבְרָהָם, דְּלָא סָמוּ עֵינּוֹי וְלָא כְּהוּ. אֲבָל רְזָא עֲלָאָה אִיהוּ הַכָּא, רְזָא דְמְהִימְנוּתָא. כְּמָה דְאַתְמָר, דְּכַתִּיב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם, דָּא אַבְרָהָם, דְּאִיהוּ נְהוֹרָא דִימְמָא. וְנְהוֹרָא דִילִיָּה אֲזִיל וְנִהִיר וְאַתְתַּמְקֵן בְּתַקוּנָא (דף קמב ע"א) דִּיּוּמָא.

וּבְגִין כְּהַ, מַה כְּתִיב, (בראשית כד) וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בְּיָמָיו, בְּאֵינוֹן נְהוֹרִין דְנִהְרִין. וְאִיהוּ סִיב, (ד"א ל"ג וְנִהִיר כְּדִין אֲזִיל וְנִהִיר) כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (משלי ד) הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם, וּבְגִין כְּהַ, (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם. וְלַחֲשֹׁךְ קְרָא לַיְלָה, דָּא יִצְחָק דְאִיהוּ חֲשֹׁךְ, וְאִיהוּ אֲזִיל לְקַבְלָא לִילִיא בְּגוּיָהּ, וּבְגִין כְּהַ, אִיהוּ כַד סִיב, מַה כְּתִיב, (בראשית כז) וַיְהִי כִּי זָקֵן יִצְחָק וַתִּבְהַיֵּן עֵינָיו מֵרְאוּת. הֲכִי הוּא וְדָאִי, דְּבַעָא לְאַתְחַשְׁכָּא וְלְאַתְדַבְּקָא (בַּחֲשֹׁךְ) בְּדַרְגֵּיהּ כְּדָקָא יְאוּת.

אָתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה, וְנִשְׁיַק יְדוּי. אָמַר לִיָּה, שְׁפִיר, אַבְרָהָם נִהִיר מִסְטָרָא דְדַרְגָּא דִילִיָּה, יִצְחָק אַתְחַשְׁךְ מִסְטָרָא דְדַרְגָּא דִילִיָּה, יַעֲקֹב אֲמָאִי, דְּכַתִּיב, (בראשית מח) וְעֵינָי יִשְׂרָאֵל כְּבָדוּ מִזְקֵן. אָמַר לִיָּה, הֲכִי הוּא וְדָאִי, כְּבָדוּ כְּתִיב, וְלָא כְּהוּ. מִזְקֵן כְּתִיב, וְלָא מִזְקֵנוּ. אֲלָא מִזְקֵן, מִזְקֵן דִּיִּצְחָק, מִתְּהוּא סְטָרָא כְּבָדוּ. לָא יוֹכַל לְרְאוּת, לְאַסְתַּפְלָא כְּדָקָא חוּץ, אֲבָל לָא כְּהוּ. אֲבָל יִצְחָק כְּהוּ וְדָאִי מִכָּל וְכָל, וְאַתְעַבִּיד חֲשֹׁךְ, דְּהָא כְּדִין אַתְאֲחִיד בֵּיהּ לִילָה, וְאַתְקַיִים וְלַחֲשֹׁךְ קְרָא לַיְלָה.

וַיִּקְרָא אֶת עֵשׂוֹ בְּנֹו הַגָּדוֹל, (בראשית כז) דְּאִתְפַּלֵּל מִסְטֵרִיהַ דְּדִינָא קִשְׁיָא (שם) וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא זְקֻנְתִּי
לֹא יִדְעֵתִי יוֹם מוֹתִי. רַבִּי אֱלֶעָזָר פָּתַח וְאָמַר, (תהלים פד) אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ בְּךָ וְגו', זַפָּאָה בַר נָשׁ
דְּאִתְתַּקַּף בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וַיִּשְׁוֵי תוֹקֶפִיהַ בֵּיהּ.

יְכוּל בְּחַנְנִיָּה מִיִּשְׁאֵל וְעִזְרָה דְּאִתְתַּקְּפוּ וְאָמְרוּ, (דניאל ג) הֵן אִיתִי אֱלֹהֵנָא דִּי אֲנַחְנָא פְּלַחִין יְכוּל
לְשִׁיבּוֹתָנָא מִן אַתְוִן נִירָא יְקִידְתָּא וּמִן יַדָּהּ מִלְכָּא יִשְׁוִיב.

תָּא חֲזִי, דְּאִי לֹא יִשְׁוִיב וְלֹא אִתְקַיֵּים עֲלֵיהּוֹ קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֲשֶׁתַּפַּח שְׁמִיהַ דְּקִדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא, דְּלֹא יִתְקַדֵּשׁ בְּעִינֵיהּוֹ דְּכֻלָּא כְּמַה דְּאָמְרוּ. אֲלֹא, כִּינּוּן דִּידְעוּ דְּלֹא אָמְרוּ כְּדָקָא יֵאוּת, אֲהַדְרֵוּ
וְאָמְרוּ, (דניאל ג) וְהֵן לֹא יִדְעֵ לְהוֹי לְךָ מִלְכָּא וְגו'. כִּינּוּן יִשְׁוִיב, בֵּין לֹא יִשְׁוִיב, יִדְעֵ לְהוֹי לְךָ מִלְכָּא
וְגו'. וְתַנִּינּוּ דְּמִלְכָּה אֹדְעֵ לְהוֹי יְחֻזְקָאֵל, וְשָׁמְעוּ וְקַבִּילוּ מִנִּיהַ, דְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹא אִתְקַיֵּים
עֲלֵיהּוֹ, בְּגִין דִּיקַבְּלוּן אֲגָרָא. וּבְדִין אֲהַדְרֵוּ וְאָמְרוּ, וְהֵן לֹא יִדְעֵ לְהוֹי לְךָ מִלְכָּא וְגו'.

אֲלֹא לֹא יִתְתַּקַּף בַּר נָשׁ דִּיִּמָּא, קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יִשְׁוִיבֵנִי, אוֹ אִיהוּ עֶבֶד לִי כְּךָ וְכָךְ, אֲבָל
יִשְׁוֵי תוֹקֶפִיהַ בֵּיהּ בְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דִּיִּסְיַע לִיהַ, כַּד אִיהוּ אֲשֶׁתַּדֵּל בְּאִינּוּן פְּקוּדִין דְּאוֹרֵייתָא,
וְלִמִּיחָהּ בְּאַרְחַ קְשׁוּט. דְּכִינּוּן דְּאִתִּי בַר נָשׁ לֹאֲתַדְפָּאָה, מְסִיַעִין לִיהַ וְדִאִי, וּבְדָא יִתְתַּקַּף בֵּיהּ
בְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ יִסְיַע לִיהַ, וְיִתְתַּקַּף בֵּיהַ, דְּלֹא יִשְׁוֵי תוֹקֶפִיהַ בְּאַחְרָא.

וּבְגִין כְּךָ, עוֹז לוֹ כְּךָ. מְסֻלוֹת בְּלִבְבָם, דִּיעֶבֶד לִבֵּיהַ כְּדָקָא יֵאוּת בְּלֹא הִרְהוּרָא אַחְרָא, אֲלֹא כְּהֵא
מְסֻלָּה דְּאִיהִי מִתִּישְׁבָּא לְאַעֲבָרָא בְּכָל אַתְר דְּאַצְטֵרִיָּה, הָכִי נָמִי.

דְּבַר אַחַר אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ כְּךָ, עוֹז, כְּמַה דְּאִתְּ אָמַר, (תהלים כט) יִי עוֹז לְעַמּוֹ יִתְּן, בְּגִין דְּאַצְטֵרִיָּה
לִיהַ לְבַר נָשׁ דִּיִּתְעַסֵּק בְּאוֹרֵייתָא לְשִׁמְיָהַ דְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּכָל מָאן דְּאִתְעַסֵּק בְּאוֹרֵייתָא וְלֹא
אֲשֶׁתַּדֵּל לְשִׁמְיָהַ, טַב לִיהַ דְּלֹא אִתְבְּרִי. מְסֻלוֹת בְּלִבְבָם, מְאִי מְסֻלוֹת בְּלִבְבָם, כְּמַה דְּאִתְּ אָמַר,
(תהלים סח) סוּלוּ לְרוֹכֵב בְּעַרְבוֹת בְּיָה שָׁמוּ. דָּא הֵהִיא אוֹרֵייתָא, דְּאִיהוּ אֲשֶׁתַּדֵּל בְּהַ לְאַרְמָא לִיהַ
לְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְלִמְעַבְד לִיהַ חֲטִיבָא בְּעֵלְמָא.

תָּא חֲזִי, יַעֲקֹב כָּל עוֹבְדוֹי הָווּ לְשִׁמָּא דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּבְגִין כְּךָ קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הָוָה עֲמִיהַ
תְּדִירָה, דְּלֹא אַעֲדִי מִנִּיהַ שְׂכִינְתָּא. דְּהֵא בְּשַׁעֲתָא דְּקָרָא לִיהַ יַצְחָק לְעֵשׂוֹ בְרִיָּה, יַעֲקֹב לֹא הָוָה תַּמָּן,
וְשְׂכִינְתָּא אֹדְעֵת לָהּ לְרַבְּקָה, וְרַבְּקָה אֹדְעֵת לִיהַ לְיַעֲקֹב.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, תָּא חֲזִי, אִי חַס וְשְׁלוֹם בְּתַהוּא זְמָנָא יִתְבְּרֵךְ עֵשׂוֹ, לֹא יִשְׁלוּט יַעֲקֹב לְעֵלְמִין. אֲלֹא
מַעַם קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הָוָה, וְכֻלָּא בְּאַתְרֵיהַ אֲתָא כְּדָקָא חֲזִי. תָּא חֲזִי, (בראשית כה) וְרַבְּקָה אוֹהֶבֶת
אֶת יַעֲקֹב כְּתִיב, וְהֵא אִתְמַר. וּבְגִין כְּךָ שְׁדֵרְת בְּגִינִיהַ דִּיעֲקֹב, (בראשית כז) הִנֵּה שָׁמַעֲתִי אֶת אֲבִיךָ
מִדְּבַר אֵל עֵשׂוֹ אַחִיךָ לֵאמֹר.

וַעֲתָה בְּנֵי שָׁמַע בְּקוֹלִי וְגו'. בְּתַהוּא זְמָנָא, עָרַב פְּסַח הָוָה, וּבְעֵי יַעֲר הָרַע לְאַתְבְּעָרָא, וְלִשְׁלֻטָּאָה
סִיחָרָא, רָזָא (דף קמב ע"ב) דִּמְחִימְנוּתָא. וְעַל דָּא עֶבְדַת תְּרִי תַבְּשִׁילִין.

רבי יהודה אומר, רמז הכא דזמינין בגני דיעקב לקרבא שני שעירים, חד ליי, וחד לעזאזל ביומא דכפורי. ובגין פה, קריבת שני גדיי עזים, חד בגין דרנא דלעילא, וחד בגין לכפייא דרגיה דעשו דלא ישלוט עליה דיעקב, ועל דא שני גדיי עזים, ומתרוייהו טעים יצחק ואכיל.

ויבא לו יין וישת, (בראשית כז) ויבא לו יין, רמז רמיז, מאתר רחיק קריב ליה מההוא אתר (דעשו). רבי אלעזר אומר, רמז מההוא יין דכל חדו אשתכח ביה, בגין לחדתא ליה ליצחק, דבטי חדוה, כדקא בעיין חדוה לחדתא סטרא (דליוא) דיליה, ועל דא ויבא לו יין וישת.

ותקח רבקה את בגדי עשו וגו', (בראשית כז) אלין אינון לבושין דרווח עשו מנמרוד, ואלין לבושי יקר דהוה מן אדם הראשון, ואתו לידא דנמרוד, ובהו הוה צד צידה נמרוד, דכתיב, (בראשית י) הוא היה גבור ציד לפני יי וגו', ועשו נפק לחקלא, ואגח ביה קרבא בנמרוד וקטל ליה, ונסב אלין לבושין מניה, הדא הוא דכתיב, (בראשית כח) ויבא עשו מן השדה והוא עיר, ואוקמוה. פתיב הכא והוא עיר, וכתיב התם (ירמיה ד) פי עיפה נפשי להרגים.

ועשו הוה סליק לון לאינון לבושין לגבה דרבקה, ובהו הוה נפיק וצד צידה, וההוא יומא לא נטל לון, ונפק לחקלא ואתעכב תמן. וכד הוה לביש לון עשו, לא הוה סלקין ריחין כלל. פיון דלביש לון יעקב, כדן תבת אבדה לאתרה, וסליקו ריחין. בגין דשופריה דיעקב, שופריה דאדם הוה. ובגין פה אהדרו בההיא שעפא לאתריהו, וסליקו ריחין.

אמר רבי יוסי, שופריה דיעקב (הוה) דאיהו שופריה דאדם איך אפשר, והא תנינן, תפוח עקבו דאדם הראשון, מפקה גלגל חמה. ואי תימא דבך הוה יעקב. אמר ליה רבי אלעזר, ודאי הכי הוה, בקדמיתא עד לא חב אדם הראשון, לא הוה יכלין כל ברין לאסתפלא בשופריה. פיון דחטא, אשתני שופריה ונתמאך רומיה ואתעביד פר מאה אמין.

ותא חזי, שופריה דאדם הראשון, רזא איהו, דמהימנותא עלאה תליא בההוא שופרא, ובגין פה, (תהלים ז) ויהי נעם יי אלהינו עלינו. וכתיב, (תהלים כז) לחזות בנעם יי, ודא הוא שופריה דיעקב ודאי, וכלא רזא עלאה איהו.

וירח את ריח בגדיו ויברכהו. תא חזי, וירח את ריח הבגדים לא כתיב, אלא ריח בגדיו. פמה דאת אמר, (תהלים קד) עוטה אור פשלמה נוטה שמים פיריעה. דבר אחר (נ"א דא הוא) וירח את ריח בגדיו ויברכהו. דכיון דאלביש לון יעקב, סליקו ריחין בההיא שעפא, ועד דלא ארח (דארח) ריחין דלבושיה, לא ברביה, דהא כדן (לא) ידע דאתחזי הוא לאתפרכא, דאי לא אתחזי לאתפרכא, לא סליקו כל הפי ריחין קדישין בהדיה, הדא הוא דכתיב וירח את ריח בגדיו ויברכהו.

ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו יי. (בראשית כז) ויאמר, מלה סתים הוא. אית דאמרי שכנינתא הות, ואית דאמרי יצחק הוה. כריח שדה אשר ברכו יי, מאן שדה, דא שדה דתפוחים. שדה דאבהן עלאין (חמיד) סמיכו ליה ומתקנין ליה.

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בניהו שמואלי שליט"א

וַיִּתֵּן לָהּ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵי הָאָרֶץ וְרַב דָּגָן וְתִירוֹשׁ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ, אַבְל (פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר) תָּא חֲזִי, (תהלים קכ) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֵל יִי בַּצְּרָתָהּ לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי. כַּמָּה שִׁירִין וְתוֹשְׁבָהּ אָמַר דְּוֹד מִלְּבָא קָמִי קִדְשָׁא בְרִידָא הוּא, וְכִלְאָ בְּגִין לְאַתְקִנָּא דְרַגְיָה וּלְמַעַבְד לִיהִ שְׁמָא, כַּמָּה דְאַתְ אָמַר, (שמואל ב' ח) וַיַּעַשׂ דְּוֹד שֵׁם, וְשִׁירְתָּא דָּא אָמַר (ס"א ל"ג ליה) פִּד חָמָא עוֹבְדָא דָּא לִיעֻקֵּב (ס"א דִיעֻקֵּב).

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, יַעֲקֹב אָמַר שִׁירְתָּא דָּא (דְּהָא), בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר לִיהִ אַבּוּי, (בראשית כז) גְּשָׁה נָא וְאַמְשֶׁה בְּנֵי הָאֵתָהּ זֶה בְּנֵי עֵשָׂו אִם לֹא, כְּדִין (ד"א בְּגִין) דִּתְהוּה (תְּהוּה) (דף קמג ע"א) יַעֲקֹב בְּעֶאֱקוּ סִגְיָ, דְדַחִיל דְאָבּוּי יָדַע לִיהִ וְאַשְׁתַּמּוּדַע קַמִּיהִ. מַה כְּתִיב, (בראשית כז) וְלֹא הִפִּירוּ כִּי הָיוּ יָדָיו כִּיְדֵי עֵשָׂו אַחֲזִיו שְׁעִירוֹת וַיִּבְרַכְהוּ. כְּדִין אָמַר, (תהלים קכ) אֵל יִי בַּצְּרָתָהּ לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי.

יִי הַצִּילָה נַפְשִׁי מִשְׁפַּת שְׁקָר מִלְּשׁוֹן רַמְיָה, (שם) דָּא הוּא דְרַגְא דְעֵשָׂו שְׂרִיא בִיהִ, דְאִיהוּ שְׁפַת שְׁקָר (ס"א מָה הוּא). שְׁפַת שְׁקָר, בְּשַׁעֲתָא דְאִיתִי הֵהוּא חוּיָא לוֹוֹטִין עַל עֲלָמָא, וּבְחַפְיָמוּ וּבַעֲקִימוּ אִיתִי לוֹוֹטִין, דְאַתְלָטְיָא עֲלָמָא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר יַצְחָק לְעֵשָׂו, (בראשית כז) וַיֵּצֵא הַשָּׂדֶה וַצִּנְדָּה לִי צִנְדָּה, בְּה"א, וְאוֹקְמוּהָ. וְנִפְק עֵשָׂו בְּגִין דִּיתְבְּרַד מִיַּצְחָק, דְקָאמַר לִיהִ, (בראשית כז) וַאֲבָרְכָכָה לְפָנַי יִי, דְהָלוּ אָמַר וַאֲבָרְכָכָה וְלֹא יִתִּיר, יָאוּת. כִּיִּין דְאָמַר לְפָנַי יִי, בְּהֵהִיא שַׁעֲתָא אוֹדְעֵעַ פְּרָסִי יִקְרָא דְקִדְשָׁא בְרִידָא הוּא, אָמַרְהָ, וּמַה דִּיפּוֹק חוּיָא מֵאִינוּן לוֹוֹטִין, וַיִּשְׁתַּאֲר יַעֲקֹב בְּהוּ.

בְּהֵהִיא שַׁעֲתָא, אֲזַדְמִן מִיכָאֵל וְאַתָּא קַמִּיהִ דִיעֻקֵּב, וְשִׁכְיִנְתָּא בְּהִדְיָה, וַיָּדַע יַצְחָק, וְחָמָא לְגִין עַדִּין בְּהִדְיָה דִיעֻקֵּב, וּבְרַכִּיָה קַמִּיהִ. וְכַד עָאֵל עֵשָׂו, עָאֵל בְּהִדְיָה גִיְהֵנָם. וְעַל דָּא (בראשית כז) וַיִּתְרַד יַצְחָק חֲרָדָה גְדוּלָּה עַד מָאֵד, דִּחְשָׁב דְלֹא הוּה עֵשָׂו בְּהֵהוּא סְטָרָא, פְּתַח וְאָמַר, (בראשית כז) וַאֲבָרְכָהוּ גַם כְּרוּךְ יִהְיֶה.

בְּגִין כְּהִי, אֲזַדְמִן יַעֲקֹב בְּחַכְמָתָא וּבַעֲקִימוּ דְאִיתִי בְּרַכָּאן עֲלִיהִ דִיעֻקֵּב דְאִיהוּ כְּגוּוֹנָא דְאָדָם קְרָאשׁוֹן, וְאַתְנַטְלוּ מֵהֵהוּא חוּיָא דְאִיהוּ שְׁפַת שְׁקָר. דְכַמָּה שְׁקָרָא אָמַר, וְכַמָּה מְלִי דְשְׁקָרָא עֲבַד, בְּגִין לְאַטְעָאָה וְלֵאֲיִתָּאָה לוֹוֹטִין עַל עֲלָמָא. בְּגִין כְּהִי, אַתָּא יַעֲקֹב בְּחַכְמָה וְאַטְעִי לְאַבּוּי, בְּגִין לְאֲַיִתָּאָה בְּרַכָּאן עַל עֲלָמָא, וְלִנְטְלָא מַנְיָה מַה דְמַנְעַ מַעֲלָמָא, וּמַדָּה לְקַבֵּל מַדָּה תְּהוּה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים קט) וַיֵּאָהֵב קָלְלָהּ וְתַבּוּאָהּ וְלֹא חָפֵץ בְּבִרְכָּהּ וְתִרְחַק מִמֶּנּוּ. עֲלִיהִ פְּתִיב, (בראשית ג) אָרוּר אַתָּה מִכָּל הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה. וְאַשְׁתַּאֲר בִּיהִ לְדַרְי דְרִין, וְאַתָּא יַעֲקֹב וְנִטִּיל מַנְיָה בְּרַכָּאן.

וּמִן יוֹמוֹי דְאָדָם, אֲזַדְמִן יַעֲקֹב לְנִטְלָא מֵהֵהוּא חוּיָא, כָּל הַנִּי בְּרַכָּאן, וְאַשְׁתַּאֲר אִיהוּ בְּלוֹוֹטִין וְלֹא נִפְק מַנְיָהּ. וְדוּד אָמַר בְּרוּחַ קִדְשָׁא, (תהלים קכ) מַה יִּתֵּן לָהּ וּמַה יוֹסִיף לָהּ לְשׁוֹן רַמְיָה חֲצִי גְבוּר שְׁנוּנִים. מַה אִיכְפַת לִיהִ לְהֵהוּא חוּיָא בִישָׂא, דְאִיתִי לוֹוֹטִין עַל עֲלָמָא. כַּמָּה דְאָמְרוּ, נָחַשׁ נוֹשֵׁף וּמַמִּית, וְלִית לִיהִ הַנָּאָה מַנְיָה.

לְשׁוֹן רְמִיָּה, דְּרַמֵּי לִיָּה לְאָדָם וּלְאֶתְתֵיהָ, וְאֵיִתִּי בִישָׂא עֲלֵיהָ וְעַל עֲלָמָא. לְבַתָּר אֶתְא יַעֲקֹב, וְנִטְיֵל מְדִילֵיהָ כָּל אֵינּוֹן בְּרַכָּאן. חֲצִי גְבוּר שְׁנוּנִים, דָּא עֲשׂוּ דְנִטְר דְּכַבּוּ (נ"א דְאֵינּוֹם) לְיַעֲקֹב עַל אֵינּוֹן בְּרַכָּאן, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (בראשית כז) וַיִּשְׁטַם עֲשׂוּ אֶת יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה וְגו'. (ד"א ל"ג פ"א ח"ו)

וַיִּתֵּן לָהּ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ, הָא מְלַעֲיָלָא וּמִתְתָא בְחַבְרָא חָדָא. וְרוֹב דְּגֵן וְתִירוֹשׁ, הָא אוֹקְמוּהָ. אֲבָל כְּדִכְתִּיב, (תהלים לו) וְלֹא רָאִיתִי צַדִּיק נִעְזֵב וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ לֶחֶם. תָּא חֲזִי, (שם) נֶעַר הָיִיתִי וְגו' וְאוֹקְמוּהָ, הָאִי קָרָא שָׂרוּ שְׁל עוֹלָם אָמְרוּ וְכו'. וּבְגִין כְּדָא אָמַר וְרוֹב דְּגֵן וְתִירוֹשׁ. יַעֲבֹדוּהָ עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהּ לְאוּמִים, בְּזִמְנָא דְשְׁלִיט שְׁלֵמָה מְלָכָא בִירוּשָׁלַם, דְכְּתִיב, (דברי הימים ב ט) וְכָל מְלָכֵי הָאָרֶץ וְגו' מְבִיאִים אִישׁ מִנְחָתוֹ וְגו'. (בראשית כז) וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהּ לְאוּמִים, בְּזִמְנָא דִּיִּיתִי מְלָכָא מְשִׁיחָא, דְכְּתִיב, (תהלים עב) וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ כָּל מְלָכִים. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כְּלָא בְּזִמְנָא דִּיִּיתִי מְלָכָא מְשִׁיחָא, כְּדִכְתִּיב וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ כָּל מְלָכִים כָּל גּוֹיִם יַעֲבֹדוּהָ.

הָוָה גְּבִיר לְאַחִיָּה, הָוָה, וְלֹא אָמַר הָיָה, אוֹ תְהִיָּה. אֲלָא דָּא רָזָא עֲלָאָה דְמַהִימְנוּתָא, דְאֵלִין אֲתָנוּן אֲנּוֹן רְזִי דְמַהִימְנוּתָא. ה' לְעִילָא, וְא"ו בְּאֲמַצְעֵיתָא, ה' לְבַתָּר. וּבְגִין כְּדָא אָמַר, הָוָה גְּבִיר לְאַחִיָּה, לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיהוֹ וְלִרְדָּאָה לוֹן, בְּזִמְנָא דְאֵתָא דוּד מְלָכָא. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּלָא אִיהוּ בְּזִמְנָא דִּיִּיתִי מְלָכָא מְשִׁיחָא, דְהָא בְּגִין דְעֲבָרוּ יִשְׂרָאֵל עַל פְּתַנְמֵי אוּרִייתָא, כְּדִין (בראשית כז) וּפְרַקְתָּ עֵלּוּ מֵעַל צִוְאָרָה.

וַיִּתֵּן לָהּ הָאֱלֹהִים רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כָּל הַנֵּי (דף קמג ע"ב) בְּרַכָּאן מְסֻטְרָא דְחוּלְקֵיהָ דִיעֲקֹב הוּוּ וּמְדִילֵיהָ נְטִיל, וְאֵלִין בְּרַכָּאן הָוָה קָא בְּעִי יַעֲחֹק לְבְרָכָא לִיָּה לְעֲשׂוֹ, וּבְגִין כְּדָא עֲבַד קַדְשָׁא כְרִיָּה הוּוּ, וְגַרְם לִיָּה לְיַעֲקֹב לְנִטְלָא מְדִילֵיהָ.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְהָהוּא נְחַשׁ אֵיִתִּי לְוֹטִין עַל עֲלָמָא וְאֲתִלְטִיָּא אַרְעָא, מַה כְּתִיב, (בראשית ג) וּלְאָדָם אָמַר כִּי שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתְּךָ וְגו', אַרְוֵרָה הָאֲדָמָה בְּעַבְרָה וְגו', דְלָא תְהָא עֲבָדָא פִּירִין וְאִיבִין כְּדָקָא יָאוּת. לְקַבֵּל דָּא, וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ. (שם) בְּעֲצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה, לְקַבֵּל דָּא מִטַּל הַשָּׁמַיִם. (שם) וְקוֹץ וְדַרְדַּר תַּעֲמִיחַ לָהּ, לְקַבֵּל דָּא, וְרוֹב דְּגֵן וְתִירוֹשׁ. (שם) בְּזַעַת אַפְּךָ תֹּאכַל לֶחֶם, לְקַבֵּל דָּא, (בראשית כז) יַעֲבֹדוּהָ עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהּ לְאוּמִים, דְאֵינּוֹן יַעֲבֹדוּן אַרְעָא וַיִּפְלְחוּן בְּחֻקְלָא, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (ישעיה סא) וּבְנֵי נֶכֶר אֶפְרִיכֶם וְכוּרְמִיכֶם. וְכִלָּא נְטִיל יַעֲקֹב, דָּא לְקַבֵּל דָּא, וּמְדִילֵיהָ נְטִיל. וְקַדְשָׁא כְרִיָּה הוּוּ גְרִים לִיָּה לְיַעֲקֹב דִּיטוּל הַנֵּי בְרַכָּאן, לְאֲתִדְבַקָא בְּאַתְרֵיהָ וְחוּלְקֵיהָ, וְעֲשׂו לְאֲתִדְבַקָא בְּאַתְרֵיהָ וְחוּלְקֵיהָ.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, וְהָא חֲמִינָן דְּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וּמִטַּל הַשָּׁמַיִם, אֵינּוֹן בְּרַכָּאן נְטִיל עֲשׂו לְבַתָּר, כְּמָה דְאֵת אָמַר, הִנֵּה מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשְׁבָהָ וּמִטַּל הַשָּׁמַיִם מֵעַל.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לָאוּ הָאִי כְהָאִי וְלֹא דָא כְדָא, כְּמָה אֲתִפְרִשָׁאן דְרַגְזֵין. בְּיַעֲקֹב כְּתִיב, וַיִּתֵּן לָהּ הָאֱלֹהִים, וּבְדָא כְּתִיב יִהְיֶה. בְּיַעֲקֹב כְּתִיב, מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ, בְּעֲשׂו כְּתִיב מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וּמִטַּל הַשָּׁמַיִם, דְהָא לָאוּ דָא אִיהוּ כְדָא.

וְדַרְגִּין אֲתַפְּרִישׁן כַּמָּה וּכְמָה. בְּגִין דְּבִדְא דְיַעֲקֹב כְּתִיב בֵּיהּ, וַיִּתֵּן לָהּ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם, דָּא טַל עֲלָאָה דְנִגִּיד מַעֲתִיק יוֹמִין דְאֶקְרִי טַל הַשָּׁמַיִם, הַשָּׁמַיִם דְלַעֲיִלָא, טַל דְנִגִּיד בְּדִרְגָא דְשָׁמַיִם, וּמִתַּמֵּן לְחַקֵּל תַּפְוּחִין קַדִּישִׁין. וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ, (דָּא אָרֶץ דְלַעֲיִלָא אָרֶץ חַסִּים בְּעֵשׂוֹ כְתִיב וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ, בְּיַעֲקֹב מִשְׁמַנֵּי) הָאָרֶץ דָּא אָרֶץ חַסִּים דְלַעֲיִלָא, וַיְרִית לָהּ בְּאֶרְעָא דְלַעֲיִלָא וּבְשָׁמַיִם דְלַעֲיִלָא. וְלַעֲשׂוֹ בְּאֶרְעָא דְהִכָּא לְתַתָּא, וּבְשָׁמַיִם דְהִכָּא לְתַתָּא. יַעֲקֹב לַעֲיִלָא לַעֲיִלָא. עֵשׂוֹ לְתַתָּא לְתַתָּא.

תו, יַעֲקֹב לַעֲיִלָא וְתַתָּא, וְעֵשׂוֹ לְתַתָּא. וְאִף עַל גַּב דְכְּתִיב (בראשית כז) וְהָיָה כַּאֲשֶׁר תִּרְיֵד וּפְרַקְתָּ עֲלוֹ מַעַל צְוֹאָרְךָ. מֵהָאִי דְהִכָּא לְתַתָּא, אֲבָל לַעֲיִלָא לֹא כְלוּם, דְכְּתִיב, (תהלים לב) כִּי חִלַּק יְיָ עֲמוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְשָׁרוֹ לְנַטְלָא בְּרַכָּאן דְלַחֲזוֹן, יַעֲקֹב וְעֵשׂוֹ. יַעֲקֹב נָטַל חוּלְקִיָּה דְלַעֲיִלָא, וְעֵשׂוֹ נָטַל חוּלְקִיָּה לְתַתָּא.

רבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא אָמַר לְרַבִּי אֶלְעָזָר, כְּלוּם שְׁמַעְתָּ מֵאַבְיָה, אֲמַאי לֹא אֲתַקְיָימוּ בְּרַכָּאן דְבְּרַכִּיָּה יַצְחָק לְיַעֲקֹב, וְאִינוּן בְּרַכָּאן דְבְּרִיָּה יַצְחָק לְעֵשׂוֹ אֲתַקְיָימוּ בְּלַחוּ.

אָמַר לֵיהּ, כָּל אִינוּן בְּרַכָּאן מִתַּקְיָימי, וּבְרַכָּאן אֲחֵרֵינִין דְבְּרַכִּיָּה קִדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא לְיַעֲקֹב. אֲבָל מִיָּה, יַעֲקֹב נָטַל לַעֲיִלָא, וְעֵשׂוֹ נָטַל לְתַתָּא. לְבַתָּר כַּד יָקוּם מַלְכָא מְשִׁיחָא, יִטּוּל יַעֲקֹב לַעֲיִלָא וְתַתָּא וַיִּתְאַבֵּיד עֵשׂוֹ מִכְּפָלָא, וְלֹא יְהֵא לֵיהּ חוּלְקָא וְאַחְסָנָא וְדוּכְרָנָא בְּעַלְמָא, כַּמָּה דְאֵת אָמַר, (עובדיה א) וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵית יוֹסֵף לְהִבָּה וּבֵית עֵשׂוֹ לְקִשׁ וְגו'. בְּגִין דִּיתְאַבֵּיד עֵשׂוֹ מִכְּפָלָא, וַיְרִית יַעֲקֹב תְּרִין עֲלָמִין, עַלְמָא דִּין וְעַלְמָא דְאֵתִי.

וּבְהָאִי זְמָנָא כְּתִיב, (עובדיה א) וְעֲלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת הַר עֵשׂוֹ וְהָיְתָה לִּי הַמְּלוּכָה. הַהוּא מְלַכּוֹ דְעֵשׂוֹ, דְנָטַל בְּהָאִי עַלְמָא, יְהֵב לֵיהּ קִדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא (ס"א יְהֵא לֵיהּ קִדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא) בְּלַחֲדוּדִין. וְכִי הִשְׁתָּא לָאו אִיהִי מְלַכּוֹ מִקִּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, אֶלְא אִף עַל גַּב דְשִׁלֵּט קִדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא לַעֲיִלָא וְתַתָּא, הָא יְהֵב לֹון לְשָׂאָר עַמִּין, לְכָל חַד וְחַד חוּלְקִין וְאַחְסָנָתָא בְּהָאִי עַלְמָא, לְאַשְׁתַּמְשָׂא בֵּיהּ. וּבְהָאִי זְמָנָא, יִטּוּל מִכְּפָלָהוּ מְלַכּוּתָא, וְתַהֵא דִילֵיהּ כְּפָלָא, דְכְּתִיב וְהָיְתָה לִּי הַמְּלוּכָה, לֵיהּ בְּלַחֲדוּדִין, דְכְּתִיב, (זכריה יד) וְהָיָה יְיָ לְמַלְכֵךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהֵא יְיָ אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד.

וַיְהִי אִף יְצֵא יְצֵא יַעֲקֹב וְגו'. (בראשית כז) רַבִּי שְׁמַעְוֹן אָמַר, אִף יְצֵא יְצֵא, תְּרִי יְצִיאוֹת הִלְלוּ לְמָה. אֶלְא (דף קמד ע"א) חַד דְשְׁכִינְתָא וְחַד דְיַעֲקֹב, דְהָא כַּד עָאֵל יַעֲקֹב, שְׁכִינְתָא עָאֵלַת עַמִּיהּ, וְקָמִי שְׁכִינְתָא אֲתַפְּרַךְ. דְיַצְחָק הוּא אָמַר בְּרַכָּאן, וְשְׁכִינְתָא אוּדִי לְהוּ עֲלִיָּהוּ. וְכַד נָפַק יַעֲקֹב, שְׁכִינְתָא נָפַקַת עַמִּיהּ, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב אִף יְצֵא יְצֵא יַעֲקֹב, תְּרִי יְצִיאוֹת בְּחַד.

וְעֵשׂוֹ אָחִיו בָּא מְצִידוֹ. (בראשית כז) מִן הַצִּיד לֹא כְּתִיב, אֶלְא מְצִידוֹ, דְאִיהוּ צִידָה דִילֵיהּ, דְהָא הוּא בֵּיהּ בְּרַכָּה, וְרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ צְוֹחָה וְאַמְרָה, (משלי כג) אֵל תִּלְחֶם אֶת לַחְם רַע עֵין.

וַיַּעַשׂ גַּם הוּא מִטְעָמִים וְגו'. (בראשית כז) יָקוּם אָבִי, דְבַפְּרִיָּה הוּא בְּעִזּוֹת, בְּתַקִּיפּוֹ רוּחָא, מְלָה דְלִית בְּהּ טְעָמָא, יָקוּם אָבִי. תָּא חֲזִי, מַה בֵּין יַעֲקֹב לְעֵשׂוֹ, יַעֲקֹב אָמַר בְּכַסְיָפוֹ דְאַבּוּי, בְּעַנּוּהּ, מַה כְּתִיב, (בראשית כז) וַיָּבֵא אֵל אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי. מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי, אֶלְא, דְהָא בְּעָא לְאַזְדַּעְזַעָא לֵיהּ, מְלִיל

בְּלִשׁוֹן תַּחֲנוּנִים, (בראשית כז) קוּם נָא שָׁבָה וְאֶכְלָה מֵאִדִּי. וְעָשׂוֹ אָמַר, יָקוּם אָבִי, כִּמְאֵן דִּלָּא מְלִיל עֲמִיה.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְעָאֵל עָשׂוֹ, עָאֵל עֲמִיָּה גִיהֶנֶם, אֲזִדְעִזֵּעַ יִצְחָק, וְדָחִיל. דְּכִתְיִב, (בראשית כז) וַיַּחֲרֹד יִצְחָק חֲרָדָה גְדוּלָּה עַד מְאֹד. פִּינּוֹן דְּכִתְיִב וַיַּחֲרֹד יִצְחָק חֲרָדָה גְדוּלָּה, וְיִי מַהוּ (גְדוּלָּה) עַד מְאֹד. אֲלָא, דִּלָּא הָוָה דִּחִילוֹ וְאִימָתָא. דְּנִפְלַל עֲלֵיהּ דִּיִּצְחָק, רַבְתָּא, מִיּוֹמֵי דְאַתְפְּרִי. וְאִפִּילוֹ בְּהֵיאַ שַׁעְתָּא, דְּאַתְעֻקֵּד יִצְחָק עַל גַּבֵּי מַדְבְּחָא וְחָמָא (שְׂכִינְתָּא) סְפִינָא עֲלֵיהּ, לָא אֲזִדְעִזֵּעַ. כִּהֵיאַ שַׁעְתָּא דְעָאֵל עָשׂוֹ, וְחָמָא גִיהֶנֶם דְעָאֵל עֲמִיָּה, כְּדִין אָמַר, בְּטָרַם תְּבֵא (שם) וְאַבְרָכְהוּ גַם כְּרוּךְ יִהְיֶה, בְּגִין (דְּחִמָּת) דְּחִמִּית שְׂכִינְתָּא דְאִדִּי עַל אֵינּוֹן בְּרַכָּאן.

דְּבַר אַחֵר, יִצְחָק אָמַר וְאַבְרָכְהוּ, נִפְקַ קָלָא וְאָמַר, גַּם כְּרוּךְ יִהְיֶה, בְּעָא יִצְחָק לְמִילַט לִיה לְיַעֲקֹב, אָמַר לִיה קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, יִצְחָק, גְּרַמְךָ אֲנִת לֵיט, דְּהָא כְּבָר אֲמַרְתָּ לִיה, (שם) אֲזִרְרִיךְ אָרוּר וּמְבַרְכִיךְ כְּרוּךְ.

תָּא חֲזִי, כִּלָּא אִדְרוֹ עַל אֵינּוֹן בְּרַכָּאן, עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי, וְאִפִּילוֹ אִיהוּ חוּלְק עַדְבִּיה דְעָשׂוֹ, אִדִּי עֲלֵיהּ וּבְרַכִּיה אִיהוּ, וְאִדִּי עַל אֵינּוֹן בְּרַכָּאן וְסִלְקִיה עַל רִישִׁיָּה לְעִילָא. מְנַלְן, דְּכִתְיִב, (בראשית לב) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְחֶךָ כִּי אִם בְּרַכְתֵּנִי. וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי, בְּגִין דְּאַתְקִיף בֵּיה יַעֲקֹב. וְכִי הִיךְ יָכִיל כְּרַ נָשׁ דְּאִיהוּ גּוֹפָא וּבְשָׂרָא, לְאַתְתַּקְפָּא בֵּיה כְּמִלְאָכָא דְאִיהוּ רוּחַ מְמִשׁ, דְּכִתְיִב, (תהלים קד) עוֹשֶׂה מִלְּאָכָיו רוּחֹת מְשַׁרְתֵּיו אִשׁ לוֹחֵט.

אֲלָא, מִפְּאֵן דְּמִלְאָכֵי שְׁלִיחֵי דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כִּד אֵינּוֹן נַחְתִּין לְהָאֵי עֲלָמָא גְלִימִין, וְאַתְגְּלִימוּ וּמִתְלַבְּשִׁין בְּגוֹפָא כְּגוֹנוּנָא דְהָאֵי עֲלָמָא, בְּגִין דְּהָכִי אֲתַחֲזִי, דִּלָּא לְהַשְׁנָאָה מִמְּנַהֲגָא דְהָהוּא אַתְר דְּאִזִּיל תַּמּוֹן.

וְהָא אֲתַמָּר, דְּמִשְׁה כִּד סְלִיק לְעִילָא, מַה כְּתִיב, (שמות לד) וַיְהִי שָׁם עִם יְיָ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לָחֵם לֹא אָבַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה, בְּגִין מְנַהֲגָא, דִּלָּא לְהַשְׁנָאָה מִהָהוּא אַתְר דְּאִזִּיל לְתַמּוֹן, וְאֵינּוֹן מִלְּאָכִין כִּד נַחְתוּ לְתַתָּא כְּתִיב, (בראשית יח) וְהוּא עוֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ. וְכֵן הָכָא, הָאֵי מִלְּאָכָא כִּד נַחְתוּ לְתַתָּא, לָא אֲתַאֲבַק עֲמִיָּה דְיַעֲקֹב, אֲלָא מַגּוּ דְהוּא אֲתַלְבֵּשׁ בְּגוֹפָא כְּגוֹנוּנָא דְהָאֵי עֲלָמָא. וְעַל דָּא אֲתַאֲבַק יַעֲקֹב בְּהִדְיָה כֹּל הָהוּא לִילָא.

תָּא חֲזִי, בְּגִין דְּשַׁלְטָנוּתָא דְתַנִּי, לָאוּ אִיהוּ אֲלָא בְּלִילָא וְדָאֵי. וּבְגִין כְּדָ, שְׁלַטָּנוּתָא דְעָשׂוֹ לָאוּ אִיהוּ אֲלָא בְּגִלּוּתָא, דְּאִיהוּ לִילָה. וְעַל דָּא בְּלִילָא אֲתַתַּקַּף עֲמִיָּה דְיַעֲקֹב, וְאַתְאֲבַק עֲמִיָּה. וְכִד אֲתָא צַפְרָא, אֲתַחֲלֵשׁ חִילָהּ, וְלָא יָכִיל, וּכְדִין אֲתַתַּקַּף יַעֲקֹב, בְּגִין דְיַעֲקֹב, שְׁלַטָּנוּתִיה בִּימָמָא.

וּבְגִין כְּדָ, כְּתִיב, (ישעיה כא) מִשָּׂא דוּמָה אֵלַי קְרָא מִשְׁעִיר שֹׁמֵר מַה מְלִלָּה שֹׁמֵר מַה מְלִיל. דְּהָא כְּדִין שְׁוֹלְטָנוּתִיה דִּידִיה דְעָשׂוֹ, דְּאִיהִי שְׁעִיר בְּלִילָה אִיהוּ, וּבְגִין כְּדָ אֲתַחֲלֵשׁ כִּד אֲתָא צַפְרָא, וּכְדִין (בראשית לב) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר.

וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁלַחְךָ כִּי אִם בְּרַכְתָּנִי. כִּי אִם (דף קמד ע"ב) בְּרַכְתָּנִי, כִּי אִם תְּבָרַכְנִי מִיָּבֵעֵי לֵיהּ, מָאִי כִּי אִם בְּרַכְתָּנִי. אִם אוֹדִית עַל אֵינוֹן בְּרַכְּאֵן דְּבָרַכְנִי אַפְּא וְלֹא תְהֵא מְקַטְרָנָא לִי בְּגִינֵיהּ, מַה כְּתִיב, (בראשית לב) וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמֶר עוֹד שְׂמֵךְ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל וְגו', אַמְאִי יִשְׂרָאֵל, אָמַר לֵיהּ, בַּעַל כְּרַחֲמֵי אֵית לָן לְשִׁמְשָׁא לָךְ, דִּהֵא אַנְתָּ אַתְעַטְרַת בְּחִילָךְ לְעֵילָא בְּדַרְגָּא עֲלָאָה, יִשְׂרָאֵל יְהִיָּה שְׂמֵךְ וְדָאִי.

כִּי שְׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים, מָאִי עִם אֱלֹהִים, סְלָקָא דַּעְתָּךְ דַּעְלִיהּ הוּהּ אָמַר. אֲלָא אָמַר לֵיהּ, שְׂרִיתָ לְאַתְחַבְרָא וְלֹאֲזַדְוֹנָא עִם אֱלֹהִים בְּחַבְרָא, בְּזוֹנָא דְשִׁמְשָׁא וְסִיחְרָא, וְעַל דָּא לֹא כְתִיב עַל (ס"א אַת) אֱלֹהִים, אֲלָא עִם אֱלֹהִים, בְּחַבְרָא וְזוֹנָא חֲדָא.

דְּבַר אַחַר, וַיֹּאמֶר, כְּמַה דַּאתָּ אָמַר, (שמות טו) וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ, אוֹף הֲכָא, (בראשית לב) וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמֶר עוֹד שְׂמֵךְ יַעֲקֹב כִּי אִם יִשְׂרָאֵל, כְּדִין אַתְעַטְר יַעֲקֹב בְּדַרְגָּאָה, לְמַהוּי כְּלָלָא דְאַבְרָהָם. מַה כְּתִיב, (שם) וַיְבָרַךְ אֹתוֹ שָׁם. מָאִי וַיְבָרַךְ אֹתוֹ שָׁם, דְּאוֹדִי לֵיהּ עַל פְּלַחוּ בְּרַכְּאֵן, דְּבָרַכְיָה אַבּוּי.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח וַאֲמַר, (משלי טו) בְּרַצוֹת יְיָ דְרַכֵּי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ. תָּא חֲזִי, כְּמַה אֵית לֵיהּ לְבַר נָשׁ, לְאַתְחַבְרָא שְׁבִילוּי בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין לְמַעַבְד פְּקוּדֵי דְאוֹרֵייתָא. דִּהֵא אוֹקְמוּהָ, דְוַדָּאִי תְרִין מְלָאכִין שְׁלִיחֵן אֵית לְבַר נָשׁ מְלַעֲיָלָא לְאַזְדְוֹנָא בְּהַדְיָה, חַד לִימִינָא וְחַד לְשִׁמְאָלָא, וְאֵינוֹן סְהַדִּין בֵּיהּ כְּבַר נָשׁ כְּכֹל מַה דְּאִיהוּ עֲבִיד, אֵינוֹן מְשַׁתְּפַחֵי תַּמָּן וְקָרִינֵן לֹון יַצַּר טוֹב וַיַּצַּר רַע.

אֲתִי בַר נָשׁ לְאַתְדַּפְּאָה וְלֹאֲשַׁתְּדָּלָא בְּפַקוּדֵי דְאוֹרֵייתָא, הֵהוּא יַצַּר טוֹב דְּאַזְדְוֹנָא בֵּיהּ, כְּבַר אִיהוּ אַתְחַבְרָא עַל הֵהוּא יַצַּר הָרַע וְאַשְׁתְּלִים בְּהַדְיָה וְאַתְחַפִּיךְ לֵיהּ לְעַבְדָּא. וְכַד בַּר נָשׁ אָזִיל לְאַסְתַּאבָּא, הֵהוּא יַצַּר הָרַע אַתְחַבְרָא עַל הֵהוּא יַצַּר טוֹב, וְהֵא אוֹקְמוּנָא. וְדָאִי כַד הֵהוּא בַר נָשׁ אֲתִי לְאַתְדַּפְּאָה, כְּמַה תְּקִיפוּ אַתְחַבְרָא בַר נָשׁ, כַּד אַתְחַבְרָא הֵהוּא יַצַּר טוֹב כְּדִין (משלי טו) אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ, דִּהֵהוּא יַצַּר הָרַע אַתְחַבְרָא קַמִּיהּ דִּיַּצַּר טוֹב. וְעַל דָּא אָמַר שְׁלֵמָה, (משלי יב) טוֹב נִקְלָה וְעָבַד לוֹ, מָאִי וְעָבַד לוֹ, דָּא יַצַּר הָרַע. וְכַדִּין כַּד אָזִיל בַּר נָשׁ בְּפַקוּדֵי אוֹרֵייתָא, כְּדִין גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ, דָּא יַצַּר הָרַע, וְדָאֲתָא מְסַטְרוּי.

תָּא חֲזִי, בְּגִין דִּיעַקֹּב, אַבְטַח בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכַל אַרְחוּי חוּז לְשִׁמְיָה, עַל דָּא אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ. וְדָא (ד"א דָּא) סַמְאֵל, חִילָא וְתוֹקְפָא דַּעֲשׂו דְאַשְׁלִים עֲמִיהּ דִּיעַקֹּב, וּבְגִין דְאַשְׁלִים עֲמִיהּ דִּיעַקֹּב, וְאוֹדִי לֵיהּ עַל אֵינוֹן בְּרַכְּאֵן, כְּדִין אַשְׁלִים עֲמִיהּ עֲשׂו, (נ"א כְּדִין אוֹדִי לֵיהּ עֲשׂו דְכְתִיב וְשׁ לִי רַב אַחֵי יְהִי לָךְ אֲשֶׁר לָךְ, דִּהֵא אוֹדִי לֵיהּ עַל אֵינוֹן בְּרַכְּאֵן דִּילִיהּ בְּחַרְבָּא) וְעַד דִּלָּא אַשְׁתְּלִים עֲמִיהּ יַעֲקֹב לְגַבִּי הֵהוּא מְמַנָּא דְאַתְפַּקֵּד עֲלֵיהּ, לֹא אַשְׁלִים עֲמִיהּ עֲשׂו, בְּגִין כְּדָּ, בְּכֹל אַתְר תְּקַפָּא דְלַתְתָּא תְּלִיא בְּתוֹקְפָא דְלַעֲיָלָא.

וַיַּחֲרֵד יַעֲקֹב חֲרָדָה גְּדוֹלָה עַד מְאֹד וַיֹּאמֶר מִי אֶפּוֹא. מִי אֶפּוֹא, מִי אֶפּוֹא, מִי אֶפּוֹא, מִי הוּא זֶה מִיבְּעֵי לִי. אֲלָא מִי אֶפּוֹא, דְּקִימָא שְׂכִינְתָּא תַּמּוּן, כַּד בְּרִיךְ לִי. יַעֲקֹב לַיַּעֲקֹב, וְעַל דָּא אָמַר, מִי אֶפּוֹא. מָאן הוּא דְקָאִים הָכָא, וְאוּדֵי עַל אֵינּוֹן בְּרַכָּאן דְּבְרַכִּית לִי, וְדָאִי (בְּרַאשִׁית כז) גַּם בְּרִיךְ יְהִי. דְּהָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶסְתַּפֵּם בְּאֵינּוֹן בְּרַכָּאן.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּגִין הֵיא חֲרָדָה דְאַחֲרִיד יַעֲקֹב לַיַּעֲקֹב אַבּוּי, אֲתַעֲנִשׁ יַעֲקֹב בְּעוֹנֵשָׁא דְיוֹסֵף, דְּחָרַד חֲרָדָה כְּהָאִי, בְּשַׁעֲתָא דְאַמְרוּ לִי, (בְּרַאשִׁית לז) זֹאת מַצְאָנּוּ. יַעֲקֹב אָמַר מִי אֶפּוֹא. בְּאִיפָּה אֲתַעֲנִשׁ יַעֲקֹב, דְּכְתִיב, (בְּרַאשִׁית לז) אִיפָּה הֵם רוּעִים, וְתַמּוּן יוֹסֵף אֲתַאֲבִיד וְאֲתַעֲנִשׁ יַעֲקֹב. וְאִף עַל גַּב דְּקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶסְתַּפֵּם עַל יְדוּי בְּאֵינּוֹן בְּרַכָּאן, אִיהוּ אֲתַעֲנִשׁ בְּאִיפָּה, דְּכְתִיב אִיפָּה הֵם רוּעִים. וּמַתַּמּוּן אֲתַאֲבִיד מְנִיָּה וְאֲתַעֲנִשׁ כָּל הַהוּא עוֹנֵשָׁא.

וַיַּחֲרֵד יַעֲקֹב חֲרָדָה גְּדוֹלָה, (בְּרַאשִׁית כז) מְאִי גְּדוֹלָה, פְּתִיב הָכָא גְּדוֹלָה, וּכְתִיב הָתָם (דְּבָרִים יח) וְאֵת הָאִישׁ הַגְּדוֹלָה הַזֶּאת וְגו', דְּעָאֵל עֲמִיָּה גִיְהֵנָם. עַד מְאֹד. מְאִי עַד מְאֹד. פְּתִיב הָכָא מְאֹד, וּכְתִיב הָתָם (בְּרַאשִׁית א) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, דָּא מְלַאךְ הַמְּוֹת, כְּדִין אָמַר מִי אֶפּוֹא.

(דף קמח ע"א).

כְּשִׁמוּעַ עֲשׂו אֵת דְּבָרֵי אָבִיו וְגו'. (בְּרַאשִׁית כז) אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, כְּמָה בִישׁוּן עֲבָדוּ אֵינּוֹן דְּמַעֲיִן דְּבִכָּה וְאַפִּיק עֲשׂו קָמִי אַבּוּי, בְּגִין דִּיתְבַּרְךָ מְנִיָּה, בְּגִין דְּהוּהוּ חֲשִׁיב מְלָה דְאַבּוּי יְתִיר. הֲכִי קָרָא שְׂמוֹ יַעֲקֹב. (ד"א ל"ג וְאוּקְמוּהוּ) הֲכִי קָרָא שְׂמוֹ, קָרָא שְׂמוֹ הַהוּא דְקָרָא לִי, אֲפִיק צִיצָא דְרוּקָא בְּגִין קְלָנָא. הֲכִי נִקְרָא שְׂמוֹ לָא כְּתִיב, אֲלָא קָרָא שְׂמוֹ.

וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעַמִּים. זֶה. (בְּרַאשִׁית כז) מַהוּ זֶה, (אֲלָא) וַיַּעֲקֹבֵנִי פְּעַמִּים מִיבְּעֵי לִי. אֲלָא, מְלָה חַד הוּי תְרִי זְמַנִּי, בְּכוּרְתִי, אַחֲדֵר לִי זְמַנָּא אַחֲרָא בְּרַכְתִּי, זֶה הוּא תְרִי זְמַנִּי. כְּגוֹנוּנָא דָּא, (בְּרַאשִׁית מג) פִּי עֲתָה שְׂבָנוּ זֶה פְּעַמִּים, מְלָה חַד, תְּרִין זְמַנִּין. חַד דְּהָא אַחֲדֵרנָא לִי וְלֹא נְהִי בְּכִסּוּפָא קַמִּיָּה דְּהַהוּא בַר נֶשׁ. שְׂבָנוּ, בְּשָׁנוּ. אֲנִן בְּכִסּוּפָא מְנִיָּה, וּכְבָר אַחֲדֵרנָא.

כְּגוֹנוּנָא דָּא, אָמַר אִיּוֹב, (אִיּוֹב יג) וְתַחֲשַׁבְנִי לְאִיּוֹב לָךְ, אַחֲדֵר אִיּוֹב, אִיּוֹב. וְאוּקְמוּהוּ דְכְּתִיב, (אִיּוֹב ט) אֲשֶׁר בְּסַעֲרָה יִשׁוּפְנִי וְגו'. אָמַר לְפָנָיו, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׂמָא רוּחַ סַעֲרָה עֲבָרָה לְפָנָיָךְ. וְהָכָא בְּכוּרְתִי לָקַח וְהִנֵּה עֲתָה אַחֲדֵר מְלָה וְנִטִּיל בְּרַכְתִּי.

הֵן גְּבִיר שְׂמַתִּיו לָךְ וְגו', וְלָךְ אֶפּוֹא מַה אַעֲשֶׂה בְּנִי. (בְּרַאשִׁית כז) וְלָךְ אֶפּוֹא, לִית קְיִמָּא הָכָא מָאן דְּמַסְתַּפֵּם עֲלָךְ. מַה אַעֲשֶׂה בְּנִי. כְּדִין, בְּרַכִּיָּה בְּהָאִי עֲלָמָא וְאַסְתַּפֵּל בְּדַרְגֵיָּה, וְאָמַר (בְּרַאשִׁית כז) וְעַל חֲרָבָה תַחֲיָה, דְּהָא הֲכִי אַתְחִזִּי לָךְ לְאוֹשְׁדָא דְמִין וְלַמְעַבַּד קְרַבִּין, וְעַל דָּא אָמַר מַה אַעֲשֶׂה בְּנִי. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, וְלָךְ אֶפּוֹא מַה אַעֲשֶׂה, כִּיּוֹן דְּאָמַר הָאִי, אֲמַאי בְּנִי. אֲלָא אָמַר לִי, וְלָךְ אֶפּוֹא מַה אַעֲשֶׂה, דְּאַנְתְּ בְּדִינָא וּבְחֲרָפָא וּבְדָמָא חֲזִינָא לָךְ, וְלֹאֲחִיךְ בְּאַרְחַ שְׁלִים. אֲלָא בְּנִי, בְּנִי וְדָאִי, אֲנָא גְרִימָנָא לָךְ, בְּגִין דְּאַנְתְּ בְּנִי. וְעַל דָּא עַל חֲרָבָה תַחֲיָה וְאֵת אַחִיךָ תַעֲבֹד. וְעַדִּין לָא אַתְקִיָּים,

דְּהָא לָא פְּלַח לִיה עֵשׂוּ לַיַּעֲקֹב. בְּגִין דַּיַּעֲקֹב לָא בָּעָא לִיה הַשְׁתָּא, וְאִיהוּ אַתְדַּר וְקָרָא לִיה אֲדָנִי כַּמָּה זְמַנִּי, בְּגִין דְּאֶסְתַּפֵּל לְמַרְחוּק, וְסָלִיק לִיה לְסוּף יוֹמֵיָא, כְּדָקְאֲמַרְן.

רַבִּי חֲזִיָא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִיל בְּאַרְחָא. עַד דְּהוּוּ אֲזִיל, חֲמוּ לִיה לְרַבִּי יוֹסִי סָבָא דְהוּוּ אֲזִיל בְּתַרְיִיהוּ. יָתְבוּ עַד דְּמָטָא לְגַבִּיִּיהוּ. מִיּוֹן דְּמָטָא לְגַבִּיִּיהוּ, אָמְרוּ הַשְׁתָּא אַרְחָא מִתְתַּקְנָא קַמָּן, אֲזִילוּ. אָמַר רַבִּי חֲזִיָא (תהלים קיט) עַת לַעֲשׂוֹת לִי. פִּתַּח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (משלי לא) פִּיה פִּתְחָה בְּחֻכְמָה וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה. פִּיה פִּתְחָה בְּחֻכְמָה וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה אֲזִיל אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינּוֹן לִישְׁנָא דְּאוֹרֵיִתָּא דְּמִשְׁתַּעֵי בְּהַ יוֹמֵי וְלִילֵי.

פִּיה פִּתְחָה בְּחֻכְמָה (משלי לא) דָּא ב' דְּבְרָאשִׁית, וְאוּקְמוּהָ. וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה דָּא אַבְרָהָם, דְּבִיה בְּרָא עֲלָמָא, וּבִיה מִשְׁתַּעֵי תְדִיר. ב' סְתִים מְהַאי גִיסָא, וּפְתִיחָא מְהַאי גִיסָא. סְתִימָא מְהַאי גִיסָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שמות לג) וְרָאִיתָ אֶת אַחֲוֵי. פְּתִיחָא מְהַאי גִיסָא, בְּגִין לְאַנְהָרָא (נ"א לְתַדְרָא) אַנְפָּחָא לְגַבִּי עֵילָא, וּפְתִיחָא מְהַאי גִיסָא, בְּגִין לְקַבְּלָא מְלַעֲיָלָא, וְאִיהִי אַפְסֻדָּרָה לְקַבְּלָא. וּבְגִין כְּדִן קִימָא בְּרִישָׁא דְּאוֹרֵיִתָּא וְאַתְמַלִּיָּא לְבִתָּר, פִּיה פִּתְחָה בְּחֻכְמָה, בְּחֻכְמָה וְדָא, דְּכַתִּיב בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, פְּתַרְגוּמוֹ. וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה, דְּהָא לְבִתָּר מִשְׁתַּעֵי וְאָמַר (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר.

פִּיה פִּתְחָה בְּחֻכְמָה, דָּא ה' (קְדָמָא) דְּשָׁמָא קְדִישָׁא דְּכָלָא בְּהַ, וְאִיהִי סְתִים וְגִלְיָא, כְּלִילָא דְּעֵילָא וְתַתָּא, רְזָא דְּעֵילָא וְתַתָּא. (משלי לא) פִּיה פִּתְחָה בְּחֻכְמָה, בְּגִין דְּאִיהִי סְתִימָא דְּלָא אַתְיִידַע כְּלָל, דְּכַתִּיב, (איוב כח) וְנַעֲלָמָה מַעֲיִנִי כָּל חַי וּמַעוֹף הַשָּׁמַיִם נִסְתָּרָה. וְכַד שְׁאֲרֵי לְאַתְפִּשְׁטָא בְּחֻכְמָה דְּאַתְדַּבֵּק בְּהַ, וְאִיהִי בְּגוּוּהַ, (ואִיהִי) אֶפִּיקַת קָלָא, דְּאִיהִי תוֹרַת חֶסֶד.

פִּיה פִּתְחָה בְּחֻכְמָה, דָּא ה"א בְּתַרְיָא דְּאִיהוּ דְּבוּר, וּמְלָחָה תְּלִיא בְּחֻכְמָה. וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה. דָּא קוֹל דְּקִימָא עַל דְּבוּר לְאַנְהָגָא לִיה. וְתוֹרַת חֶסֶד, דָּא יַעֲקֹב, (דף קמה ע"ב) דְּאִיהוּ עַל לְשׁוֹנָה, לְאַנְהָגָא מְלָחָה וְלְאַחְדָּא לָה, דְּהָא לִית דְּבוּר בְּלָא קוֹל, וְאוּקְמוּהָ.

פִּתַּח רַבִּי חֲזִיָא אַבְתְּרִיה וְאָמַר, (משלי ח) אֲנִי חֻכְמָה שְׁכַנְתִּי עֲרֻמָּה וְדַעַת מְזֻמּוֹת אֲמַצָּא. אֲנִי חֻכְמָה, דָּא כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. שְׁכַנְתִּי עֲרֻמָּה, דָּא יַעֲקֹב דְּאִיהוּ חַפִּים, וְדַעַת מְזֻמּוֹת אֲמַצָּא דָּא יַעֲקֹב, דְּהוּוּ לִיה דַּעַת מְזֻמּוֹת לְבָרְכָא לִיה לַעֲשׂוֹ. וּבְגִין דְּחֻכְמָה אֲשַׁתְּתַּף בְּהַדְרִיה דַּיַּעֲקֹב דְּאִיהוּ עֲרֻמָּה, וְדַעַת מְזֻמּוֹת אֲמַצָּא, דְּאַתְבְּרַד יַעֲקֹב מֵאֲבוּי, וְשָׂרוּ עֲלֵיהַ כָּל אֵינּוֹן בְּרַכְאֵן, וְאַתְקִימוּ בִיה וּבְכַנּוּי לְעֵלָם וְלְעֵלְמֵי עֲלָמִין.

מֵאֵינּוֹן אַתְקִימוּ בְּהַאי עֲלָמָא, וּבְלָהוּ יַתְקִימוּן לְזְמַנָּא דְּמִלְפָּא מְשִׁיחָא, דְּכַדִּין יְהוֹן יִשְׂרָאֵל גּוֹי אַחַד בְּאַרְצֵי וְעַם אַחַד לְקַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (יחזקאל לז) וְעֲשִׂיתִי אֶתְּם לְגוֹי אַחַד בְּאַרְצֵי. וְיִשְׁלֹטוּן לְעֵילָא וְתַתָּא, דְּכַתִּיב, (דניאל ז) וְאַרְוּ עִם עַנְנֵי שְׁמַיָּא כְּבַר אֲנָשׁ אֶתְּהַ, דָּא מִלְפָּא מְשִׁיחָא, דְּכַתִּיב, (דניאל יב) וּבְיוֹמֵיהוֹן דִּי מִלְכֵיָא אֲנּוֹן יְקִים אֱלֹהֵי שְׁמַיָּא מְלַכוּ וְגו'. וְעַל דָּא בָּעָא יַעֲקֹב, דִּיסְתַּלְקוֹן בְּרַכּוּי לְהַהוּא זְמַנָּא דְּאֵתִי, וְלָא נָטַל לוֹן לְאַלְתָּר.

פְּתַח רַבִּי יִיסָא אַבְתְּרִיהּ וְאָמַר, וְאַתָּה אַל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב נָאִים יִי וְאַל תַּחַת יִשְׂרָאֵל וְגו'. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ. אֲבָל בְּהֵיאָא שְׁעָתָא דְנִפְקַי יַעֲקֹב מִקְמֵי אַבְוֵי, בְּאִינוּן בְּרַכְאֵן, אֲסַתְפַּל בְּנַפְשֵׁיהּ. אָמַר, הָא אֵלִין בְּרַכְאֵן, בְּעֵינָא לְסַלְקָא לֹון לְבַתֵּר לְאַרְיִכוּ יוֹמִין, וְהָהּ דְחִיל וּמְסַתְפִי, נִפְקַי קָלָא וְאָמַר, (ירמיה מו) וְאַתָּה אַל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב נָאִים יִי כִי אֲתֵהּ אֲנִי, לָא אֲשַׁבּוּק לָךְ בְּהֵאִי עַלְמָא. (ירמיה מו) כִּי הִנְנִי מוֹשַׁעַה מִרְחוּק, לְהַהוּא זְמַנָּא דְאַנְתָּ סְלִיק לֹון לְאִינוּן בְּרַכְאֵן.

וְאַתָּה זְרַעָה מֵאַרְצֵי שְׂבִיבִים, (ירמיה מו) דְאֵרַי עַל גַּב דְּהַשְׁתָּא נְטִיל בְּרַכְוֵי עֵשׂוּ וַיִּשְׁתַּעְבְּדוּן בְּכַנְהָ, אֲנָא אֲפִיק לֹון מִדְוֵי, וְכִדְיִן יִשְׁתַּעְבְּדוּן בְּנִינְהָ בֵּיהּ. וְשָׁב יַעֲקֹב, לְאִינוּן בְּרַכְאֵן, וְשָׁב יַעֲקֹב, דָּא שְׂכִינְתָּא (נ"א דְהֵיא עֲמִיה דְיַעֲקֹב). וְשָׁב יַעֲקֹב וְדֵאִי וְשָׁקַט וְשָׁאֲנָן, כְּמָה דְאוֹקְמוּהָ. מֵאִינוּן מִלְכָּוֹן, מִבְּבַל מִמְּדֵי וּמִיָּוֹן, וּמֵאַדּוּם. דְאִינְהוּ הָווּ דְאַשְׁתַּעְבְּדוּ בְּהוּ בִישְׂרָאֵל. (ש) וְאִין מַחְרִיד, לְעֵלַם וּלְעֵלְמֵי עַלְמָיָא.

אֲזִלוּ, עַד דְּהָווּ אֲזִלֵי, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדֵאִי כָּל מַה דְעַבְדֵי קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּאַרְעָא, כְּלָא הָוֵה בְּרָזָא דְחַכְמָתָא, וְכְלָא בְּגִין לְאַחֲזָא חַכְמָתָא עַלְמָה לְהוּ לְבִנֵי נְשָׂא, בְּגִין דְיִלְפוּן מִהַהוּא עוֹבְדָא רְזִין דְחַכְמָתָא, וְכְלָא אִינוּן בְּדָקָא יְאוּת, וְעוֹבְדוֹי כְּלָהוּ אוֹרְחֵי דְאוֹרְיִיתָא, בְּגִין דְאוֹרְחֵי דְאוֹרְיִיתָא, אִינוּן אֲרַחֵי דְקִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְלִית מְלָה זְעִירָא דְלִית בְּהָ פְמָה אוֹרְחִין וְשְׁבִילִין, וְרְזִין דְחַכְמָתָא עַלְמָה.

תָּא חֲזִי, דְהֵא רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי הָוֵה אָמַר תְּלַת מְאָה הִלְכוֹת פְּסוּקוֹת, בְּרָזָא דְחַכְמָתָא עַלְמָה, בְּפִסּוּק (בראשית לו) וְשֵׁם אֲשֶׁתוֹ מְהִיטְבָאֵל בַּת מִטְרַד בַּת מִי זָהָב, וְלָא גְלִי לֹון, אֲלָא לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְהָוֵה עֲמִיה, בְּגִין לְמַגְדַּע דְכְּמָה רְזִין עַלְמִין אִינוּן בְּכָל עוֹבְדָא וְעוֹבְדָא דְאִיהֵי בְּאוֹרְיִיתָא, וְכְּבָל מְלָה וּמְלָה חַכְמָתָא אִיהֵי, וְאוֹרְיִיתָא דְקִשְׁטֵי, בְּגִין כְּדֵי אִינוּן מְלִין דְאוֹרְיִיתָא, מְלִין קְדִישִׁין אִינוּן, לְאַחֲזָא מִינְהָ נִפְלְאוֹת, כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (תהלים קיט) גֵּל עֵינֵי וְאַפְיִטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ.

תָּא חֲזִי, בְּשְׁעָתָא דְעָקִים הָוֵה חוּיָא לְאַדָם וּלְאַתְתִּיהּ, דְאַקְרִיב לְאַתְתָּא וְאַטִּיל בְּהָ זוֹהֲמָא, וְאַתְפַּתָּא בֵּיהּ אָדָם כְּדִין אֲסַתָּאב עַלְמָא וְאַתְלַטְיָא אֲרַעָא בְּגִינְהָ, וְגָרִים מוֹתָא לְכָל עַלְמָא, וְקוּיָא עַלְמָא לְאַתְפְּרַעָא מִנְהָ. עַד דְאַתָּא אֵילְנָא דְחֲזִי, וְכַפִּי (וכפר) עַל אָדָם, וְכַפִּיָּא לִיהָ לְהַהוּא נְחֹשׁ דְלָא יִשְׁלוּט לְעַלְמִין עַל זְרַעָא דְיַעֲקֹב.

דְהֵא בְּזְמַנָּא דְאַקְרִיבוּ יִשְׂרָאֵל שְׁעִיר, הָוֵה אֲתַכְפִּיָּא הָהוּא נְחֹשׁ וְאַתְתַּפְּרָה לְעַבְדָּא, כְּמָה דְאַתְמַר. וְעַל דָּא אֲקָרִיב יַעֲקֹב לְאַבְוֵי תְרִין שְׁעִירִין. חַד, לְאַכְפִּיָּא לְעֵשׂוּ דְאִיהוּ שְׁעִיר. וְחַד, בְּגִין דְרָגָא דְהָוֵה תְלִי בֵּיהּ עֵשׂוּ וְאַתְדַּבַּק בֵּיהּ וְאַתְמַר.

וּבְגִין כְּדֵי קוּיָא עַלְמָא, עַד דְתִיתִי אֲתַתָּא כְּגוֹוְנָא דְחוּהָ, וְכַר נָשׁ כְּגוֹוְנָא דְאַדָם, וַיַּעֲקִימוּ וַיַּחֲכִימוּ (דף קמו ע"א) לִיהָ לְהַהוּא חוּיָא בִישָׂא וְהָוֵה דְרַכִּיב עֲלִיהָ וְכְלָא אֲתַמַּר.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית כה) וַיְהִי עֵשׂוּ אִישׁ יוֹדֵעַ צִיד אִישׁ שֹׁדֵד, וְהָא אֲתַמַּר וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אַהֲלִים. אִישׁ תָּם, גְּבַר שְׁלִים, כְּתַרְגוּמוֹ. יוֹשֵׁב אַהֲלִים, אֲמָאִי אִיהוּ תָם, בְּגִין דְאִיהוּ יוֹשֵׁב אַהֲלִים, דְאַחִיד לְתַרְיִן סְטְרִין, לְאַבְרָהָם וְלִיצְחָק. וְעַל דָּא, יַעֲקֹב בְּסַטְרָא דִיצְחָק אֲתָא לְגַפְיָה דְעֵשׂוּ, כְּמָה

דַּאֲתָמָר. דְּכִתִּיב, (שמואל ב כה) עִם הָסִיד תִּתְחַסֵּד וְעִם עֵקֶשׁ תִּתְפַּל. וְכֵד אַתָּא עִם בְּרַכָּאן, בְּסִינְעָא דְלֵעִילָא קָא אַתָּא, בְּסִינְעָא דַּאֲבֵרְהֶם וַיִּצְחָק, וּבְגִין כֵּד בְּחֻכְמַתָּא הָוּה, כְּמָה דַּאֲתָמָר.

תָּא חֲזִי, כֵּד יַעֲקֹב אֲתַעֵר לְגַבֵּי סַמְאֵל, דְּרָגָא דְעֵשָׂו, וְכַבִּיל עֲלֵיהּ לְיַעֲקֹב, וַיַּעֲקֹב נָצַח לֵיהּ בְּכַמְה סְטָרִין, נָצַח לְחוּיָא בְּחֻכְמַתָּא וּבְעַקְמוֹ, וְלֹא אֲתַנְצַח, בַּר בְּשִׁעִיר. וְאַף עַל גַּב דְּכִלְא חַד, נָצַח כְּמוֹ כֵּן לְסַמְאֵל בְּנִצְחוֹנָא אַחְרָא, וְנִצְחִיהּ, הָדָא הוּא דְכִתִּיב (בראשית לב) וַיֹּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר. וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכוֹל לוֹ.

תָּא חֲזִי, זְכוּתִיהּ דְיַעֲקֹב כְּמָה הָוּה, דַּאֲיָהּוּ אַתָּא וּבְעָא לְאַעֲבָרָא לֵיהּ מַעֲלָמָא. וְהָוּא לִילְיָא, הוֹת לִילְיָא דַּאֲתַפְרִי בֵיהּ סִיחְרָא, וַיַּעֲקֹב אֲשַׁתָּאָר בְּלַחוּדוּי. דְלֹא הָוּה עֲמִיהּ אַחְרָא, דְהִנֵּן לֹא יִפּוֹק בַּר נָשׁ יַחֲדָאֵי בְלִילְיָא, וְכָל שָׁפֵן בְּלִילְיָא דַּאֲתַפְרִיאָו בֵיהּ נַחֲרִין, דְהָא סִיחְרָא אִיהִי חֲסָרָא, דְכִתִּיב, (בראשית א) יְהִי מְאֹרֹת חֹסֶר. וְהָוּא לִילְיָא, אֲשַׁתָּאָר בְּלַחוּדוּי, בְּגִין דְכֵד סִיחְרָא חֲסָרָא, הוּיָא בִישָׂא אֲתַתְּקַף וּשְׁלֵטָא, וּכְדִין אַתָּא סַמְאֵל, וְכַטְרִיג לֵיהּ, וּבְעָא לְאוּבְדָא לֵיהּ מַעֲלָמָא.

וַיַּעֲקֹב הָוּה תְּקִיף בְּכָל סְטָרִין, בְּסִטְרָא דְיִצְחָק וּבְסִטְרָא דַּאֲבֵרְהֶם, דַּאֲיָנוּן הוּוּ תְּקִיפּוּ דְיַעֲקֹב. אַתָּא לִימִינָא חֲמָא לְאַבְרָהָם תְּקִיף בְּתְקִיפּוּ דְיוֹמָא, בְּסִטְרָא דִימִינָא דְחֶסֶד. אַתָּא לְשַׁמְאֵלָא, חֲמָא לְיִצְחָק תְּקִיף בְּדִינָא קְשִׁיָּא. אַתָּא לְגוֹפָא, חֲמָא לְיַעֲקֹב, תְּקִיף מִתְרִין סְטָרִין אֲלִין דְסַחְרִין לֵיהּ, חַד מְכָאן, וְחַד מְכָאן. כְּדִין, (בראשית לב) וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכוֹל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ, דַּאֲיָהּ אֲתַר לְבַר מְגוּפָא, וְאִיהּ חַד עַמּוּדָא דְגוֹפָא, כְּדִין וְתַקַּע בַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּהַאֲבָקוּ עִמּוֹ וְגו'.

כִּינּוּ דַּאֲתַעֵר צַפְרָא וְעַבְר לִילְיָא, אֲתַתְּקַף יַעֲקֹב, וְאֲתַחֲלֵשׁ חִילִיהּ דְסַמְאֵל, כְּדִין אָמַר שְׁלַחֲנִי, דְמִטָּא זְמַנָּא לְזַמְר שִׁירְתָּא דְצַפְרָא. וּבְעֵי לְמִיזַל, וְאוּדֵי לֵיהּ עַל אֲיָנוּן בְּרַכָּאן, וְאוּסִיף לֵיהּ בְּרַכְתָּא אַחְרָא, דְכִתִּיב (בראשית לב) וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שָׁם.

תָּא חֲזִי, כְּמָה בְּרַכָּאן אֲתַבְרַךְ יַעֲקֹב, חַד דְאַבּוּי, בְּהָהוּא עַקְמוֹ, וְרוּחַ כָּל אֲיָנוּן בְּרַכָּאן. וְחַד דְשִׁכְנִתָּא דְבְרִיךְ לֵיהּ קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, כֵּד הָוּה אֲתִי מְלָכּוֹן, דְכִתִּיב, (בראשית לה) וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יַעֲקֹב. וְחַד, דְבְרַכְיָהּ לֵיהּ תְּהוּא מְלֹאכָא מְמַנָּא דְעֵשָׂו. וְחַד, בְּרַכָּה אַחְרָא, דְבְרַכְיָהּ לֵיהּ אַבּוּה, כֵּד הָוּה אֲזִיל לְפָדִין אָרַם, דְכִתִּיב (בראשית כח) וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֶךְ אֹתְךָ וְגו'.

בְּהָהוּא זְמַנָּא דְחֲמָא יַעֲקֹב גְּרַמְיָהּ בְּכָל חֲזִי בְרַכָּאן, אָמַר, כְּמָאן בְּרַכְתָּא דְמַנְיָהּוּ אֲשַׁתְּמִישׁ הַשְׁתָּא. אָמַר, בְּחֻלְשָׁא מַנְיָהּוּ אֲשַׁתְּמִישׁ הַשְׁתָּא, וּמָאן אִיהּוּ, דָּא בְּתַרְיִתָּא, דְבְרַכְיָהּ אַבּוּה, וְאַף עַל גַּב דַּאֲיָהּ תְּקִיפָא, אָמַר, לָאו אִיהִי תְּקִיפָא בְּשִׁלְטָנוּתָא דְהָאֵי עֲלָמָא כְּקַדְמָאָה.

אָמַר יַעֲקֹב, אֲפֻל הַשְׁתָּא דָּא וְאֲשַׁתְּמִישׁ בְּהּ, וְאַסְלֵק כָּל אֲיָנוּן אַחְרֵינִין לְזְמַנָּא דַּאֲעֲטְרִיךְ לִי וְלְבְנָאֵי בְתָרָאֵי. אִימְתִי, בְּזְמַנָּא דִּיתְפַּנְשׁוּן כָּל עַמּוּמָא לְאוּבְדָא כְּנִי מַעֲלָמָא, דְכִתִּיב, (תהלים קיח) כָּל גּוֹיִם סָבְבוּנִי בְשֵׁם יי כִּי אֲמִילָם. סְבּוּנִי גַם סְבּוּנִי וְגו'. סְבּוּנִי כְּדַבּוּרִים וְגו'. הָא חֲכָא תְּלַתָּא, לְגַבֵּי תְּלַתָּא דַּאֲשַׁתָּאָרוּ. חַד, אֲיָנוּן בְּרַכָּאן קְדָמָאֵי דְאַבּוּה. תְּרִין, אֲיָנוּן בְּרַכָּאן דְבְרַכְיָהּ קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא. תְּלַת, אֲיָנוּן בְּרַכָּאן דְבְרַכְיָהּ תְּהוּא מְלֹאכָא.

אמר יַעֲקֹב, לְהִתֵּם אֶצְטְרִיכוּ, לְגַבֵּי מְלָכִין וְכָל עַמּוּיִן דְּכָל עַלְמָא, וְאַסְלִיק לֹון לְהִתֵּם. וְהַשְׁתָּא לְגַבֵּי
דְּעֵשׂוֹ, דִּי לִי בְּהַאי. לְמַלְכָּא, דְּהוּוּ לִיהּ פְּמָה לְגִיזְנִין תְּקִיפִין, פְּמָה מְאִרִי מְגִיחֵי קְרָבָא לְאַנְחָא
קְרָבִין, דִּזְמִינִין לְגַבֵּי מְלָכִין תְּקִיפִין (דף קמו ע"ב) לְאַנְחָא בְּהוּ קְרָבָא. אַדְהֵכִי שָׁמַע עַל לְסֻטִים חַד
קִפְחָא, אָמַר, הֵינִי בְּנֵי תְרַעֵי יְהִבּוֹן תַּמְזֵן. אָמַר לִיהּ, מְכָל לְגִיזְנִין דִּילָךְ, לִית אַנְתָּ מְשִׁדֵּר הִתֵּם אֶלָּא
אַלִין. אָמַר, לְגַבֵּי הַהוּא לְסֻטִים, דִּי בְּאַלִין. דְּהָא כָּל לְגִיזְנִיתִי וּמְאִרִי קְרָבָא, אֶסְתַּלֵּק לְגַבֵּי אֵינוֹן
מְלָכִין תְּקִיפִין, בְּיוֹמָא דְקְרָבָא, דְּאַצְטְרִיכוּ לִי, לִיהוּוּ.

אוּף הָבֵי יַעֲקֹב אָמַר לְגַבֵּי עֵשׂוֹ, דִּי לִי הַשְׁתָּא בְּאַלִין בְּרָבָאן. אַבְל לְהַהוּא זְמַנָּא, דְּאַצְטְרִיכוּ לְבְנֵי
לְגַבֵּי כָּל מְלָכִין וְשְׁלִיטִין דְּכָל עַלְמָא, אֶסְלֵק לֹון. כִּד יִמְטִי הַהוּא זְמַנָּא, יַתְעֲרוֹן אֵינוֹן בְּרָבָאן מְכָל
סְטָרִין, וְיִתְקַנְיִים עַלְמָא עַל קִינְמִיָּה פְּדָקָא יְאוּת, וּמִתְהוּא יוֹמָא וּלְהַלְאָה, יְקוּם מְלָכּוּתָא דָּא עַל
כָּל שְׂאָר מְלָכּוּ אַחְרָא, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, דְּכְתִיב, (דניאל ב) תִּדְרֹךְ וְתִסְרֹף כָּל אֲלִין מְלָכּוּתָא וְהִיא תְקוּם
לְעַלְמָיָא. וְהֵינֵנוּ הַהִיא אַבְנָא, דְּאַתְגַּזְרַת מִן טוּרָא דִּי לָא בִידִין, כְּמָה דְּאַתְ אָמַר (בראשית מט) מִשָּׁם
רוּעָה אָבּוֹן יִשְׂרָאֵל, מָאן אָבּוֹן דָּא. דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (בראשית כח) וְהָאָבּוֹן הַזֹּאת
אֲשֶׁר שָׁמַתִּי מִצְבָּה וְגו'.

רְבִי חֵיָא אָמַר, מִהֲכָא (ישעיה י) שְׂאָר יִשׁוּב שְׂאָר יַעֲקֹב, אֲלִין בְּרָבָאן אַחְרַנִין דְּאַשְׁתְּאַרוּ, וּכְתִיב,
(מיכה ה) וְהָיָה שְׂאֵרִית יַעֲקֹב בְּגוֹיִם כְּקָרֵב עַמִּים רַבִּים (אֲלִין בְּרָבָאן אַחְרַנִין פְּתִיב, (מיכה ה) וְהָיָה
שְׂאֵרִית יַעֲקֹב) בְּגוֹיִם כְּלָהוּ, וְלֹא בְּעֵשׂוֹ בְּלַחֲזִידֵיהּ, וּכְתִיב וְהָיָה שְׂאֵרִית וְגו', כְּפַל מֵאַת יִי.

פְּתַח רְבִי יִיסָא וְאָמַר (מלאכי א) בֶּן יִכְבֵּד אָב וְעַבְד אֲדִנִיו, בֶּן, דָּא עֵשׂוֹ. דְּלֹא הָוָה בֶּר נָש בְּעַלְמָא
דִּיזְקִיר לְאַבּוּי, כְּמָה דְּאוּקִיר עֵשׂוֹ לְאַבּוּי. וְהַהוּא יְקִירוּ דְּאוּקִיר לִיהּ אֲשְׁלִיט לִיהּ בְּהַאי עַלְמָא.

וְעַבְד אֲדִנִיו, (שם) דָּא אֲלִיעֶזֶר עַבְד אַבְרָהָם וְאוּקְמוּהָ, דְּהָא בֶּר נָש דְּהָוָה אֶתִי לְחָרֹן, כְּכָמָה
עוֹתְרָא, וְכָמָה מַתְנָן וְנִבְזְבִין, וְגַמְלִין טְעִינוּ. דְּלֹא אָמַר לְבִתּוּאֵל וְלָבָן, דְּאִיהוּ רְחִימוּי דְּאַבְרָהָם,
אוּ בֶּר נָש אַחְרָא דְּאַתִּי בְּפִיוסָא דְּאַבְרָהָם, אֶלָּא עַד לָא יִמְלֵל מְלוּי, מַה פְּתִיב, (בראשית כד) וַיֹּאמֶר
עַבְד אַבְרָהָם אָנֹכִי, וּלְבַתֵּר אֲדִנִי אֲדִנִי, בְּגִין דִּיזְקִיר לִיהּ לְאַבְרָהָם הַהוּא יְקָרָא וְהַהוּא טִיבּוּ, אוּרִיךְ
לִיהּ לְכַמָּה זְמַנִין.

כְּדָּ עֵשׂוֹ, הַהוּא יְקָרָא דְּאוּקִיר לִיהּ לְאַבּוּי, אוּרִיךְ לִיהּ כָּל הֵי זְמַנִין דִּישְׁלוּט בְּעַלְמָא דָּא. וְאַיְנוֹן
דְּמַעִין, אוּרִידוּ לֹון לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעֲבּוּדָא דִּילִיהּ, עַד דִּיתּוּבּוֹן יִשְׂרָאֵל לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּכַבִּיָּה
וּבְדַמְעִין. דְּכְתִיב כְּכַבִּי יָבֹאוּ וְגו', וּכְדִין פְּתִיב, וְעַלֹּו מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת הַר עֵשׂוֹ
וְהִיטָה לִי הַמְּלוּכָה. בְּרוּךְ יִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאַמֵּן.

פְּרִשְׁת וַיֵּצֵא יַעֲקֹב

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרְנָה. (בראשית כח) רְבִי חֵיָא פְּתַח וְאָמַר, (קהלת א) וְזָרַח הַשְּׁמֶשׁ וּבָא
הַשְּׁמֶשׁ וְאֵל מְקוּמוֹ שׁוֹאֵף זָרַח הוּא שָׁם, הַאי קָרָא אוּקְמוּהָ. אַבְל וְזָרַח הַשְּׁמֶשׁ דָּא יַעֲקֹב, כִּד הָוָה

בבאר שבע. ובא השמש, כד אזל לחרון, דכתיב, (בראשית כח) וַיֵּלֶן שָׁם פִּי בַּא הַשָּׁמֶשׁ. וְאֵל מְקוֹמוֹ
שׁוֹאֵף (דף קמז ע"א) זורח, דכתיב וישכב במקום ההוא.

ותא חזי, שמשא אף על גב דנהיר לכל עלמא, מטלנוי בתרין סטרין אינון, כמה דאת אמר,
(קהלת א) הולך אל דרום וסובב אל צפון, בגין דדא ימינא ודא שמאלא. (ובגין) ונגיד ונפיק כל יומא
מסטרא דמזרח, ואזיל לסטרא דדרום, (נ"א דמערב) ולבתר לסטרא דצפון, ומסטרא דצפון לסטרא
דמערב, וכדין שמשא אתכניש, ואזיל לגבי מערב. נפיק ממזרח דכתיב, (בראשית כח) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב
מבאר שבע. ואזיל למערב דכתיב וילך חרנה.

רבי שמעון אמר, נפיק מפלגא דארעא דישראל, דכתיב ויצא יעקב מבאר שבע. ואזל לרשו
אחרא, דכתיב וילך חרנה. (ס"א נפיק ממזרח, דכתיב ויצא יעקב מבאר שבע, דא שמטה.
דנטיל מעומקא עלאה, נהירו דנהיר, ואזיל למערב, דכתיב וילך חרנה, אתר דדינא ורוגזא תמן.
רבייוסי מוקי האי קרא בגלותא, בקדמיתא הוה נחית נהירו מעומקא עלאה ויעקב הוה נטיל
ליה, ואזיל לגבי באר שבע, (במדבר כא) באר דחפרוה שרים, דהוה נהיר מתמן, ואשלים לההוא באר בכל שלימו. וביומי
דגלותא, נטיל מהאי באר שבע, ואזיל לגבי חרנה, דכתיב וילך חרנה, כלומר חרון אף, ומאי היא חרון אפו דקדשא בריה הוא, דרגא
בישא), ארעא דרשו אחרא.

אמר רבי חייא, כד אזיל שמשא למערב, האי מערב אקרי מקומו דשמשא, פרסיא דיליה, אתר
דשריא עליה, דדא הוא דכתיב, (קהלת א) ואל מקומו שואף זורח הוא שם, דאזיל לגביה לאנהרא
עליה, ונטיל כל נהורין וכניש לון לגביה.

והיינו כמה דתנינן, קדשא בריה הוא אגח תפילי, (ס"א ותנינן, קדשא בריה הוא אגח תפילין, דכתיב, (ישעיה סב)
נשבע יי בימינו ובזרוע עוזו. ותנינן מינו דא תורה, דכתיב מימינו אש דת למו. ובזרוע עוזו אלין תפילין. וכלהו נטיל יעקב, ומכניש
לגבי מערב, וסיתרא כניש לבתר כל אינון נהורין ובוצינן דנטיל יעקב, דאיהו יחייב לה ואנחר לה, ותנינו דתנינן קדשא בריה הוא
אגח תפילין) בגין דנטיל כל בתרין עלאין, ומאן ניגחו, רוא דאבא עלאה, ורוא דאמא עלאה. ואינון תפילין שפראש, כמה דתנינן כהן
גדול נוטל בראש. ולבתר דנטיל אבא ואמא, נטיל ימינא ושמאלא, ואשתפח (דקדשא בריה הוא) דנטיל פלגא.

רבי אלעזר אמר, תפארת ישראל נטיל פלגא, וכד אתמשכא כנסת ישראל לעילא, נטלא אוף
הכי פלגא, עלמא דדכורא דקדשא בריה הוא, וכן עלמא (דף קמז ע"ב) דנוקבא דקדשא בריה
הוא, כמה דנפקי כל נהורין מהאי עלמא, הכי נמי נטיל פלגא האי עלמא. דהא דא כגוונא דא,
ובגין כד באר שבע דא יובלא, באר (שבע) דא איהי שמטה. (דהא דא כגוונא דא) (פלגא דקדשא בריה הוא)
ושמשא (דא) לא נהיר אלא מיובלא, (ס"א ואיהו נטיל כל נהורין ויחייב לגו שמטה) ובגין כד (בראשית כח) וַיֵּצֵא
יעקב מבאר שבע וילך חרנה, דא מערב דאיהי שמטה.

רבי שמעון אמר, ויצא יעקב מבאר שבע, דא מערב, שנת השמטה. וילך חרנה, דא שנת ערלה.
בגין דנפק מרשו קדישא לרשו אחרא, דהוה עריק מאחוי, כמה דאתמר.

תוספתא

בְּנֵי עֲלָמָא, רְחִימֵי עֲלָאָה, הוֹרְמָנָא דְבוֹרֵיירִי, קָרִיבוּ שְׁמַעוּ. מָאן חֲפִימָא בְּכוּ, מָארי דְעֵינִין
בְּסוּבְלָתְנֹו, לִיתִי וְלִינְדַע. בְּשַׁעְתָּא דְרִישָׁא חוֹרָא נְטִיל תְּלַת אַתְּוֹן וְגַלְיָה לֹון בְּגִלּוּפָא בְּגִלּוּפִין, חַד
א', חַד י' וְחַד ו', וְאַתְּגַלְיָה אִי"ן, א' רִישָׁא עֲלָאָה דְכָלָא, טְמִירָא דְכָל טְמִירִין. י' סְלִיקוּ דְרַעוּתָא
הוּו, אֲשַׁתְּכַלְלוּ מִרִישָׁא לְעֵילָא וְנַחַת לְתַתָּא, נִפְק וְאַפִּיק תְּלַתִּין וְתַרִּין שְׁבִילִין, עַד דְאַתְּגַלְיָפוּ בֵּין
אַבְנֵי יָקָר דְמִתְלַתְּוֹן. וְאַתְּקְשְׁרוּ בְּאוֹת נו"ן דְּאִיהוּ דְכַר וְנוֹקְבָא, תַּרִּין רְחִימִין. קִשְׁוֵרָא תְּקִיפָא,
בְּהוּ אֲשַׁתְּכַלְלוּ, וְשַׁמָּא קְדִישָׁא בְּהוּ אַתְּקְשֵׁר, מְנַיְיְהוּ אֲשַׁתְּכַח מְזוּנָא לְכָלָא (בְּהוּ), אֲשַׁתְּכַלְלוּ עַלְמִין.
וְעַל דָּא אַתְּגַלְיָה ו' פְּשׁוּטָה, כְּלָלָא דְתַרִּין, נ' כְּפּוּפָה נוֹקְבָא חֲדָא, י' דְּאִיהִי רַעוּתָא דְאַפִּיק שְׁבִילִין,
בְּטַשׁ בֵּין אַתְּוֹן, וְעַבְד רְקִיעָא דְיַעֲקֹב בֵּין תַּרִּין רוּחִין, וְאַפִּיל בֵּינֵי שְׁיִיפֵי מְלוּלֵי, עַד דְנַחַת לְהֵאֵי נ'
דְּאִיהִי כְּפּוּפָה, וְחֲבָרוּ לָהּ כְּחֲדָא, צְפוֹן וְדָרוּם, לְבַתֵּר אַתְּקְשְׁרוּ כְּחֲדָא. הֵאֵי נ' כְּפּוּפָה, בְּאֵר שְׁבַע
אַקְרִי. וְאַתְּמַלִּי מִיַּעֲקֹב, לְאַשְׁקָאָה כָּל עֲדְרֵי עָנָא. וְעַל דָּא וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּעַר שְׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה.
תוּ, מִבְּעַר שְׁבַע לְעֵילָא, דְּהֵא מִינָהּ נִפְיק, לְבַתֵּר אֲזִיל לְאַשְׁקָאָה לְחֲרָנָה, דְּאִיהוּ בִּירָא דְלְתַתָּא,
חֲרוֹן אַף ה', חֲרַב ה', דִּינָא, בִּי דִּינָא, אֱלֹהִים. וְעַל דָּא (תְּהִלִּים עט) אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם בְּנַחְלָתְהוּ. (עַד כֹּאן
תּוֹסַפְתָּא).

וְכַד מְטָא לְבֵית אֵל, דְּאִיהוּ בְּרִשׁוּ קְדִישָׁא, מַה כְּתִיב, (בְּרַאשִׁית כח) וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם. מָאן מָקוֹם. רַבִּי
חֲזִיָּא אָמַר, דָּא הוּא מְקוֹמוֹ דְקֶאֱמָרֹן, דְכְּתִיב (קְהֵלֶת א) וְאֵל מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף (זוֹרַח הוּא שֵׁם). (בְּרַאשִׁית כח)
וַיֵּלֶךְ שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר שׁוֹאֵף זוֹרַח הוּא שֵׁם, דְּהֵא בְּגִין לְאַנְהָרָא לִיהִי קְאִתְיָא.
וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם. (בְּרַאשִׁית כח) אַבְנֵי הַמָּקוֹם לֹא כְּתִיב, אֶלָּא מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם, אֵלִין אֵינּוֹן אַבְנֵי
יָקָר, מְרַגְלָאן טְבָאוּ, דְּאֵינּוֹן תְּרִיסַר אַבְנֵין עֲלָאִין, כְּמָה דְכְּתִיב שְׁתִּים עֶשְׂרֵה אַבְנִים, וְתַחוֹת אֵלִין
תְּרִיסַר אֵלֶּה, וְרַבּוּוֹן, אַבְנֵי פְּסִלָּו, וְכִלְהוּ אַקְרוּן אַבְנִין, בְּגִין כְּדָּ מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם, וְלֹא אַבְנֵי (ס"א
הַמָּקוֹם) דָּא הוּא מְקוֹם דְקֶאֱמַר.

וַיִּשָּׂם מִרְאֲשׁוֹתָיו, (בְּרַאשִׁית כח) מִרְאֲשׁוֹתָיו דְמָאן. אֶלָּא מִרְאֲשׁוֹתָיו דְהֵהוּא מְקוֹם. מָאֵי מִרְאֲשׁוֹתָיו.
אִי תִימָא כְּמָאן דְשְׁנֵי תַחוֹת רִישִׁיהִ, לֹא. אֶלָּא מִרְאֲשׁוֹתָיו, לְאַרְבַּע (ס"א רִישִׁין) סְטְרִין דְעֲלָמָא, תְּלַת
אַבְנֵין לְסְטֵר (דף קמח ע"א) צְפוֹן, וְתַלְתַּת לְסְטֵר מְעַרְב, וְתַלְתַּת לְסְטֵר דְרוּם, וְתַלְתַּת לְסְטֵר מְזָרְחָ, וְהֵהוּא
מְקוֹם עֲלִיָּהוּ, לְאַתְּתַקְנָא בְּהוּ.

וַיִּבְרִין וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם הַהוּא. (בְּרַאשִׁית כח) (ס"א וַיִּשְׁכַּב, י"ב מְרַגְלָאן לְתַתָּא, וְכָל אֵינּוֹן בְּרַגִּין דְּאֵינּוֹן עַל תַּי מְקוֹם הָא אֵינּוֹן
כ"ב), בֵּינּוֹן דְאַתְּתַקְנֹן עֲרֶסָא, שְׁכִיב בִּיהִ. מָאן שְׁכִיב בִּיהִ, שְׁמִשָּׂא. וְעַל דָּא כְּתִיב בְּיַעֲקֹב, (בְּרַאשִׁית מח)
וַיִּשָּׁב עַל הַמֶּטֶה, דְּהֵא לִיהִ אַתְּחִזִּי וְלֹא לְאַחֲרָא, וְעַל דָּא וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם הַהוּא. וּבְגִין כְּדָּ כְּתִיב,
(קְהֵלֶת א) וַיִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ.

רַבִּי יַצְחָק הָוָה יְתִיב יוֹמָא חַד קָמִי מְעַרְתָּא דְאַפִּיקוּתָא, אַעֲבַר חַד בַּר נָשׁ וְתַרִּין בְּנִין עַמִּיהִ.
וְהָוָה אָמַר חַד לְחַד, דָּא תְּקַפָּא דְשְׁמִשָּׂא, מְסַטְרָא דְרוּם אִיהוּ. וְעֲלָמָא לֹא אַתְּקִימִים אֶלָּא עַל

רוח, בגין דרוח איהו קיומא שלימו דכל סטריז, ואלמלא דאיהו קיימא בשלימו, לא יביל עלמא
לאתקיימא.

אמר ליה אחוה זעירא, אלמלא יעקב, לא אתקיים עלמא. תא חזי, בשעתא דיחדו בניו יחודא
דלעילא, ואמרו (דברים ו) שמע ישראל יי אלהינו יי אחד, דא הוא שלימו עלאה, לאתיחדא
ביחודא חד. כדן אתחבר יעקב אבוהון ונטיל ביתיה, ויתיב ביה בחבורא חדא עם אבהון,
לאתחברא דכר ונוקבא כחדא.

אמר רבי יצחק, אשתתף בהדייהו, ואשמע מאי קאמרי. אזל בהדייהו. פתח תהוא בר נש ואמר,
(תהלים קלב) קומה יי למנוחתה אתה וארון ענה. קומה יי למנוחתה, כמאן דאמר, יקום מלפא, לבי
ניחא דמשכניה.

תריז אינון תוו דאמרו קומה יי, משה ודוד. משה אמר, (במדבר י) קומה יי ופוצו איביה. ודוד אמר,
קומה יי למנוחתה. מאי איפא בינייהו. אלא משה כמאן דפקיד לביתיה קאמר, משה פקיד
לה, לאגהא קרבא לקביל שגאוי. דוד זמין ליה לניחא, כמה דזמין (ליה) למריה, זמין למלפא
ולמטרוניתא עמיה, חדא הוא דכתיב, קומה יי למנוחתה אתה וארון ענה, בגין דלא לאפרשא
לזן.

כהנייהו ילבשו צדק וחסידיה ירגנו. (תהלים קלב) מפאן אוליפנא, דמאן דזמין למלפא, ישני (ד' קמח
ע"ב) עובדוי בגין למיהב חדוה למלפא. אי ארחיה דמלפא דחדאן ליה בדיחי הדיוטי, וסדר קמיה
בדיחי רופינום ופרדשכי, ואי לאו, לאו איהו (בגין) בדיחותא דמלפא.

תא חזי, דוד זמין ליה למלפא ולמטרוניתא לניחא, מה עבה, שני בדיחי דמלפא, בגין רופינום.
ומאן נינהו, דכתיב, (תהלים קלב) כהנייהו ילבשו צדק וחסידיה ירגנו. וחסידיה ירגנו, לוייה ירגנו
מיבעי ליה, דהא ליואי אינון בדיחי מלפא. והשתא דוד דזמין ליה לניחא, עבד כהני וחסידיה
דליהו אינון בדיחי מלפא.

אמר ליה קדשא בריה הוא, דוד, לא בעינא לאטרקא עליה. (אליז) (נ"א אמר ליה קדשא בריה הוא, דוד, לאו
הכי) אמר ליה דוד, מארי (לאו הכי אלא), פד אנת בהיכלה, את עבד רעותה. השתא דזמינא לה,
ברעותי קיימא מלה לאקרבא אלין, דאינון חשיבי יתיר, אף על גב דלאו ארחיהו בהאי.

מפאן אוליפנא, דמאן דאיהו בביתיה, וסדר אורחיה ועובדיה ברעותיה. אי מזמנין ליה, יעבד
רעותיה דאושפיזיה, כמה דמסדר עלוי. דהא דוד אחלה ליואי וסדר כהני, וקדשא בריה הוא
אוקים מלה ברעותיה.

אמר דוד, בעבור דוד עבדה אל תשב פני משיחה סהורא דקא סדרנא, לא יתוב לאחורא. אמר
ליה קדשא בריה הוא, דוד, תייה, אפילו במאנין דילי לא אשתמש, אלא במאנין דיליה. ולא זן
קדשא בריה הוא מתמן, עד דיהיב ליה נבזבזן ומתנן, דכתיב, (תהלים קלב) נשבע יי לדוד אמת לא

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוקי
ר' בנימו שמואל'י שליט"א

יָשׁוּב מִמְּנֶה מִפְּרִי בְטֶנֶה אֲשִׁית לְכֶסֶף לָךְ. אַתָּה רַבִּי יַעֲקֹב וַיִּשְׁקִיחַ, אָמַר אִי לָא אֲתִינָא לְהָא
אַרְחָא, אֵלָא לְמִשְׁמַע דָּא דִּי.

פְּתַח חַד בְּרִיחַ וְאָמַר, (בראשית כח) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה, הֵינֵנו דְּכַתִּיב, (בראשית ב) עַל
כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ. דְּבַר אַחֵר וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה,
רְמִז פֶּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִכִּי מִקְדָּשָׁא, וְאֲתַגְלוּ בִּינֵי עַמְמֵינָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (איכה א) וַיֵּצֵא מִן בֵּית
צִיּוֹן כָּל הַדְּרָה, וּכְתִיב גְּלָתָה יְהוּדָה מֵעוֹנֵי וְגו'.

פְּתַח אַחֲרָא זְעִירָא וְאָמַר, (בראשית כח) וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בָּא הַשָּׁמֶשׁ וְגו', מָאִי וַיִּפְגַּע
בְּמָקוֹם, לְמַלְכָּא דְאִזִּיל לְבִי מִטְרוּנִיתָא, בְּעֵי לְמִפְגַּע לָהּ וּלְבִסְמָא לָהּ בְּמַלְיוֹ, בְּגִין דְלָא תִשְׁתַּכַּח
גְּבִיחָא כְּהַפְקִירָא. וְלָא עוּד, אֵלָא דְאִפִּילוּ אִית לִיה עֲרִסָא דְדַהֲבָא, וּכְסוּתוֹתֵי מִרְקָמָן בְּאַפְלִטְיָא,
לְמִיבַת בְּהוּ. וְאִיהִי מִתְקַנָּא עֲרִסִיחָא בְּאַבְנֵי בְּאַרְעָא, וּבְקִיסְטָרָא דְתִיבְנָא. יִשְׁבּוּק דִּידִיחָא, וְיָבִית
בְּהוּ לְמִיחָב לָהּ נִיחָא, וּבְגִין דִּיהָא רְעוּתָא דְלַהוֹן בְּחֲדָא, בְּדָלָא אֲנִיסוּ. כְּמָה דְאִוְלִיפְנָא הָכָא,
דְּכִיּוֹן דְאִזִּיל לְגַבְיָה מַה כְּתִיב, (וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בָּא הַשָּׁמֶשׁ לְאַחֲזָאָה דְאִסִּיר לִיה לְבַר נֶשׁ לְשִׁמְשָׁא עֲרִסִיחָא בְּיוֹמָא) (בראשית כח)
וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׁם מִרְאֲשׁוֹתָיו (שם) וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם הַהוּא, בְּגִין לְמִיחָב לָהּ נִיחָא, דְאִפִּילוּ
אַבְנֵי בֵיתָא, רְחִימִין קַמִּיחָא, לְמִיבַת בְּהוּ. (ס"א דְכַתִּיב וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם הַהוּא)

בְּכָה רַבִּי יַעֲקֹב, (ד"א ל"ג וְחִיָּה) וְחֲדֵי, אָמַר מְרַגְלָאן אֵלֶיךָ תַּחֲוֹת יְדֵיכֹן, וְלָא אִזִּיל בְּתַרְיִכֹן. אָמַרוּ
לִיה אֵת תַּזִּיל לְאַוְרָחָה, וְאַנְן נִיעוּל לְמַתָּא לְהַלּוּלָא דְהָאִי בְּרִי. אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, הַשְׁתָּא אִית לִי
לְמַתָּה לְאַרְחֵי. (דף קמט ע"א) אִזִּיל לִיה, וְסִדְר מַלְיוֹן קַמִּיחָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן וְהָאִי שְׁפִיר
קְאָמְרוּ, וּכְלָא בְּקַדְשָׁא בְּרִיחָה הוּא אֲתַמָּר. אָמַר, מַלְיוֹן אֵלֶיךָ, מְבַנֵּי בְּנֵי דְרַבִּי צְדוּק חֲלָשָׁא נִינְהוּ.
מָאִי טַעְמָא אֲקָרִי חֲלָשָׁא, בְּגִין דְאַרְבַּעִין שָׁנִין אֲתַעֲנִי עַל יְרוּשָׁלַם, דְלָא יִתְחַרַב בְּיוֹמוֹ, וְהָוָה
פְּרִישׁ עַל כָּל מַלְחָה וּמַלְחָה דְאוּרִייתָא, רְזִין עֲלָאִין, וְהָיִב בְּהוּ אַרְחָא לְבָנֵי עֲלָמָא, לְאַתְנַהֲגָא בְּהוּ.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, לָא הוּוּ (אֵלָא) יוֹמִין זְעִירִין, עַד דְאַעֲרַעְנָא בְּהוּוּא בְּר נֶשׁ וּבְרִיחַ זְעִירָא עַמִּיחָא. אֲמִינָא
לִיה, אֵן הוּא בְּרִיחָה אַחֲרָא. אָמַר לִי, עֲבִידְנָא לִיה הַלּוּלָא וְאַשְׁתָּאֵר בְּדְבִיתְהוּ. פִּיּוֹן דְאַשְׁתְּמוּדַע
בִּי, אָמַר לִיה חֲתִיחָה, דְלָא זְמִינָא לָךְ לְהַלּוּלָא דְבְּרִי, בְּגִין תַּלְת מַלְיוֹן. חַד, דְלָא יִדְעָנָא בְּךָ וְלָא
אַשְׁתְּמוּדַעְנָא לָךְ, דְהָכִי מְזַמְנִין לִיה לְבַר נֶשׁ פְּפוּם יְקָרִיחָה, וְדִילְמָא אֲנַת גְּבָרָא רַבָּא, וְאַפְגִים
יְקָרָה. וְחַד, דִּילְמָא אֲנַת אִזִּיל בְּאַרְחָה בְּבַחֲלוֹ, וְלָא אֲטַרַח עֲלָךְ. וְחַד, דְלָא תְכַסִּיף קַמִּי אֲנָשִׁי
דְחַבּוּרָא. דְאוּרָחָא דִילָךְ, דְכָל אֵינּוֹן דְאַכְלִי לְפַתוּרָא דְחַתָּן וּכְלָהּ, כְּלָהּ יְהִי בְּבִבְזוֹן וּמַתְנָן לֹון.
אֲמִינָא לִיה, קְדָשָׁא בְּרִיחָה הוּא יְדִין לָךְ לְטַב. אֲמִינָא לִיה, מַה שְׁמָה, אָמַר לִיה צְדוּק זֹוטָא. בְּהוּוּא
שְׁעָתָא, אִוְלִיפְנָא מְנִיחָה, תְּלִיסֵר (ג"א תְּרִיסֵר) רְזִין עֲלָאִין בְּאוּרִייתָא, וּמִן בְּרִיחַ תַּלְת, חַד בְּנְבוּאָה,
וְחַד (ג"א וְתַרִין) בְּחֲלָמָא.

וְאָמַר מַה בֵּין נְבוּאָה לְחֲלָמָא. נְבוּאָה בְּעֲלָמָא דְדְכּוּרָא אִיהוּ, וְחֲלָמָא בְּעֲלָמָא דְנוֹקְבָא, וּמַהֲאִי
לְהָאִי, כְּשִׁיתָא דְרַגִין נַחְתָּא. נְבוּאָה בִּימִינָא וּבְשְׂמָאלָא, וְחֲלָמָא בְּשְׂמָאלָא. וְחֲלָמָא מִתְפַּרְשָׁא

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל שליט"א

לְכַמְהָ דְרַגְיִן לְתַתָּא, בְּגִין כְּדָּ חֲלָמָא אִיהוּ בְּכַל עֲלָמָא. אֲבָל כְּפֻנִים דְרַגְיָה, הִכִּי חָמִי, כְּפֻנִים בְּר נָשׁ,
הִכִּי דְרַגְיָה, וְנִבְוָאָה לָא אֶתְפְּשָׁטָא אֵלָּא בְּאַתְרֵיהּ.

תָּא חֲזִי מַה כְּתִיב, (בראשית כח) וַיַּחְלֹם וַיְהִי סֹלֶם מוּצָב אֶרְצָה וְרֵאשׁוּ מַגִּיעַ הַשְּׁמַיְמָה וַהֲנִיחַ מִלְּאכֵי
אֱלֹהִים עֲלִים וַיְרִדִים בּוֹ. פֶּתַח וְאָמַר, (יחזקאל א) הָיָה הָיָה דְבַר ה' אֶל יַחֲזַקְאֵל בֶּן בּוּזִי הַכֹּהֵן בְּאֶרֶץ
כְּשָׂדִים עַל נְהַר כְּבָר וַתְּהִי עָלָיו שָׁם יַד ה'. הָיָה הָיָה, נְבֻאָה לְשַׁעֲתָא הִיְתָה (ס"א תווח), וְאַצְטְרִיד
עַל גְּלוּתָא בְּגִין דְשִׁכְנִיתָא נְחַתת בְּהוּ בִישְׂרָאֵל בְּגְלוּתָא, וְחָמָא יַחֲזַקְאֵל מַה דְחָמָא לְפֻנִים שַׁעֲתָא.
וְאַף עַל גַּב דְּלֹא אֶתְחַזִּי תְּהוּא אֶתְר לְהָאִי, בְּגִינִי כְּדָּ הָיָה הָיָה. מָאִי הָיָה הָיָה. אֵלָּא הָיָה לְעֵילָּא,
הָיָה לְתַתָּא. דְכְּתִיב סֹלֶם מוּצָב אֶרְצָה וְרֵאשׁוּ מַגִּיעַ הַשְּׁמַיְמָה, נָטִיל (ליה) לְעֵילָּא וְנָטִיל (ליה) לְתַתָּא.
הָיָה הָיָה, חַד לְעֵילָּא, וְחַד לְתַתָּא.

תָּא חֲזִי, הָאִי סֹלֶם בְּתַרִּי עֲלָמִין אֶתְתַּקְרָה, בְּעֵילָּא וְתַתָּא. בְּאֶרֶץ כְּשָׂדִים עַל נְהַר כְּבָר. בְּאֶרֶץ
כְּשָׂדִים, בְּאַתְר דְּגְלוּתָא שְׂרָיָא בֵּיהּ, וְעַם כָּל דָּא עַל נְהַר כְּבָר. מָאִי נְהַר כְּבָר. אֵלָּא דְהוּא כְּבָר,
מִקְדָּמַת דְּנָא, דְשִׁכְנִיתָא (דף קמט ע"ב) שְׂרָיָא עֲלִוִי, דְכְּתִיב (בראשית ב) וַנְּהַר יוֹצֵא מֵעַדְדֵן לְהַשְׁקוֹת אֶת
הָאָרֶץ וְגו'. וְדָא הוּא נְהַרָא חַד מֵאִינוּן אַרְבַּע נְהַרִין, וּבְגִין דְשְׂרָיָא עֲלִוִי מִקְדָּמַת דְּנָא, וְהוּא עֲלִוִי כְּבָר,
שְׂרָיָא בֵּיהּ הַשְׁתָּא, וְאַתְגְּלִי לִיהּ לִיחֲזַקְאֵל.

תָּא חֲזִי וַיַּחְלֹם, וְכִי יַעֲקֹב קְדִישָׁא, דְאִיהוּ שְׁלִימָא דְאַבְהוֹן, בְּחֲלָמָא אֶתְגְּלִי עֲלִוִי, וּבְאַתְר דָּא
קְדִישָׁא לָא חָמָא (ליה) אֵלָּא בְּחֲלָמָא. אֵלָּא יַעֲקֹב בְּהוּא זְמַנָּא לָא הוּא נְסִיב, וַיַּצְחַק הוּא קָיִים.
וְאִי תִימָא וְהָא לְבַתֵּר דְאַתְנַסִּיב כְּתִיב וְאַרְא בְּחֲלֹם. תַּמָּן אֶתְר גָּרִים, וַיַּצְחַק הוּא קָיִים, וְעַל דָּא
כְּתִיב בֵּיהּ חֲלֹם.

וּלְבַתֵּר דְאַתָּא לְאַרְעָא קְדִישָׁא עִם שְׁבִטִין, וְאַשְׁתְּלִים (בהו) לְהוֹן עֲקֶרֶת הַבַּיִת, וְאִם הַבְּנִים שְׁמַחָה,
כְּתִיב, (בראשית לה) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל יַעֲקֹב וְגו'. וְכְתִיב, (בראשית מו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמֵרְאוֹת
הַלֵּילָה, הִכָּא לָא כְּתִיב בֵּיהּ חֲלֹם דְהָא מְדַרְגָּא אַחְרָא עֲלָאָה הוּא.

תָּא חֲזִי, חֲלָמָא אִיהוּ עַל יְדֵי דְגְבַרִיאֵל דְאִיהוּ לְתַתָּא, בְּדַרְגָּא שְׁתִּיתָאָה מְנֻבְוָאָה. מְרָאָה, עַל יְדָא
דְהַהוּא דְרַגְיָא דְהַהוּא חִיָּה דְשִׁלְטָא בְּלֵילָא. וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב (דניאל ח) גְּבַרִיאֵל הָבִן לְהַלְזֵי אֶת
הַמְרָאָה. הִכִּי הוּא וְדָאִי, דְמְרָאָה מְלוֹי סְתִימִין יְתִיר, וּבְחֲלָמָא פְּרִישׁ יְתִיר, וּפְרִישׁ סְתִימִין דְמְרָאָה,
וְעַל דָּא אֶתְפַּקֵּד גְּבַרִיאֵל, דִּיפְרִשׁ מְלוֹי דְמְרָאָה דְאִיהוּ סְתִים יְתִיר.

וְעַל דָּא כְּתִיב בְּמֵרְאָה, וַיֵּרָא, וְאַרְא, מָאִי טַעְמָא, בְּגִין דְמְרָאָה אִיהוּ, כְּהָאִי מְרָאָה דְאַתְחַזִּי כָּל
דְיוֹקְנִין בְּגִינֵיהּ, בְּגִינִי כְּדָּ וְאַרְא, אַחְמִית דְיוֹקְנֵיהּ, בְּאֵל שְׂדֵי, דְאִיהוּ מְרָאָה, דְאַתְחַמִּי דְיוֹקְנָא
אַחְרָא בְּגִינֵיהּ, וְכָל דְיוֹקְנִין עֲלָאִין בֵּיהּ אֶתְחַזִּין.

בְּגִינִי כְּדָּ, יַעֲקֹב בְּהוּא זְמַנָּא, כְּתִיב, (בראשית כח) וַיַּחְלֹם וַיְהִי סֹלֶם מוּצָב אֶרְצָה (וְרֵאשׁוּ), מַהוּ סֹלֶם,
דְּרַגְיָא דְשְׂאָר דְרַגְיִן בֵּיהּ תַלְיִין וְהוּא יְסוּד דְעֲלָמָא. וְרֵאשׁוּ מַגִּיעַ הַשְּׁמַיְמָה, הִכִּי הוּא לְאַתְקַשְׂרָא
בְּהַדִּיָּה. וְרֵאשׁוּ מַגִּיעַ הַשְּׁמַיְמָה, מָאִן רֵאשׁוּ. רֵאשׁוּ דְהַהוּא סֹלֶם. וּמָאִן אִיהוּ, דָּא דְכְּתִיב בֵּיהּ

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל'י שליט"א

(בראשית מז) ראש המטה, בגין דאיהו ראש להאי מטה ומנה נהיר. מגיע השמימה, בגין דאיהו סיומא דגופא, וקאים בין עלאה ותתאה, כמה דברית איהו סיומא דגופא, וקאים בין גרין וגופא, ועל דא מגיע השמימה.

והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו, (בראשית כח) אלן ממנו דכל עמין, דאינון סלקין ונחתין בהאי סלם. פד ישראל הטאן, מאיד האי סלם וסלקין אינהו ממנו, וכד ישראל מתפשרן עובדיהו, אסתלק האי סלם וכלהו ממני נחתי לתתא, ואתעבר שולטנותא דלהון, פלא בהאי סלם קיימא. הכא חמא יעקב בחלמיה, שולטנותא דעשו ושולטנותא דשאר עמין.

דבר אחר והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו. במאן, בההוא ראשו, דההוא סלם. דכד אסתלק ראשו מניה, סלם אתפפא וסלקין כלהו ממנו. וכד אתחבר ראשו בההוא סלם, אסתלק, וכלהו ממנו נחתין. וכלא חד מלה.

פתיב, (מלכים א ג) נראה ה' אל שלמה בחלום הלילה ויאמר אלהים שאל מה אתן לך. ואי תימא הכא בחלום, וכי מה (ד' קו ע"א) רשו אית ליה לחלום בהאי. אלא הכא אתפליל דרגא בדרגא, דרגא עלאה בדרגא תתאה. בגין דעד כען, שלמה לא הוה שלים, ביון דאשתלים, פתיב, (מלכים א ה) ויה' נתן חכמה לשלמה. וכתיב, (מלכים א ה) ותרב חכמת שלמה. דקיימא סיהרא באשלמותא, ובי מקדשא אתבני. וכדיון, הוה חמי שלמה, עינא בעינא חכמתא, ולא אצטריד לחלמא.

לבתר דחטא, אצטריד ליה לחלמא כקדמותא, ועל דא פתיב, (מלכים א יא) הנראה אליו פעמים, וכי פעמים הוה ולא יתיר. אלא סטרא דחלמא הוה ליה פעמים, סטרא דחכמתא כל יומא הוה. ועם כל דא, סטרא דחלמא הוה יתיר על כל שאר בני נשא, בגין דאתפליל דרגא בדרגא, מרא"ה במרא"ה. והא השתא בסוף יומי חשיף יתיר, ודא בגין דחטא, וסיהרא קיימא לאתפגמא. מאי טעמא, בגין דלא נטיר ברית קדישא, באשתדלותיה בנשים נכריות. ודא הוא תנאי דעבד קדשא בריד הוא עם דוה, דכתיב, (תהלים קלב) אם ישמרו בניך בריתי וגו'. גם בנייהם עדי עד ישבו לכסא לך.

מאי עדי עד. היינו דכתיב, (דברים יא) פימי השמים על הארץ. ובגין דשלמה לא נטר האי ברית פדקא יאות, שריא סיהרא לאתפגמא. ועל דא, בסופא אצטריד חלמא, וכן יעקב אצטריד ליה לחלמא פדאמרן.

רעיא מהימנא השלמה מההשמטות (סימן ז)

ויחלום והנה סולם מצב ארצה. והנה סולם דא צלותא, מצב ארצה, דמצלאן בני נשא ליה בארעא דאיהי שכונתא ומטא לשמיא דאיהו קדשא בריד הוא דאתמר ביה (מלכים א ח) ואתה תשמע השמים ורזא דמלה (תהלים ח) יהו"ה אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ וגו'. ובזמנא דמודע לון קדשא בריד הוא ושכנתיה דסלקא בההוא צלותא, מיד והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו. בו בההוא בר נש.

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואלי שליט"א

בָּלְהוּ פִתְחִין גְּדַפְיֵהוּ לְקַבְּלָא שְׂכִינְתָא בְּהֵיא צְלוֹתָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (יחזקאל א) וְכַנְפֵיהֶם פְּרוּדוֹת מְלַמְעֵלָה וְהָאֵי אֵיהוּ עוֹלִים שְׂכִינְתָא עַל גְּדַפְיֵהוּ וְיִזְרְדִים בּוֹ. מָאֵי בּוֹ, בְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְחִית עֲלֵיהוּ לְקַבְּלָא שְׂכִינְתֵיהּ וּמִיַּיְחֵד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בֵּיהּ בְּהֵוּא בְּרַ נְשׁ בְּצְלוֹתֵיהּ. דְּשְׂכִינְתָא אֵיהִי מְצוּהָ כְּלִילָא בְּשֵׁם יְהוָה אֵיהִי חָתָה דִּילֵיהּ. וּמְצוּהָ בְּלֵא מְחַשְׁבָה לִית לָהּ סְלִיקוּ. וּמְחַשְׁבָה אֵיהִי אָדָם יו"ד ה"א וְא"ו ה"א תְּפֹאֲרָת מְצוּהָ. מְלַכּוֹתָא כְּלִילָא מְאַרְבַּע חִיּוֹן דְּמַרְפַּבְתָּא, כְּלִילָא מְאַרְבַּע אַתְוּוֹן. אֵיהִי נוֹקְבָא דִּילֵיהּ, אֲנַפִּין דִּילֵיהּ, אֲנַפִּין דְּרַחֲמֵי. בְּגִינְהָ אַמִּינָא (שמות ל"ג) אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים וְגו'.

וּמִסְטָרָא דְצַדִּיק אַתְקַרְיָא אַחוּרוֹי חָתָה כְּלִילָא תְּמַנְסַר חוּלְיִין דְּאַחוּרוֹי דְּכַר נְשׁ, דְּדַמִּי לְשֻׁדְרָה דְּבֵיהּ ח"י חוּלְיִין. אֵיהִי אַחוּר לְעוֹבְדָא דְּפְרָאשִׁית וְקַדָם לְמַחְשְׁבָה דְּאַתְמָר בְּהַ, עֲלֵהּ בְּמַחְשְׁבָה. מַה דְּלָאוּ הָכִי בְּאָדָם, דְּאַחוּר דְּעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע דְּאֵיהִי אַחוּר לְמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, וְקַדָם לְפּוֹרְעָנוֹת. קָמוּ תְּנַאִין וְאַמּוֹרָאִין וְאַמְרוּ רַעֲיָא מְהֵימְנָא בְּרִיךְ אַנְתָּ לְאַלְהָא עֲלָאָה, הוּא יְקָם לָךְ בְּעוֹתָךְ בְּכִלָּא. קָם סְבָא עֲלָאָה בִּינֵיהוֹן וְאַמַר רַעֲיָא מְהֵימְנָא כְּדָ אַתְקַרְיָא הָאֵי קְרָא דְּאַתְמָר (ישעיה ס"ב) וְאַל תִּתְּנוּ דְּמֵי לוֹ דְּהָא עֲלָאִין וְתַתְּאִין מְקַנְנֵי בְּצוּלְמָא דִּיךְדָּ מְשִׁירִין דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִינוּן מְתִיבְתָא עֲלָאָה וּמְשִׁירִין דְּמְטְרוֹנִיתָא דְּאִינוּן מְמַתִּיבְתָא תַתְּאָה עֲלָךְ אַתְמָר וְהִנֵּה מְלֹאכֵי אֱלֹהִים עוֹלִים וְיִזְרְדִים בּוֹ כְּדָ סְלִקִין מְשִׁירִין דְּשְׂכִינְתָא בְּצְלוֹתָא וְנַחְתִין מְשִׁירִין דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְגַבִּי שְׂכִינְתֵיהּ בְּכַמָּה שִׁירִין וְנִגְוִינִין דְּצְלוֹתָא.

אַנְתָּ הוּא קְרִיבָא דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּצְלוֹתָא דִּילָךְ, דְּאֵיהִי קְרַבְנָא דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ בְּאִינְהוּ מְקוֹמָן בְּצוֹ אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכו' דְּתַקִּינוּ מְאָרֵי מְתִנִּיתִין קְרַבְנִין דְּצְלוֹתָא מְסַטְרָא דִּימִינָא דְּתַמָן בְּהוֹן אִישׁ חֶסֶד וְתַקִּינוּ זְמִירוֹת דְּאִינוּן שִׁיר דְּלוֹים אַפְתְּרִינְהוּ מְסַטְרָא דְּגַבּוּר"ה. וְהו"ד דְּרַגָא דְּדוֹד אַתְקַשֵׁר בְּשִׁמְאָלָא דְּגַבּוּר"ה. וְאַהֲרֹן דְּדְרַגָא דִּילֵיהּ בְּהו"ד אַתְקַשֵׁר בְּחֶסֶד"ה. הָדָא הוּא דְּכְּתִיב (תהלים י"ז) נְעִימוֹת בִּימִינֶךָ נֹצֵחַ.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל דִּיחֻדָּא כְּלִיל בְּרַכּוֹ וְקַדוּשָׁה. דְּאֵיהִי קַדוּשָׁ. קַדוּשָׁ. קַדוּשָׁ. וּבְרַכָּה מְסַטְרָא דִּימִינָא הָדָא הוּא דְּכְּתִיב (במדבר ו) דְּבַר אֵל אַהֲרֹן וְאַל בְּנֵיו לֵאמֹר כֹּה תְּבָרְכוּ אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְקַדוּשָׁה מְסַטְרָא דְּלוֹים עַמּוּדָא דְּאַמְצַעִיתָא קְשׁוּרָא דִּימִנָא וְשִׁמְאָלָא וְאֵיהִי קְשׁוּרָא דְּתַפְלִין דְּרִישָׁא דְּאֵיהִי אִימָא עֲלָאָה.

תְּפִילִין עַל רִישֵׁיהּ, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ מְאָרֵי מְתִנִּיתִין. תְּפִלִין דְּמְאָרֵי עֲלָמָא, מַה כְּתִיב בְּהוֹ. וְאֵיהִי קְשׁוּרָא דְּתַפְלִין דִּיהּ, דְּאֵיהִי שְׂכִינְתָא תַתְּאָה. וְהָאֵי אֵיהִי דְּאוּקְמוּהָ מְאָרֵי מְתִנִּיתִין הִרְאָהוּ לְמַשָּׁה קְשֵׁר שֶׁל תְּפִלִין שׁ דִּילָךְ מְשָׁה כְּלִיל תְּלַת אֲנַפִּי אַבְהֹן לְעִילָא דְּתַקִּינוּ תְּלַת צְלוֹתִין דְּאֵיהִי סִימְנָם שְׁחָרִית מְנַחָה עֲרַבִית. מ"ה דִּיךְדָּ צְלוֹתָא דְּשֻׁבְתָּ דְּאַתְמָר בֵּיהּ (בַּה) (בְּרָאשִׁית א) וְרַדּוּ בְּדַגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְבַהֲמָה וּבְכָל הָאָרֶץ וְאַתְפְּלִיל מִרְפַּבְתָּא תַתְּאָה דְּאַהֲרֹן דּוֹד וְשִׁלְמָה וְאַדָם קְדַמָּאָה לְעִילָא וּבֵת זוּגִיָה לְתַתָּא אִם כָּל חַי דְּאֵיהִי צַדִּיק ח"י עֲלָמִין.

וּבְגִין דָּא אֶהְרֵן אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ יְמִינָא אוּקְמוּהּ רַבְנֵן בֵּיהּ, אֶהְרֵן שׁוֹשְׁבֵינָא דְּמִטְרוּנִיתָא הָוָה.
רַעֲיָא מְהִימְנָא, יַעֲקֹב אִיהוּ כָּלִיל תְּלַת אַבְהֵן דְּבֵיהּ רַכִּיב אָדָם קַדְמָאָה וְלֹאן לְמַגְנָא אוּקְמוּהּ
מְאָרִי מִתְנִיתִין שׁוֹפְרֵיהּ דְּיַעֲקֹב פְּשׁוּפְרָא דְּאָדָם קַדְמָאָה.

אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא רַעֲיָא מְהִימְנָא חֲזִינָא דְּפַפְל קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁמֵךְ וְאָמַר מִשָּׁה מִשָּׁה
לְאַכְלֵלָא לָךְ בְּמִרְפַּבְתָּא עֲלָאָה וּבְמִרְפַּבְתָּא תַתָּאָה. לְאַכְלֵלָא בְּךָ אָדָם קַדְמָאָה מְסִטְרָא דְּאַבְרָהָם
וְלְאַכְלֵלָא בְּךָ תְּוֵה מְסִטְרָא דְּאַהֲרֹן דָּוִד וְיִשְׁלָמָה.

לְמָה לֹא כָפַל שְׁמִיָּה דְּיַעֲקֹב הֲכִי אָמַר לִיהּ בּוֹצִינָא קְדִישָׁא בְּגִין דְּקָרָא לִיהּ יַעֲקֹב וְקָרָא לִיהּ
יִשְׂרָאֵל. יַעֲקֹב לִישְׁנָא דְּעוֹקְבָא דְּהִינְנוּ נּוֹקְבָא, דְּאַתְמָר עֲקֹבוּ שְׁל אָדָם הֲרֵאשׁוֹן מְכַהֵה גְלָגֵל תַּמָּה.
וְאַקְרִי יִשְׂרָאֵל, דְּתַמָּן רֵאשׁ דְּכוּרָא, רִישָׁא לְנוֹקְבָא, דְּהִינְנוּ עֲקֹב. וְהֵאֵי אִיהוּ דְּאָמַר קַדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְחַוִּיָּא (בראשית ג) הוּא יִשׁוּפְרָה רֵאשׁ וְאַתָּה תִּשׁוּפְנֵנוּ עֲקֹב. וְדָא גְרַם שְׁכִינְתָּא בְּגִלְוִיתָא דְּאַתְמָר
בֵּיהּ (משלי כ"ב) יַעֲקֹב עֲנֹה יִרְאֵת יִי.

חָדָא רַבִּי שְׁמַעוֹן וְחֵדוּ מְאָרִי מְתִיבְתָּא וְאָמְרוּ קַמִּיהּ. פּוּמָא דְּשְׁכִינְתָּא סִינִי, מָאן יָכִיל לְמִיקָם
(קמיה) דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהּ מְמַלְלֵן בֵּיהּ וְשִׁתִּין רַבְבֵּן דְּמְתִיבְתָּא תַתָּאָה מְמַלְלִין בֵּיהּ וְאוּף
שִׁתִּין רַבּוּא דְּמְתִיבְתָּא עֲלָאָה הֲכִי מְמַלְלִין בֵּיהּ. עַל פּוּמָךְ אֶתְמַר וְהִנֵּה מְלַאכְי אֱלֹהִים עוֹלִים וְגו'..
דְּבַר אַחַר וַיִּחְלֹם וְהִנֵּה סֶלֶם פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר סִינִי דָּא סֶלֶם וְאִיהוּ ק"ל וְרִזָּא דְּמַלְאָה (ישעיה
י"ט) הִנֵּה יִי רוֹכֵב עַל ע"ב ק"ל. ע"ב דָּא יו"ד ה"י וַיִּי ה"י וְעוֹד יו"ד ה"א. יו"ד ה"א וְא"ו. יו"ד
ה"א וְא"ו ה"א, דָּא ק"ל. אֶתְוֹן קַדְמָאן סֶלְקִין לְע"ב אֶתְוֹן דְּאִינּוֹן תּוֹלְדִין דִּילְהוֹן סֶלְקִין ק"ל. ע"ב
ק"ל מְאֵתָן וְתִרִין פְּחִשְׁפֵּן ב"ר.

אַנְתָּה הוּא בְּרַי רַעֲיָא מְהִימְנָא עֲלֵךְ אֶתְמַר (תהלים ב) נִשְׁקֹנוּ בְּרַי אַנְתָּה הוּא רַבֵּן דְּיִשְׂרָאֵל רַב לְתַתָּא
רַבֵּן דְּמְלַאכְי הַשְּׂרַת ב"ר לְעִילָא בְּרָא דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהּ (תס"ר ג"ם לְאַשְׁלָמָא רמ"ה) עֲלֵייהּ
אֶתְמַר לְגַבִּי מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף (שמואל ב' י"ב) גַּם יְהוֹ"ה הָעֵבִיר חֲטָאֲתָךְ לֹא תָמוּת. בְּהֵאֵי ג"ם אֶתְכַפֵּר
דָּוִד וְהֵאֵי אִיהוּ שִׁיעוּרָא דְּחֻלָּה מ"ג בִּינְצִים וְתוֹסַפֵּת חוֹמֵשׁ בִּינְצָה רַמִּיז (ויקרא ה) וְחִמִּישִׁיתוּ יוֹסֵף
עֲלִיו.

זַפְּאָה צְלוּתָא דְּנַפְיָךְ מְפּוּמָךְ פְּגוּוּנָא דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּנַחֲתָא עַל טוּרָא דְּסִינִי וְאַתְמַר בֵּיהּ
(דברים כ"ט) כִּי אֵת אֲשֶׁר יִשְׁנֹו פֶה עֲמָנוּ עוֹמֵד הַיּוֹם וְאֵת אֲשֶׁר אֵינְנוּ פֶה עֲמָנוּ הַיּוֹם, הֲכִי כַד אֶתְ
מְשַׁתְּדֵל בְּאוּרִייתָא וּבְצְלוּתָא, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּנִישׁ עֲלֵאִין וְתַתָּאִין. וְכַל אֵלִין נִשְׁמַתִּין דְּהוּוּ
וְדַעַתְדִין לְמַהוּי, וְכַל מְשִׁירִין דְּמְלַאכְיִין. וְנַחֲתָא בְּצוּלְמָא דִּילָךְ, לְקַבְּלָא צְלוּתָא דִּילָךְ, אוּרִייתָא
דִּילָךְ. בְּגִין דְּמַחְשְׁבְתָּא דִּילָךְ לְיַחְדָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהּ בְּכַל מְשִׁירִין דִּילִיהּ לְעִילָא
וְתַתָּא בְּאוּרִייתָךְ וּבְצְלוּתָךְ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְצַרְף מַחְשְׁבָה טוֹבָה לְמַעֲשָׂה. וּבְגוּוּנָא דְּאִיהוּ אָמַר
אַנְכִי, וְאִינְהוּ אָמְרִי (שמות כ"ד) נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע.

בהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בניהו שמואלי שליט"א

הכי קדשא בריה הוא עביד לבלהו משיריין ואינהו שתקין ושמעין למלוכה בגין דרעותה בהון
ליחדא קדשא בריה הוא ושכנתיה בכל משיריין דיליה וכל מה דקדשא בריה הוא אבטח ואודי
למעבד לך חכמה מכמה טבין דלית לון סוף בלהו אמרין נעשה ונשמע.

ובגין דא אמרו (תהלים ק"ג) ברכו יי מלאכיו גבורי כח וגו' ואתתקף בך דהא קדשא בריה הוא
ושכנתיה וכל משיריין דיליה ודשכנתיה אסתכמו למעבד כל רעותה, ויתיר מדאי הוא פתיב על
ידך ולא נפל מלה ועירא מפתית ידך דלא אתקיים. ופאה בר נש דמריה חשיב ליה פגופיה
ועביד ליה יקרא כדיוקניה למהוי שקיל מלוין הפומי באורייתא בצלותא כלימוד בטורא
דסיני. ולית חד דפתח פומיה לקטרגא, אלא עלאין ותתאין באספמותא חדא ברעותא חדא.
ע"ב: (עד כאן רעיא מהימנא מההשמטות)

והנה ה' נצב עליו וגו'. (בראשית כח) הכא חמא יעקב קשורא דמהימנותא כחד. נצב עליו, וכתיב
(מלכים א כב) ומלך אין באדום, נצב מלה. (נצב מלה) חמא, דכל דרגין קיימין בלהו כחד על ההוא
סלם, לאתקשרא כלא בחד קשרא. בגין דאתיהיב ההוא סלם בין תרין סטרין, הדא הוא דכתיב
(בראשית כח) אני ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ וגו', אליו אנון תרין סטרין, בימינא
ושמאלא.

דבר אחר והנה ה' נצב עליו (ויאמר), עליה דיעקב, למהוי כלא רתיבא קדישא, מינא ושמאלא,
ויעקב בגייהו, ופנסת ישראל לאתקשרא ביניהו, הדא הוא דכתיב אני ה' אלהי אברהם אביך
ואלהי יצחק. מנלן דיעקב באמצעיתא, משמע דכתיב, אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק (הארץ),
ולא כתיב אלהי יצחק אביך. דכיון דאתקשר ביה באברהם, אשתפח דאיהו באמצעיתא. ולבתר
הארץ אשר אתה שוכב עליה, הא כלא רתיבא חדא קדישא. והכא חמא דיהוי שלימו דאבהו.
תא חזי, אלהי אברהם אביך, דכיון דאמר אברהם אביך, ודאי איהו באמצעיתא, ואלהי יצחק,
הכא אתרמיז דקשיר לתרין סטרין ואחיד לון. קשיר לסטרא חד, דכתיב אברהם אביך. וקשיר
לסטרא אחרא, דכתיב ואלהי יצחק, תוספת וא"ו לגפי יצחק, לאחזאה דיעקב אחיד לתרין
סטרין.

ועד דיעקב לא אתנסב, לא אתמר באתגליא יתיר, ואתמר באתגליא, למאן דידע אורחוי
דאורייתא. לבתר דאתנסב ואוליד, אתמר ליה באתגליא, הדא הוא דכתיב, (בראשית לג) ויצב
שם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל. מהכא אוליפנא, מאן דלא אשתלים לתתא, לא אשתלים
לעילא. שאני יעקב, דאשתלים לעילא ותתא, אבל לא באתגליא.

ואי תימא דאשתלים בההיא שעתא, לא אלא חמא דישתלים לבתר זמנא. ואי תימא הא כתיב,
(בראשית כח) והנה אנכי עמד ושמרתיך בכל אשר תלך אלא, אשגחנתא דקדשא בריה הוא ונטירו
דיליה, לא אשתביק מניה דיעקב לעלמין, בכל מה דאצטרף ליה בהאי עלמא, אבל בעלמא
עלאה עד דאשתלים.

וַיִּקְרַן יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֲכֵן יֵשׁ ה' בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי. (שם) וְכִי תִוָּהֵא הוּא דְלָא יָדַע. אֲלֵא מְאִי וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שמואל א יג) וּפְנֵי ה' לֹא חֲלִיתִי. אָמַר, וְכִי כָל הָאִי אַתְּגַלִּי לִי וְלֹא אֶסְתַּפְּלֵנָא לְמַנְדַּע אֲנֹכִי, וְלִמְיַעַל תַּחֲוֹת גְּדַפֵּי דְשְׂכִינְתָא לְמַהוּי שְׁלָיִם.

תָּא חֲזִי, פְּתִיב, (בראשית כה) וַתֹּאמֶר אִם בֵּן לְמָה זֶה אֲנֹכִי, כָּל יוֹמָא וַיּוֹמָא תְּמַאת רַבְּקָה נְהוּרָא דְשְׂכִינְתָא, (ד' קו ע"ב) דִּהוּיָא שְׂכִינְתָא בְּמִשְׁכְּנָהָא וְעֲלִיאת תַּמְזֵן. פִּינֵן דְתְּמַאת עֲאָקוּ דִילָהּ בְּמַעְהָא, מַה כְּתִיב וַתִּלְךְ לְדָרְשׁ אֶת ה', נְפַקְת מְדַרְגָּא דָּא לְדַרְגָּא אַחְרָא דְאִיהוּ הוּי"ה. פְּגִינִי כֶּף אָמַר יַעֲקֹב, וְכִי כָל כֶּף חֲמִינָא, וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי, בְּגִין דְהוּהוּ בְּלַחֲדוּדֵי וְלֹא עָאל תַּחֲוֹת גְּדַפֵּי דְשְׂכִינְתָא.

מִיָּד (בראשית כח) וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מַה נִּזְרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה. מְלָה דָּא לְתַרְיֵן סְטָרִין אִיהוּ. מַה נִּזְרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה, חַד עַל תְּהוּא מָקוֹם דְקָאמַר בְּקַדְמִיתָא. וְחַד עַל אֶת קַיִמָא קַדִּישָׁא דְלָא בַעֲיָא לְאַתְפַּטְלָא.

וְאִף עַל גַּב דְאִינְהוּ תְרֵי סְטָרֵי, חַד הוּא. אָמַר (בראשית כח) אֵינִן זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים, אֵינִן זֶה, לְמַהוּי בְּטִיל. אֵינִן זֶה, לְאַשְׁתַּכְחָא בְּלַחֲדוּדֵי, קַיִמָא דִילָהּ לָאו אִיהוּ אֲלֵא בֵּית אֱלֹהִים, לְאַשְׁתַּמְשָׂא בֵּיהּ וְלְמַעַבַּד בֵּיהּ פִּירִין, וְלְאַרְקָא בֵּיהּ בְּרַכָּאן מְכַל שְׁיִיפֵי גּוּפָא. דִּהָאִי הוּא תְרַעָא דְכָל גּוּפָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית כח) וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם, דָּא תְרַעָא דְגּוּפָא וְדָאִי, תְרַעָא אִיהוּ לְאַרְקָא בְּרַכָּאן לְתַתָּא, אַחִיד לְעִילָא וְאַחִיד לְתַתָּא. אַחִיד לְעִילָא, דְכְתִיב וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם. (אחיד) לְתַתָּא, דְכְתִיב אֵינִן זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים. וְעַל דָּא וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מַה נִּזְרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה, וּבְנֵי נֶשֶׂא לָא מַשְׁגָּחַן בִּיקְרָא דְבֵיהּ לְמַהוּי בֵּיהּ שְׁלָיִם, לְעִילָא וְתַתָּא. אַתָּא אַבּוּי וּנְשָׁקִיָּה.

אָמַר רַבִּי יַצְחָק, כַּד מַלְיֵן אֵינּוֹן שְׁמַעְנָא מְפּוּמִיָּה בְּכִינָא, וְאַמִּינָא בְּרִידָּהּ רַחֲמָנָא דְלָא בְּטִיל מַעֲלָמָא חֲכַמְתָּא עֲלָאָה. אֲזִילְנָא עַמְהוֹן עַד תַּלְת פְּרַסֵי, עַד דְעֲאָלְנָא עַמְהוֹן לְמַתָּא. לָא סְפִיקוּ לְמִיעַל, עַד דְשִׁדְדָּהּ תְּהוּא בַר נֶשׁ לְבַרִיָּהּ, וְאַמְרֵי לֵיהּ, מַלְיָדָּהּ לָא יְהוֹן לְבַטְלָהּ.

אַמִּינָא, הָא דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, דְמַלְיֵן אֲלֵינִן פְּלָהוּ בְּרָזָא דְחֲכַמְתָּא נִינְהוּ, וְלֹא חֲזָאָה מַלְיֵן אַחְרַנִּין. כַּד סַדְרָנָא מַלְיֵן קַמִּיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לִי, לָא תִימָא דְמַלְיֵן אֲלֵינִן דִּינּוּקָא נִינְהוּ, אֲלֵא מַלְיֵן דְרָזִין עֲלָאִין נִינְהוּ, וּבְכָל בְּרָזָא דְחֲכַמְתָּא רְשִׁימִין.

וַיְהִי יַעֲקֹב נֹדֵד וַיֹּאמֶר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגו', (בראשית כח) אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כִּינֵן דְכָל הָאִי אַבְטָח לֵיהּ קַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, אַמְאִי לָא הָאָמִין, דְאָמַר (בראשית כח) אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגו'. אֲלֵא, אָמַר יַעֲקֹב, חֲלָמָא חֲלָמָנָא, וְחֲלָמִין מְנִיָּהוּ קְשׁוּטָא וּמְנִיָּהוּ לָא קְשׁוּטָא, וְאִם יִתְקַיִם הָא יָדַעְנָא דְחֲלָמָא קְשׁוּטָא הוּא, וְעַל דָּא אָמַר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים וְגו', כְּמָה דְחֲלָמָנָא, וְהָיָה יי לִי לְאֱלֹהִים, אֲנָא אַהָא מְשִׁידָּהּ בְּרַכָּאן מְפּוּעָא דְנַחֲלָא דְכָלָא, לְאַתֵּר דָּא דְאֲקָרֵי אֱלֹהִים.

תָּא חֲזִי, יִשְׂרָאֵל דְאִיהוּ בְּאַמְצַעִיתָא, כְּלָא נְטִיל הוּא בְּקַדְמִיתָא מְמַקְרָא דְכָלָא, וְלְבַתֵּר דִּימְטִי לֵיהּ, מְנִיָּה, נְגִיד וְאַמְשִׁידָּהּ לְהָאִי אַתֵּר, מְשַׁמַּע דְכְתִיב, וְהָיָה יי לִי בְּקַדְמִיתָא, וְלְבַתֵּר כְּלָא לְאֱלֹהִים. כְּמָה דְאֱלֹהִים, יְהֵא נְטִיר וְעַבִּיד לִי, כָּל אֲלֵינִן טְבָאן, אֲוַף אֲנָא אַהָא מְשִׁידָּהּ לֵיהּ מְאַתֵּר דִּילִי כָּל אֵינּוֹן בְּרַכָּאן, וְיִתְחַבֵּר קְשָׁרָא דְכָלָא בֵּיהּ. אִימְתִי, (בראשית כח) וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי, כַּד אַהָא

יתב בדרגא דילי, ואהא יתיב בדרגא דשלום לתקנא בית אבי, ושבת בישלום דייקא, בדין והיה יי לי לאלהים.

דבר אחר ושבת בישלום אל בית אבי, דתמן הוא ארעא קדישא, תמן אשתלים. והיה יי לי לאלהים. באתר דא, אסלק (אסלק) מדרגא דא לדרגא אחרא כדקא יאות, ותמן אפלה פולחניה.

רבי חייא פתח ואמר, (תהלים סה) דברי עונות גברו מני פשעינו אתה תכפרם. הא קרא קשיא, דלאו סופיה רישיה, ולאו רישיה סופיה. אלא דוד בעא על גרמיה, ולבתר בעיא על כלא. דברי עונות גברו מני. אמר דוד, אנא ידענא בגרמי דחבנא, אבל כמה חייבין אינון בעלמא, דאתגברו חוביהו עליהו יתיר מני. הואיל וכן, לי (דף קנא ע"א) ולחון, פשעינו אתה תכפרם.

תא חזי, בשעתא דחייבין סגיאין בעלמא, אינון סלקין, עד ההוא אתר דספרי דחייבין אתפתחו, כמה דאת אמר, (דניאל ז) דינא יתיב וספרין פתיחו, וההוא ספר (דינא עלה קנימא), (נ"א לעילא מרישיה דדוד איהו) בגיני כה, דברי עונות גברו מני, ועל דא פשעינו אתה תכפרם.

יעקב, בגוונא דא בגין כה לא הימין, אי תימא דלא הימין בקדשא בריד הוא, לא. אלא, דלא הימין ביה בגרמיה, דילמא יחוב, וההוא חובא, ומנע ליה, דלא יתוב בשלם ויסתלק נטירו מניה, ובגין כה, לא הימין בגרמיה. והיה יי לי לאלהים, אפילו רחמי, כד איתוב בשלם, אשוי לקבלי לדינא, בגין (ס"א דהא) דאנא פלח קמיה תדיר.

אמר רבי אחא, אמר יעקב, השתא לא אצטריכנא לדינא, כד איתוב לבית אבא, אתפליגנא בדינא ואתקשר ביה. אמר רבי יוסי, לאו הכי, אלא אמר, השתא אם יהיה אלהים עמדי, דינא אצטריכנא לנטרא לי, עד דאיתוב בשלם לבית אבא, אבל פיון דאיתוב בשלם, אתפליגנא רחמי בדינא, ואתקשר בקשורא מהימנא, לאכללא כלא כחה. (בראשית כח) והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים. דהא כדן יהא כלא קשורא חדא, והאי אבן אתברנא מימינא ומשמאלא, אתברנא מעילא ומתתא, בגין (דא) דאתן מעשרא מפלא.

אמר רבי אבא, הא כתיב, (בראשית כח) ויקח מאבני המקום. ואי תימא דאבנא דא, עלאה (על) כמה אבנין לאתר מותביה, למשרי עליהו, (נ"א האי דכתיב) והא כתיב והאבן הזאת אשר שמתי מצבה, (נ"א עליונה מיבעי ליה). בגין (נ"א כיון) דאמר (בראשית כח) אין זה כי אם בית אלהים, הכא ארים לה קמא עלאה, בגין דתלא כל שבחא דזה בה, דאין זה לקנימא (לתמא) פי אם בית אלהים. ושפיר. ועל דא אשר שמתי מצבה כתיב.

יהיה בית אלהים לעלמין, בית אלהים, בית יי מיבעי ליה, כמה דאת אמר, (עזרא א) לכונו את בית יי. וכן (תהלים קכב) בית יי נלד. אלא, אתר דבי דינא איהו מתרין סטרין עלאין, מסטרין דיוכלא, דאיהו אלהים חיים. ומסטרין דיצחק אלהים.

אמר רבי אלעזר, יובלא, אה על גב דדינין (בפקין) מתערין מינה, וכלהו רחמי (ודינין), פל חידו מינה נפקין, והוא חדותא (ס"א והוא חירותא) דכלא. אלא בית אלהים, סטרין דדינא קשיא, אי לטב,

בְּסֹטְרָא (ד'יובלא) דְּשָׂמְאֵלָא, אֲתַעַר בֵּיהּ רְחִימוּתָא, כְּמָה דְּאֵת אָמְרָא, (שיר השירים ב) שְׂמְאֵלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי. אֵי לְבִישׁ, בְּסֹטְרָא דְשָׂמְאֵלָא, אֲתַעַר בֵּיהּ דִּינָא קְשִׁיָּא, כְּמָה דְּאֵת אָמְרָא, (ירמיה א) מִצְּפוֹן תִּפְתַּח הַרְעָה עַל כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ, וְדָאֵי בֵּית אֱלֹהִים. רַבִּי שְׂמַעוֹן אָמְרָא, בֵּית אֱלֹהִים הֵיִינוּ דְכַתִּיב, (תהלים מח) קָרִית מְלֶךְ רַב. אֵית מְלֶךְ סְתָם, וְאֵית מְלֶךְ רַב, וְדָאֵי עַלְמָא עַלְמָה, מְלֶךְ רַב אִיהוּ, וְדָא הוּא (שם) קָרִית מְלֶךְ רַב.

רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי הִזְקִיָּה, הוּוּ יְתָבֵי תַחֲתֵי אֵילָנֵי דְחַקְלֵי אוֹנוֹ, אֲדַמוּדֵי רַבִּי חֵיָא, חֵמָא לִיהּ לְאֵלֵיהּ, אָמְרָא מִקְסֻטִיטוּרָא דְמָרָא, חֲקֵלָא נְהִירָא. אָמְרָא, הַשְׁתָּא אֲתִינָא לְאוּדְעָא, דִּירוּשְׁלָם קָרִיב אִיהוּ לְאֵתְחָרְבָא, וְכָל אֵינוֹן קָרְתִין דְּחַכְמִיָּא. בְּגִין דִּירוּשְׁלָם דִּינָא אִיהוּ, וְעַל דִּינָא קְוִיָּמָא, וְעַל דִּינָא אֲתַחְרַב, וְדָא אֲתִיָּהִיב רְשׁוֹ לְסַמְא"ל עַלְהּ, וְעַל תְּקִיפֵי עַלְמָא, וְאֲתִינָא לְאוּדְעָא לְחַכְמִיָּא דִּילְמָא יוֹרְכוּן שְׁנֵי דִירוּשְׁלָם, דְּהָא כָּל זְמַנָּא דְאוּרִיָּתָא אֲשַׁתְּפַח בָּהּ, הִיא קְוִיָּמָא. בְּגִין דְאוּרִיָּתָא אֵילָנָא דְחֵי דְקִיָּמֵי עַלְהּ, (תרי נוסחי אינון) כָּל זְמַנָּא דְאוּרִיָּתָא אֲתַעַר לְתַתָּא אֵילָנָא דְחֵי לָא אַעֲדֵי לְעֵילָא, פְּסֻק אוּרִיָּתָא לְתַתָּא אֵילָנָא דְחֵי אֲסַתְלַק (מִינָה) מְעַלְמָא.

וְעַל דָּא, כָּל זְמַנָּא דְחַכְמִיָּא יַחֲדוּן בָּהּ בְּאוּרִיָּתָא, לָא יְכִיל סַמְא"ל בְּהוּ, דְּהָא כְּתִיב, (בראשית כז) הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיְדִים יְדֵי עֶשָׂו, דָּא הוּא אוּרִיָּתָא עַלְמָה, דְּאֲקָרֵי קוֹל יַעֲקֹב, בְּעוֹד דְּהָהוּא קוֹל לָא פְּסֻק, דְּבוּר שְׁלֵטָא וְיְכֵלָא, וְעַל דָּא לָא אַעֲטְרִידֵי אוּרִיָּתָא לְמַפְסֻק. וְאֲתַעַר (דף קנא ע"ב) רַבִּי חֵיָא, וְאֵזְלוּ וְאָמְרוּ מְלָה דָּא לְחַכְמִיָּא.

אָמְרָא רַבִּי יִיסָא, כְּלָא יְדַעִין דָּא, וְהָכֵי הוּא, דְּכַתִּיב, (תהלים קכז) אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר שָׁוָא שֶׁקֶד שׁוֹמֵר, אֵלִין אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוּרִיָּתָא, קָרְתָא קְדִישָׁא קְוִיָּמָא עַלְיָהּ, וְלָא עַל גְּבָרִין תְּקִיפִין דְּעַלְמָא, הֵיִינוּ דְכַתִּיב אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר וְגו'.

וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאֵר בַּשָּׂדֶה וְגו'. (בראשית כט) רַבִּי יְהוֹנָדָה פִּתַח וְאָמְרָא, (תהלים ג) מְזִמּוֹר לְדוֹד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם בְּנוֹ. הָאֵי קָרָא אֲתַעְרוּ בֵּיהּ חֲבָרָא. אַבְל מְזִמּוֹר לְדוֹד, אֲמַאי קָאֲמַר שִׁירָה, אֵי בְּגִין דְּבִרְיָה אִיהוּ דְקָם עַלְיָה, קִינָה יְתִיר מִיבְעֵי לִיהּ, דְּהָא אַבְאִישׁ עַלּוֹי דְבַר נִשׁ זְעִיר מְקָרִיבוֹי, מְדַאֲחָרָא סְגִי. אֵלָא, מְזִמּוֹר לְדוֹד, אָמְרָא שִׁירָה, וְהָכֵי בְעֵי דוֹד, דְּחָשִׁיב דְּקַדְשָׁא בְרִידֵי הוּא סְלִיק לִיהּ הוֹבּוֹי לְהָהוּא עַלְמָא. פִּינוֹן דְּחָמָא, דְּהָכָא בְּהָאֵי עַלְמָא בְעֵי לְמַגְבִּיָּה מִנִּיהּ, חֲדֵי.

תו, דְּחָמָא דְעַלְמָי מִנִּיהּ הוּוּ בְּעַלְמָא, דְּקָא בְּרַחוּ, וְכֵלְהוּ בְּלַחוּדִיָּהוּ. יַעֲקֹב עָרַק, דְּכַתִּיב, (הושע יב) וַיִּבְרַח יַעֲקֹב שָׂדֶה אֲרָם, וְעָרַק בְּלַחוּדוֹי. מִשָּׁה עָרַק, דְּכַתִּיב, (שמות ב) וַיִּבְרַח מִשָּׁה מִפְּנֵי פְרַעֲהַ, וְעָרַק בְּלַחוּדוֹי. וְדוֹד בְּרַח, כָּל אֵינוֹן שׁוֹלְטֵי אֲרַעָא, וְכָל אֵינוֹן גִּיבְרֵי אֲרַעָא, וְרִישִׁיָּהוֹן דִּישְׂרָאֵל, כְּלָהוּ עָרַקִין עַמִּיָּה וְסַחְרִין לִיהּ, מִימִינִיהּ וּמִשְׂמַאלֵיהּ, לְנֹטְרָא לִיהּ מְכָל סְטְרִין, פִּינוֹן דְּחָמָא שְׂבָחָא דָּא, אָמְרָא שִׁירָתָא.

וְאָמְרָא רַבִּי יְהוֹדָה, כְּלָהוּ אַעֲרַעוּ בְּהָאֵי בָּאֵר. וְדוֹד אֲמַאי לָא אַעֲרַע בֵּיהּ. אֵלָא, דוֹד מְאִרֵי דְבָבוּ, הוּוּ לְקַבְלֵיהּ, (דְּבִרָא) בְּהָהוּא זְמַנָּא, וּבְגִין כְּדָא, לָא אַעֲרַע בֵּיהּ. לְיַעֲקֹב וּמִשָּׁה, בְּחֻדְדָּה קַבִּיל לֹון הָאֵי

באר, ובקא לאתקרבא בהדייהו, ועל דא כיון דחמא לון האי באר סליקו מיא לגבייהו, פאתתא דחדיאת עם בעלה.

ואי תימא הא אליהו ברח ולא אערע ביה, אמאי אלא, אליהו לתתא מן באר הוא, ולא לעילא, פמה דהווי משה ויעקב, ובגין כה, מלאך איהו, ועביד שליחותא, ובגין דיעקב ומשה, לעילא אינון מן הבאר, באר חדי לגבייהו, וסליק לקבלא לון, פאתתא דחדיאת לגבי בעלה, ומקבלא ליה.

וירא והנה באר בשדה, רזא איהו, דחמא האי באר לעילא, דא כגוונא דא, פתיב, (בראשית כט) שלשה עברי צאן רובצים עליה, אי אינון (דף קנב ע"א) שלשה, אמאי פתיב, (בראשית כט) ונאספו שמה כל העדרים. אלא, אינון שלשה, דרום, מזרח, צפון. דרום מהאי סטרא, וצפון מהאי סטרא, ומזרח בינייהו, ואלין קיימין על האי באר ואחידין ליה, ומליין ליה. מאי טעמא, בגין, (בראשית כט) כי מן הבאר ההיא ישקו העדרים. היינו דכתיב, (תהלים קד) ישקו כל חיתו שדי.

תוספתא

וירא והנה באר בשדה. (בראשית כ"ט) רבי אלעזר אמר, פתיב (ישעיה נא) שמעו אלי רודפי צדק, אינון דתבעי רזא דמהימנותא, אינון דאתדבקו בקשורא דמהימנותא, אינון דידיעין ארחוי דמלכא עלאה.

כד סליקו תרין, ונפקו לקדמות חד, מקבלין ליה בין תרין דרועין. תרי נחתי לתתא, תרין אינון, חד בינייהו. תרין אלין מותבא דנביאי, אתר דינקי ביה, חד בינייהו, דאיהו אתחפר בכלא, הוא נטיל כלא.

ההוא בירא קדישא קאים תחותיהו, חקלא דתפוחין קדישין איהו. מהאי בירא מתשקין עדריא, כל אינון רתיבין, כל אינון מארי גדפין. ג' קיימין רביעין (ב"מ"ו) על האי בירא, האי בירא מנייהו אתמלי, הדא הוא דכתיב, (בראשית כט) כי מן הבאר ההיא ישקו העדרים וגו'. דא אדני אתקרי, על דא כתיב, (דברים א) אדני אלהים אתה החילות, וכתיב, (דניאל ז) והאר פניך על מקדשך השמים למען אדני. אדון כל הארץ, הדא הוא דכתיב, (יהושע א) הנה ארון הברית אדון כל הארץ. (ע"כ תוספתא)

ונאספו שמה כל העדרים, היינו דכתיב, (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים. (בראשית כט) וגללו את האבן, מעבירין מינה תקיפו דדינא קשוא, ההוא דגליד וקריש, (ס"א מ"ז דכרין) דכדין אקרי אבן, ולא נפקי מינה מיא לבר. וכד אינון נחלין אתיין, אתתקף דרום דאיהו ימינא, ולא יכלא צפון למקריש מיין, פהאי נהרא, כד מימיו סגיאין, לא גלידין וקרישי מיא, פנהרא דמימיו ועירין. ועל דא, כד אינון נחלין אתיין, אתתקף דרום דאיהו ימינא, ומיין אשתרין, ונגדין ואשקין עדריא, פמה דאמרן דכתיב ישקו כל חיתו שדי. (בראשית כט) והשיבו את האבן על פי הבאר, למקומה, בגין דעלמא אצטריף דינא דילה, דתהוי בדינא לאוכחא ביה חייבא.

תָּא חֲזִי יַעֲקֹב כּד הוּה יְתִיב עַל בִּירָא, וְחָמָא מִיָּא דְסַלְקִין לְגַבְיָהּ, יָדַע דְתַמְנָן תַּזְמִנָן לִיה אֶתְתִּיה. וְכֵן בְּמִשָּׁה, כּד יְתִיב עַל בִּירָא, פִּינוּ דְחָמָא דְמִיָּא סַלְקִין לְגַבְיָהּ, יָדַע דְאֶתְתִּיה אֶזְמִנָת לִיה תַּמְנָן, וְהָכִי הוּה לִיה לְיַעֲקֹב, דְתַמְנָן אֶזְמִנָת לִיה אֶתְתִּיה, כְּמָה דְכְתִיב, (בראשית כט) עֲזָרְנוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרַחֵל בָּאָה עִם הַצֹּאן, וַיְהִי כַאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רַחֵל וְגו'. מִשָּׁה, דְכְתִיב, (שמות ו) וַיֵּבֵאוּ הָרֹעִים וַיִּגְרְשׁוּם וְגו', וְתַמְנָן אֶזְמִנָת לִיה צְפוּרָה, (דף קנב ע"ב) בְּגִין דְהִהוּא בָּאָר גְּרָמָא לִוָן.

תָּא חֲזִי הָאֵי בָּאָר, שְׁבַע זְמַנִּין כְּתִיב בְּפִרְשָׁתָא דָּא, בְּגִין דְאִיהוּ רְמִזוּ לְשִׁבְעַ. וְהָכִי אֶקְרִי בָּאָר שְׁבַע, (ובגין) בָּאָר דָּא, אֲדַבֵּר שְׁבַע זְמַנִּין בְּפִרְשָׁתָא דָּא. דְכְתִיב, (בראשית כט) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאָר בְּשָׂדֶה. כִּי מִן הַבָּאָר הִיא. וְהָאֶבְנִין גְּדוּלָּה עַל פִּי הַבָּאָר. וְנֶאֱסַפּוּ שָׁמָּה כָּל הָעֶדְרִים וְגו' מֵעַל פִּי הַבָּאָר. וְהִשְׁקוּ אֶת הַצֹּאן וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֶבְנִין עַל פִּי הַבָּאָר. וְגִלְלוּ אֶת הָאֶבְנִין מֵעַל פִּי הַבָּאָר. וַיִּגַּל אֶת הָאֶבְנִין מֵעַל פִּי הַבָּאָר. הָא שְׁבַעָה. וּבְוֵדָאֵי דְהָכִי הוּא.

בְּמִשָּׁה לֹא כְתִיב אֱלֹא זְמַנָּא חֲדָא, דְכְתִיב, (שמות ב) וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל הַבָּאָר. בְּגִין דְמִשָּׁה, אֶתְפָּרַשׁ מִכָּל וְכָל מִבֵּיתָא דְלִתְתָּא, וַיַּעֲקֹב לֹא אֶתְפָּרַשׁ כָּלָל. בְּמִשָּׁה חַד, כְּמָה דְכְתִיב, (שיר השירים ו) אַחַת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי. אַחַת הִיא לְאִמָּהּ. וּבְגִין כְּדִ מִשָּׁה מְאָרִיָּה דְבֵיתָא הוּה, וְאֶסְתַּלַּק לְעֵילָא, בְּמִשָּׁה כְתִיב, (שמות ב) וַיֵּשֶׁב עַל הַבָּאָר, בְּיַעֲקֹב וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאָר בְּשָׂדֶה, וְלֹא כְתִיב וַיֵּשֶׁב עַל הַבָּאָר.

דְבַר אַחַר (בראשית כח) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבָּאָר שְׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה, רַבִּי אַבְרָהָם פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קו) אֲשֶׁרִי שְׁמֵרִי מִשְׁפָּט עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת. אֲשֶׁרִי שְׁמֵרִי מִשְׁפָּט, וְכַאֲשֶׁר אֵינִינִי יִשְׂרָאֵל, דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִי לִוָן אֲוִרִיתָא דְקִשׁוּט לְאֶשְׁתְּדִלָּא בְּהָ יִמְמָא וְלִילֵי. דְהָא כָּל מָאן דְאֶשְׁתְּדִל בְּאֲוִרִיתָא, אֵית לִיה חִירוּ מִכָּלָא, חִירוּ מִן מוֹתָא דְלֹא יִכְלָא לְשַׁלְטָאָה עֲלֵיהּ, וְהָא אֲוִקְמוּתָא. בְּגִין דְכָּל מָאן דְאֶשְׁתְּדִל בְּאֲוִרִיתָא וְאֶתְאַחִיד בְּהָ, אֶתְאַחִיד בְּאֵילָנָא דְחַיִּי. וְאֵי אֲרַפִּי גְרַמִּיה מְאִילָנָא דְחַיִּי, הָא אֵילָנָא דְמוֹתָא שְׂרִיא עֲלוּי, וְאֶתְאַחִיד בֵּיה. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (משלי כד) הַתְּרַפִּיתָ בְּיוֹם צָרָה צַר כְּחֻכָּה. הַתְּרַפִּיתָ, אֵי אֲרַפִּי יְדוּי מְאֲוִרִיתָא.

בְּיוֹם צָרָה צַר כְּחֻכָּה, מְאִי צַר כְּחֻכָּה. צַר כַּח פַּח, דְהָא אִיהוּ תְדִיר לִימִינָא. וְנִטְוִירוּ דִילָה תְדִיר עַל בְּר נָשׁ כּד אֲזִיל בְּאֲוִרְחוּי דְאֲוִרִיתָא, וּכְדִין דְחִי לִיה לְרַע לְבַר דְלֹא יִקְרַב לְגַבְיָהּ דְבַר נָשׁ, וְלֹא יִכִּיל לְקַטְרָגָא לִיה. וְכֵן בְּר נָשׁ אֶסְטִי מְאֲרְחוּי דְאֲוִרִיתָא וְאֶתְרַפִּי מִנָּה, כְּדִין צַר כַּח פַּח, בְּגִין דְהִהוּא רַע, דְאִיהוּ שְׁמָא לֹא שְׁלִיט עֲלֵיהּ דְבַר נָשׁ, וְדְחִי לִיה לְהָאֵי כַּח לְבַר, עַד דְדְחִיק לִיה אֶתְר בְּעָקוּ.

דְבַר אַחַר צַר כְּחֻכָּה, דְכֵן בְּר נָשׁ אֶחִיד בְּאֲרְחוּי דְאֲוִרִיתָא, אֶתְרַחִים לְעֵילָא וְאֶתְרַחִים לְתַתָּא, וְרַחִימָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הוּי, כְּמָה דְאֶתְרָא אָמַר, (שמואל ב יב) וַיֵּי אֶהְבוּ, דְהוּה רַחִימוּי דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְרַחִים לִיה. וְכֵן בְּר נָשׁ אֶסְטִי מְאֲרְחוּי דְאֲוִרִיתָא, כְּדִין צַר כַּח פַּח, צַר דִּילִיה, וּמְאָרִי דְכָּבוּ אִיהוּ לְגַבְיָהּ, וְשְׁלִיט עֲלוּי הוּא דְאֶקְרִי רַע. עַד דְמְקַטְרַג בֵּיה בְּהָאֵי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְאֶתִי.

תָּא חֲזִי, הָאֵי רַע דְּאִיהוּ יַעַר הָרַע, שְׁלִיט עַל עֲלָמָא בְּכַמְה סְטָרִין. וְכַמְה שְׁלֵטְנוּ אִית לִיה בְּעֲלָמָא, וְאִיהוּ חוּיָא תְּקִיפָא דְחָב בִּיה אָדָם, וְכַשְׁלִין בִּיה בְּנֵי עֲלָמָא, וּמְשַׁכֵּי לִיה עֲלִיָּהוּ, עַד דְּאִפְּיֵק לֹון נְשַׁמְתִּיָּהוּ.

וְתָא חֲזִי, כַּד אִיהוּ שְׁלִיט, שְׁלִיט עַל גּוּפָא. וְכִינּוּן דְּעַל גּוּפָא שְׁלִיט, נְשַׁמְתָּא נְפָקָא מִיָּה, בְּגִין דְּגוּפָא אֶסְתָּאב, וְנְשַׁמְתָּא סָלְקָא. וְלֹא שְׁלִיט עֲלִיהָ עַד דְּנִטִּיל רִשּׁוּ. וְכַמְה אֵינּוּן דְּאִתִּין מְסֻטְרִיה, וְשְׁלֵטִין עַל עֲלָמָא. וְהָא תְּנִינּוּ דְכָל עוֹבְדִין דְּעֲלָמָא דְאִתְעִבִידוּ, וְשְׁלֵטִי בְּהוּ, וְאִית לִיה מְמַנּוּ וְשַׁמְשִׁין, בְּלָהוּ שְׁמֻשִׁין בְּעוֹבְדִין דְּעֲלָמָא.

וְעַל דָּא אִיהוּ קִיץ דְּשַׁמְאָלָא, וְהָא אוּקְמוּהָ, דְּאִית קִיץ לִימִינָא, וְאִית קִיץ לְשַׁמְאָלָא, וְהָאֵי קִיץ דְּשַׁמְאָלָא, אִיהוּ קִיץ כָּל בְּשָׂר. קִיץ כָּל בְּשָׂר אַקְרִי, קִיץ כָּל רוּחָא לֹא אַקְרִי, וְרוּזָא דְּמַלְחָה, דָּא אִיהוּ קִיץ (כָּל בְּשָׂר) וְדָא אִיהוּ קִיץ, דָּא קִיץ עַל בְּשָׂרָא וְדָא עַל רוּחָא. בְּגִין כֵּהָּ, דָּא פְּנִימִי וְדָא חִיצוֹן. דָּא יְמִינָא, וְדָא שַׁמְאָלָא. דָּא קְדִישָׁא, וְדָא מְסַאבָּא. וְהָא אוּקְמוּהָ.

וְתָא חֲזִי, רוּזָא עֲלָאָה קְדִישָׁא דְּמַהִימְנוּתָא, רוּזָא דְּעֲלָמָא דְּדַכּוּרָא וְעֲלָמָא דְּנוֹקְבָא, וְכָל קְדִישָׁא דְּקְדִישִׁין בִּיה, וְכָל רוּזִי דְּמַהִימְנוּתָא מַהֲכָא נְפָקוּ. וְכָל חֲיִין וְכָל חִירוּ וְכָל טְבִין וְכָל (דף קנג ע"א) נְהוּרִין מַהֲכָא אֵינּוּן, וְכָל בְּרַכָּאן וְטָלִי נְדָבָאן וְכָל רְחִימוּ דְּרְחִימוּתָא כְּלָא מְסֻטְרָא דָּא, רוּזָא דְּדֶרוּם. מְסֻטְרָא דְּצַפּוֹן מִתְּפַשְׁטִי דְּרִגְוִין, עַד דְּמָטָא לְתַתָּא קְסֻטוּפָא דְּדַהֲבָא, בְּסֻטְרָא מְסַאבָּא, לְכַלּוּכָא דְּמְסַאב, וְאַחִיד לְהָאֵי לְעִילָא וְאַחִיד לְהָאֵי לְתַתָּא, וְהָכָא מְזִדּוּגִי דְּכַר וְנוֹקְבָא כְּתָדָא, וְאֵינּוּן רוּכְב נַחֲשׁ, רוּזָא דְּדַכּוּר וְנוֹקְבָא, וְרוּזָא דָּא עֲזָאז"ל.

וּמַהֲכָא מִתְּפַרְשִׁין דְּרִגְוִין, וְנְפָקִין כַּמְה סְטָרִין לְעֲלָמָא, דְּמִתְּפַשְׁטִין מַהֲכָא, וְשְׁלֵטִין עַל עֲלָמָא, וְכַלְהוּ סְטָרֵי מְסַאבָּא, וְרַבְרַבִּין מְמַנּוּ גוּ עֲלָמָא. תָּא חֲזִי, עֲשׂוּ כַּד נְפַק לְעֲלָמָא, כּוּלִיָּה סוּמְקָא כּוּרְדָּא, בְּשַׁעְרָא כְּגוֹנָא דְּשַׁעִיר, וּמִתְמַן אֲלוּפִין מְמַנּוּ תְּרִיסִין (ס"א תְּרִיסָר) דְּשְׁלֵטִין בְּעֲלָמָא, וְהָא אוּקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, (תהלים קו) אֲשֵׁרֵי שְׁמַרֵי מְשַׁפֵּט, דְּנִטְרֵי מַהִימְנוּתָא דְּקְדֻשָׁא בְּרִידָּה הוּא, בְּגִין דְּקְדֻשָׁא בְּרִידָּה הוּא, אִיהוּ מְשַׁפֵּט. וּבְעֵי לִיה לְבַר נֶשׁ לְנִטְרָא דְּלֹא יִסְטִי לְאוּרְחָא אַחְרָא, אֲלֵא דִּיהָ נְטִיר מְשַׁפֵּט, בְּגִין דְּקְדֻשָׁא בְּרִידָּה הוּא אִיהוּ מְשַׁפֵּט, דְּכָל אֲרַחוּי מְשַׁפֵּט.

עוֹשָׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת, (תהלים קו) וְכִי בְּכָל עֵת יִכִּיל כַּר נֶשׁ לְמַעַבְד צְדָקָה. אֲלֵא, מָאן דִּישְׁתַּדֵּל בְּאוּרְחוּי דְּאוּרִיָּתָא, וְעִבִיד צְדָקָה עִם אֵינּוּן דְּאֶצְטְרִיכוּ לָהּ, דְּכָל מָאן דְּעִבִיד צְדָקָה עִם מְסַכְנָא, אֶסְגִּי הֵהִיא צְדָקָה לְעִילָא וְתַתָּא.

תָּא חֲזִי, מָאן דְּאִשְׁתַּדֵּל בְּצְדָקָה, הֵהִיא צְדָקָה דְּעִבִיד, סְלִיק לְעִילָא, וּמָטָא לְעִילָא לְהַהוּא אַתְרָא דִּיעֲקֹב, דְּאִיהוּ רְתִיכָא עֲלָאָה. וְאִמְשִׁיךְ בְּרַכָּאן לְהַהוּא אַתְר, מִמְּבוּעָא דְּכָל מְבוּעִין. וּמַהֲהִיא צְדָקָה, אִמְשִׁיךְ וְאִרְבֵּי בְּרַכָּאן לְכָל אֵינּוּן תַּתָּא, וְלְכָל רְתִיכִין וְלְכָל חִילִין, וְכַלְהוּ אַתְּבְּרַכָּאן וְאִתּוּסְפִין נְהוּרִין, בְּדָקָא יְאוּת. בְּגִין דְּכַלְהוּ אַקְרוּ עֵת, וְדָא הוּא דְּכַתִּיב, עוֹשָׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת.

תָּא חַזִי, בּוֹזְמָנָא דְהוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, אֵינּוּן הוּוּ מְשִׁכֵי בְרַכָּאן מְלַעֲיָלָא לְתַתָּא, וְכַד נִפְקוּ
יִשְׂרָאֵל מְאַרְעָא קַדִּישָׁא, עָאלוּ תַחוּת רִשׁוּ אַחְרָא, וּבְרַכָּאן אַתְמַנְעוּ מְעַלְמָא.

תָּא חַזִי, יַעֲקֹב הָוָה תַּחוּת רִשׁוּ קַדִּישָׁא, בִּינּוּ דְנִפְק מְאַרְעָא, עָאל פְּרִשׁוּ אַחְרָא, וְעַד לָא עָאל תַּחוּת
רִשׁוּ אַחְרָא, אַתְגְּלִי עֲלֵיהּ קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּחַלְמָא, וְחָמָא כָּל מַה דְחָמָא, וְאָזְלוּ עֲמִיהּ מְלֹאכִין
קַדִּישִׁין, עַד דִּיתִיב עַל בִּירָא. וּבִינּוּ דִיתִיב עַל בִּירָא, סְלִיקוּ מִיָּא לְגַבִּיהּ, וְכֵן הָוָה מְשָׁה, דְמַתְמָן
אַזְדַּמְנַת לִיהּ אֶתְתִּיהּ. רָזָא דְמַלְחָה, בִּירָא לָא סְלָקָא, אֶלָּא כַד חָמָא קִשְׂרָא דִילֵיהּ לְאַתְחַבְרָא
בְּתַדִּיהּ.

וְאָמַר רַבִּי אַבְא, כָּל הֵינִי קְרָאִי קְשִׁיין אַחְדָּדִי, בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב, (בראשית כח) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר
שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֶרְנֶה, וְלָבָן בְּחֶרֶן הָוָה יְתִיב, אַמְאִי נָטִיל מַתְמָן, דְכְּתִיב (בראשית כט) וַיֵּשֶׁא יַעֲקֹב רִגְלָיו
וַיֵּלֶךְ אַרְצָה בְּנֵי קְדָם. וּמְנַלֵּן דְבְּחֶרֶן הָוָה דִּינִירִיהּ דִּלְבָן, דְכְּתִיב, (בראשית כט) וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחֵי
מֵאִין אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מַחְרָן אֲנַחְנוּ. וַיֹּאמֶר הִידְעַתֶּם אֶת לָבָן בֶּן נַחוּר וַיֹּאמְרוּ יָדְעֵנוּ. מִשְׁמַע דְּדִינִירִיהּ
דִּלְבָן, בְּחֶרֶן הָוָה.

אֶלָּא, יַעֲקֹב אָמַר, אֲנָא בְּעִינָא לְמֵיעַל בְּשִׁכְנִיתָא, בְּגִין דְּבְּעִינָא לְאַזְדַּוְנָא. אַבְא כַד אַתְנַסִּיב וְשִׁדְר
לְעַבְדָּא, אֲשַׁבַּח עֵינָא דְמֵיָא, וּכְדִין אַזְדַּמְנַת לִיהּ לְאַבְא אֶתְתָּא. וְהָא בְּאַתְרֵי דָא, לָא אֲשַׁבַּחְנָא לָא
עֵינָא וְלָא בִירָא וְלָא מֵיָא, וּמִיָּד וַיֵּשֶׁא יַעֲקֹב רִגְלָיו וַיֵּלֶךְ אַרְצָה בְּנֵי קְדָם, וְתַמָּן אַזְדַּמְנַת לִיהּ בִּירָא,
כְּדַקְאֲמָרֵן, וְאַזְדַּמְנַת לִיהּ אֶתְתִּיהּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, חֶרֶן תַּמָּן הָוָה וְדָאִי, וְהָאִי בִירָא בְּחַקְלָא הָוָה. דָּאִי לָאוּ חֲכִי, אַמְאִי כְּתִיב, (בראשית
כט) וַתְּרִץ וַתִּגַּד לְאָבִיהָ, אֶלָּא בְּגִין דִּיהוּהּ סְמִיךְ לְמַתָּא.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יַעֲקֹב דְאַזְדַּמְנַת לִיהּ עַל בִּירָא אֶתְתָּא, אַמְאִי לָא אַזְדַּמְנַת לִיהּ לְאַהּ, דְהָא
קְיִימָא לִיהּ לְיַעֲקֹב כָּל אֵינּוּן שְׁבַטִין. אֶלָּא לְאַהּ, לָא בְּעָא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְזוּזָא לִיהּ לְיַעֲקֹב
בְּאַתְגְּלִיא, דְכְּתִיב, (בראשית כט) וַיְהִי בַבֶּקֶר וַהֲפִיחַ הָיָא לְאַהּ, (מְכַלֵּל) דְהָא קוּדָם לָבָן לָא אַתְגְּלִיא מְלָחָה.

וְתוּ, בְּגִין לְאַמְשַׁכָּא עֵינָא וְלָבָא דִיעַקֹב בְּשִׁפִּירוּ דְרַחֵל, לְמַעַבְד דִּינִירִיהּ תַּמָּן, וּבְגִינָהּ (דף קנג ע"ב)
אַזְדַּוְנַת לִיהּ לְאַהּ, וְאוּקִימַת כָּל אֵינּוּן שְׁבַטִין. בְּמַה יָדַע יַעֲקֹב מָאֵן הָיָא רַחֵל. אֶלָּא דְאֵינּוּן רַעֲיִין
אָמְרוּ לִיהּ, דְכְּתִיב, (בראשית כט) וַהֲפִיחַ רַחֵל בְּתוּ בָּאָה עִם הַצֹּאן.

תָּא חַזִי, מַה כְּתִיב, וַיֹּאמֶר (בראשית כט) אַעֲבֹדְךָ שִׁבְעַת שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתַדִּי הַקַּטְנָה, וְכִי מַה דְעָתִיהּ
דִיעַקֹב דִּלָּא קְאָמַר עֶשֶׂר יָרְחִין אוֹ שְׁתַּא חָדָא, אֶלָּא שִׁבְעַת שָׁנִים אַמְאִי. אֶלָּא יַעֲקֹב בְּחַכְמָתָא עֲבַד.
בְּגִין דִּלָּא יִמְרוּן, דְבְּגִין תִּיאוּבְתָא דְשִׁפִּירוּ דְרַחֵל עֲבַד, אֶלָּא בְּגִין חַכְמָתָא, דְסִיחְרָא בַת שִׁבְעַת
שָׁנִין הָיָא. וּבְלָהוּ שִׁבְעַת שָׁנִין עֲלֵאִין, שָׂרוּ עֲלֵיהּ דִיעַקֹב עַד לָא נָסִיב לָהּ לְרַחֵל לְמִיתַב גַּבְהָ כְּדַקְא
יְאוּת. דְהָא יַעֲקֹב נָטַל כְּלָהוּ בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר אֶתָּא לְגַבְהָ, בְּגִין לְאַשְׁתַּבַּחָא אִיהוּ שְׁמִים, וְאִיהִי
אָרְץ.

וְרָזָא דְמַלְחָה, וַיְהִי בְעֵינֵינוּ כְּיָמִים אַחְדִּים, מָאֵי כְּיָמִים אַחְדִּים, אֵלָּא, כְּלַחוּ שְׁבַע שָׁנִין שְׁקִיל לֹון
בְּעֵינֵינוּ, פְּאִינוּן עֲלָאִין. דְּאִינוּן אַחְדִּין דְּלֵא מִתְפְּרָשָׁאן, וְכַלְהוּ חַד, דְּמִתְקַשְׁרֵן דָּא בְּדָא. בְּאַהֲבַתוּ
אוֹתָהּ, לְאַשְׁתַּכְּחָא כְּגוֹנָא עֲלָאָה.

תָּא חֲזִי, דְּאִפִּילוּ לְבָן רְמֵז לִיה בְּאִינוּן שְׁבַע, וְלֵא יְדַע מָאֵי קְאָמַר, דְּפִתַח וְאָמַר טוֹב, דְּכַתִּיב,
(בראשית כט) טוֹב תַּתִּי וְגו'. אָמַר רַבִּי אַבָּא, הֲכִי הוּא וְדָאֵי, פְּלַח שְׁבַע שָׁנִין, לְאַזְדַּוּוּנָא בְּשִׁמְטָה. אָמַר
רַבִּי אֲלֵעָזָר, תָּא חֲזִי, בְּכַל אֲתַר יוֹבְלָא סְתִים דְּלֵא אֲתַגְלִיא וּשְׁמִטָה אֲתַגְלִיא.

תָּא חֲזִי, בְּשִׁעְתָּא דְּיַעֲקֹב פְּלַח שְׁבַע שָׁנִין קְדַמְאִין, נְפָקָא קְלָא וְאָמַר, יַעֲקֹב, (תהלים קו) מִן הָעוֹלָם
וְעַד הָעוֹלָם פְּתִיב, עוֹלָם סְתִים דְּלֵעִילָא יוֹבְלָא מִתְמָן שִׁירוּתָא. דְּאֵלִין דְּאִינוּן סְתִימִין, דְּלֵא
אֲתַגְלִיא לֹון מִן יוֹבְלָא אִינוּן. בְּגִין כְּדָ אִסְתִּימוּ מִיַּעֲקֹב, דְּלֵא יְדַע, דְּחֻשְׁב דְּהָא מִן שְׁמִטָה אִינוּן.
וּבְגִין דְּיַעֲבִיד שִׁירוּתָא מִעוֹלָם דְּלֵעִילָא, אֲתַפְסִין מִנִּיהּ, בְּגִין דְּיוֹבְלָא אִיהוּ סְתִים, וְלִבְתַּר דְּעַבְרוּ
שְׁנֵי יוֹבְלָא דְּאֲתַפְסִיא, עַבְד שְׁנֵי שְׁמִטָה דְּאֲתַגְלִין, וְאֲתַעֲטַר בְּתַרִּין עֲלָמִין וְאֲחִיד לֹון.

תָּא חֲזִי, לָאָה אוֹלִידַת שִׁית בְּגִין וּבְרַתָּא תְּדָא. וְהֲכִי אֲתַחֲזִי, דְּהָא שִׁית סְטָרִין קְיַימִין עֲלָה וְאֵלִין
שִׁית, וּבְרַתָּא תְּדָא, בְּרָזָא עֲלָאָה נְפָקָא. רַחַל אוֹלִידַת תְּרִין צַדִּיקִים. וְהֲכִי אֲתַחֲזִי, הָא שְׁמִטָה, דְּבִין
תְּרֵי צַדִּיקֵי יִתְבָּא לְעֲלָמִין, דְּכַתִּיב, (תהלים לו) צַדִּיקִים יִרְשׁוּ אֶרֶץ, צַדִּיק לְעִילָא וְצַדִּיק לְתַתָּא. צַדִּיק
לְעִילָא, מְנִיחַ נְגַדָן מִיִּין עֲלָאִין. צַדִּיק לְתַתָּא, מְנִיחַ נְבָעָא נּוֹקְבָא מִיָּא לְגַבִּי דְּכוּרָא, בְּתִיאֻבְתָּא
שְׁלִים. צַדִּיק מְסַטְרָא דָּא, וְצַדִּיק מְסַטְרָא דָּא, כְּמָא דְּדְכוּרָא לְעִילָא יִתִּיב בִּין תְּרֵי נּוֹקְבֵי, הֲכִי נְמִי
נּוֹקְבָא לְתַתָּא יִתְבָּא בִּין תְּרֵי צַדִּיקֵי.

וְעַל דָּא, יוֹסֵף וּבְנֵימִין תְּרִין צַדִּיקִין נִינְהוּ. יוֹסֵף זָכָה לְמַהוּי צַדִּיק לְעִילָא, בְּגִין דְּנָטַר אֶת קַיְמָא.
בְּנֵימִין אִיהוּ צַדִּיק לְתַתָּא, לְאַתְעֲטְרָא שְׁמִטָה בִּין תְּרֵי צַדִּיקֵי, יוֹסֵף הַצַּדִּיק, וּבְנֵימִין הַצַּדִּיק.

וְכִי בְנֵימִין צַדִּיק תְּהוּ, אִין. דְּכָל יוֹמוֹי לֵא חֲטָא בְּהָאֵי אֶת קַיְמָא, וְאַף עַל גַּב דְּלֵא אֲזַדְמֵן לִיה
עוֹבְדָא בְּיוֹסֵף. אִי הֲכִי, אִמָּאֵי אֶקְרִי צַדִּיק. אֵלָּא כָּל יוֹמוֹי דְּיַעֲקֹב הוּהוּ בְּאַבְלָא דְּיוֹסֵף, לֵא שְׁמִשׁ
עַרְסִיָּה. וְאִי תִימָא דְּכַד אֲתַנְטִיל יוֹסֵף מִיַּעֲקֹב, רַבִּיא הוּהוּ וְלֵא נְסִיב. וְאַתְּ אֲמַרְתְּ דְּלֵא שְׁמִשׁ
עַרְסִיָּה, אֵלָּא אַף עַל גַּב דְּאֲזַדְוּוּג לְבְּתַר לֵא בְּעָא לְשִׁמְשָׁא עַרְסִיָּה.

וְאַנְן הֲכִי תַנּוּ, בְּשִׁעְתָּה דְּשָׂאִיל יוֹסֵף לְבְנֵימִין, אָמַר לִיה אֵית לָךְ אֵינְתָּו. אָמַר לִיה, אִין. אָמַר לִיה
אֵית לָךְ בְּנִין, אָמַר לִיה אִין. וְהִידְ אֶקְרוּן, אָמַר לִיה עַל שׁוּם אַחִי וְכו' (נ"א אָמַר לִיה אֵית לָךְ בְּנִין, אָמַר לִיה
וּמִינִין לִי וְאִידְ יִתְקַרוּן לָךְ, אָמַר לִיה עַל שׁוּם אַחִי וְגו') גְּרָא וְנַעֲמָן וְגו' דְּכַתִּיב (בראשית מו) וּבְנֵי בְנֵימִין פְּלַע וּבְכַר
וְגו', וְאַתְּ אֲמַרְתְּ דְּלֵא שְׁמִשׁ. (ס"א אֵלָּא בְּהִיא שְׁעָתָא).

אָמַר לִיה אִין, דְּהָא בְּהִיא שְׁעָתָא לֵא הוּוּ לִיה. (ס"א לְבְּתַר דְּיַצָּא מִבֵּית תְּאַסּוּרִין הוּוּ לִיה) וְאִי תִימָא וּבְנֵי
בְנֵימִין פְּלַע וּבְכַר. כַּד עָאלוּ לְמַצְרַיִם, הֲכִי הוּא וְדָאֵי, דְּכָל זְמַנָּא דְּאֲתַאבֵּל יַעֲקֹב עַל יוֹסֵף לֵא שְׁמִשׁ
עַרְסִיָּה וְאוֹלִיד בְּנִין. וְאָמַר בְּנֵימִין, הָא יוֹסֵף אַחִי, אֶת קַיְמָא דְּאַבָּא הוּהוּ. דְּהָא בְּרִית סִימָא דְּגוֹפָא
אִיהוּ, כִּינְן דְּאִיהוּ אֲתַאבִּיד, אָנָּא אִיהָא נְטִיר (דף קנד ע"א) אֲתַרִּיה דְּאַחִי.

וְאִי תִימָא, הָא בְּהוּא זְמַנָּא דְאַתְאַבֵּיהּ, לָא הָוָה צְדִיק. דְּצְדִיק לָא הָוָה עַד דְּאַעֲרַע עוֹבְדָא בֵּיהּ. אֲלָא, פְּלָהוּ הוּוּ יְדַעֵי מִיַּעֲקֹב. דְּיַעֲקֹב הָוָה יָדַע דְּאַתֵּר דָּא יְרִית יוֹסֵף, וּבְגִינֵי כְּדָּ אֲוִרִיד פְּלָגָן פֶּל כְּדָּ עַד דְּיִסְתֵּימִים גּוּפָא, וּמֵאֵן הוּא סִינְמָא דְגּוּפָא, פְּרִית. וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית ל) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יִלְדָה רַחֵל אֶת יוֹסֵף וְגו', דְּהָא וְדָאֵי הַשְׂתָּא אֲשֶׁתְּלִים גּוּפָא, פִּינּוּ דְגּוּפָא אֲשֶׁתְּלִים, בְּעֵינָא לְמִיזֵל. וּבְגִינֵי כְּדָּ בְּנִימִין יָדַע וְנָטַר אֲוִרְחִיהּ דְּאַחֵוּי.

פִּינּוּ דְאַתָּא לְיוֹסֵף, וְאַשְׁתַּכַּח. בְּנִימִין הֲדַר לְבִיתֵיהּ, וְשָׁמַשׁ עֲרִסִיהּ (אֲזִלִּי וְעָלִי) וְאוֹלִיד בְּנִין. וְעַל דָּא קֹדֶשׁא בְּרִידָּ הוּא עָבִיד לִיהּ צְדִיק לְתַתָּא, וְיוֹסֵף צְדִיק לְעֵילָא. וּבְגִינֵי כְּדָּ, רַחֵל תְּרִין בְּנִין אוֹלִידַת, וְלָאָה נְשִׂית בְּנִין וּבְרַתָּא.

וְעַל דָּא, אֵינּוּן שְׁבַע שְׁנֵין קֹדְמָאֵי אֲתַכְפִּיין, דְּלָא יָדַע בְּהוּ יַעֲקֹב בְּגִין דְּהוּוּ דְיֹבְלָא, וְאֵינּוּן דְשִׁמְטָה אֲתַגְלִין, וּבְשִׁמְטָה דְאַתְגְּלִיא פְּלַח לְיֹבְלָא דְאַתְכְּפִיא, דְכְּתִיב (בראשית כט) וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שְׁבַע שָׁנִים. שְׁבַע שָׁנִים סָתָם. בְּרַחֵל פְּלַח שְׁבַע שְׁנֵין עֲלָאִין, וְאַתְאַחִיד בְּהוּ בְּתָרֵי עֲלָמִין. מִפְּאֵן אוֹלִיפְנָא, מְגוּ דְאַתְגְּלִיא, אֲתִי בַר נֶשׁ לְסִתִּימָאָה.

וְאִי תִימָא, אִי הָכִי דְשְׁנֵין קֹדְמָאֵי מִיֹּבְלָא אֵינּוּן, הָא בְיֹבְלָא כְּתִיב (ויקרא כה) שְׁבַע שָׁנִים, שְׁבַע פְּעָמִים. שְׁבַע שָׁנִים שְׁכִיחֵי, שְׁבַע פְּעָמִים (לָא שְׁכִיחֵי) אֵן אֵינּוּן. אֲלָא, אֵינּוּן שְׁבַע שָׁנֵי יוֹמִין דְנָטַר בְּהוּלֹלָא דְלָאָה אֲשֶׁלִּימוּ הוּשְׁבָנָא, דְהָא כָּל יוֹמָא (ס"א פְּעַם אַחַת וְשְׁבַע אַחַת) (שְׁבַע) אַחַת אֲקָרִי, דְכְּתִיב, (תהלים קיט) שְׁבַע בַּיּוֹם הִלְלִיתִיךָ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךָ. וְכָל שְׁבַעֲהָ אֲשֶׁתְּלִים בְּשְׁבַעֲהָ יוֹמִין, ז' בְּכָל יוֹמָא, דְאַקְרִי פְּעַם אַחַת.

וּבְרַחֵל לָא הָוָה כּוּ, דְלָא נָטַר ז' יוֹמִין, אֲלָא שְׁבַע שְׁנֵין דְפְּלַח לְבִתָּהּ. וְאִי תִימָא, אִי הָכִי שְׁנֵין דְשִׁמְטָה הָוָה לִיהּ לְמַפְלַח קוֹדֵם, וּלְבִתָּהּ לְאַזְדוּגָא בְשִׁמְטָה. אֲלָא פִּינּוּ דְקַבִּיל עֲלֵיהּ לְמַפְלַח, כְּאֵילוּ פְּלַח לֹוּן. אֲתָא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקִיהּ. אָמַר בְּרִידָּ רַחֵמָנָא דְזִכִּינָא לְהָאֵי קָרָא, עַל הַהוּא אֲתֵר פְּתִיב (ישעיה מב) ה' חֲפִצַּן לְמַעַן צְדָקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וַיֵּאדָרֵי.

תּוּ אָמַר רַבִּי אֲלַעֲזָרָה, הָא דְאַתְמָר לָאָה אוֹלִידַת נְשִׂית בְּנִין וּבְרַתָּא חֲדָא, הָכִי הוּא וְדָאֵי, רַחֵל תְּרִי בְּנִין וְדָאֵי, בְּנֵי שְׁפָחוֹת אַרְבַּעָה, תְּקוּנָא דְלַהוֹן הִידָּ קִימֵי. אֲלָא אֵינּוּן אַרְבַּע קְשָׁרִים דְאַקְרוּן אַחֲוִרִים, דְכְּתִיב (מלכים א ז) וְכָל אַחֲוִרֵיהֶם בִּיתָהּ.

דְּהָא בְּדְרוּעָא יְמִינָא תְּלַת קְשָׁרִין. אֲבָל קְשָׁרָא חַד בְּאַמְצַעִיתָא דְאֵיהוּ רַב וְאֵיהוּ אַחֲוִר, דְאַשְׁתָּאָר לְבַר. וְכֵן חַד בְּדְרוּעָא שְׁמָאֲלָא, וְכֵן חַד בְּיֶרְכָא יְמִינָא, וְכֵן חַד בְּיֶרְכָא שְׁמָאֲלָא. וְכֵן אֲתַתְּקֵן פְּלָא, אֲשֶׁתַּכְּחוּ פְּלָהוּ בִּיתָהּ, לְקִימָא קָרָא דְכְּתִיב וְכָל אַחֲוִרֵיהֶם בִּיתָהּ.

כָּל שְׁאָר קְשָׁרִין, פְּלָהוּ אֲתַתְּזִין בְּמִישָׁר וְאַלִּין נְפָקִין, לְבַר מְדִרוּעִין וּלְבַר מִיֶּרְכִין, לְאַתְחַזְּקָהּ בְּבִנֵי הַשְׁפָּחוֹת, דָּאָה עַל גַּב דְּאֵינּוּן בְּמִנְיָנָא, לָא חֲשִׁיבֵי כְּבִנֵי רַחֵל וְלָאָה. וּבְגִינֵי כְּדָּ נְפָקִי לְבַר.

דְּבַר אַחַר אֵלִין אֵינּוּן אַרְבַּע, דְּכָל שְׁאָר קְשָׁרִין נְטִלֵי בְּגִינִיָּהוּ, וְאַלִּין נְטִלֵי לֹוּן. אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָכִי הוּא וְדָאֵי, (נ"א אָמַר רַבִּי אַבָּא דָּא לָאוּ דָּא) וְעַל דָּא כְּלָא מִתְּתַקֵּן פְּחֲדָא.

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל'י שליט"א

וַיֵּרָא ה' בִּי שְׁנוּאָה לְאֵה וְגו'. (בראשית כט) רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, מוֹשִׁיבֵי עֲקֶרֶת הַבַּיִת (תהלים קיג) אִם הַבָּנִים שְׁמַחָה הַלְלוּנָהּ. מוֹשִׁיבֵי עֲקֶרֶת הַבַּיִת, דָּא רַחֵל דְּאִיהִי עֲקָרָא דְּבִיתָא. אִם הַבָּנִים שְׁמַחָה, דָּא לְאֵה.

דְּבַר אַחֵר, מוֹשִׁיבֵי עֲקֶרֶת הַבַּיִת דָּא שְׁמַטָּה, דְּאִיהִי עֲקָרָא, דְּהֵאִי עֲלָמָא, עֲלִיהִי אַתְּדַבֵּר. אִם הַבָּנִים שְׁמַחָה, דָּא יוֹבְלָא. דְּכָל חֵידוֹ וְכָל חֶדְוָה דְּכָלְהוּ עֲלָמִין בֵּיהּ תַלְיִין. וְהֵאִי קָרָא, כְּלָלָא דְּכָלָא הוּא. בְּגִין דְּהֵאִי כְּלִיל כְּלָא, בְּרִזָּא קַדִּישָׁא, וְעַל דָּא סִינְמָא דְּקָרָא, הַלְלוּנָהּ.

וַיֵּרָא ה' בִּי שְׁנוּאָה לְאֵה, וְכִי אֲמַאי הִיא שְׁנוּאָה, וְהֵאִי בְּנֵי שְׁנוּאָה לָאוּ בְּנֵי מַעֲלִיא נִינְהוּ. וְחִזְיִן דְּכָל אֵינוֹן בְּנֵי מַעֲלִי מְלָאָה נְפִקוּ, וְאֵת אֲמַרְתָּ בִּי שְׁנוּאָה לְאֵה. אֲלָא, וְדֵאִי יוֹבְלָא אִיהוּ תְדִיר עֲלָמָא דְּאֲתַפְסִיא, וְכָל מִלּוֹי לָאוּ (בגין) (דף קנד ע"ב) בְּאֲתַגְלִיא נִינְהוּ, וּבְגִין כְּהָ, יַעֲקֹב אֲתַפְסִיין מִנְיָה כָּל עוֹבְדוֹ.

תָּא חֲזִי, עֲלָמָא תַפְאָה בְּאֲתַגְלִיא אִיהוּ, וְהוּא שִׁירוּתָא דְּכָלָא, לְסַלְקָא בְּדַרְגוֹי. כְּמָה דְּחַכְמָה עֲלָאָה הוּא שִׁירוּתָא דְּכָלָא, הָכִי נְמִי עֲלָמָא תַפְאָה, חַכְמָה אִיהוּ, וְהִיא שִׁירוּתָא דְּכָלָא. וּבְגִין כְּהָ, קַרִינָן אַתָּה, בְּגִין דְּאִיהוּ שְׁמַטָּה, וְאֲתַגְלִיא.

וְעֲלָמָא עֲלָאָה דְּאִיהוּ יוֹבְלָא, קַרִינָא הוּא, דְּכָל מִלּוֹי בְּאֲתַפְסִיא אֵינוֹן. וְרִזָּא דְּמַלְאָה דְּלְאֵה, וְדַכְתִּיב, (בראשית ל) וַיִּשְׁכַּב עִמָּה בְּלִילָהּ הוּא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (במדבר יח) וְעַבְדֵי הַלְלוּ הוּא. בְּגִין לְאֲמַשְׁכָּא מִנְיָה בְּרַבָּאן לְכָלָא. הוּא, עֲלָמָא עֲלָאָה דְּאֲתַפְסִיא תְדִיר, וַיַּעֲקֹב בְּמָה דְּאֲתַפְסִיא לָא אֲתַדְּבַק בְּרַעוּתֶיהָ, אֲלָא בְּמָה דְּאֲתַגְלִיא, וְרִזָּא דָּא דְּכְתִיב, (בראשית ב) וַדְּבַק בְּאִשְׁתּוֹ.

וַיֵּרָא ה' בִּי שְׁנוּאָה לְאֵה. (בראשית כט) מְהַבָּא, דְּסַאנִי בַר נֶשׁ עֲרִיין דְּאֲמִיָּה, (ואחותיה) וַיִּתְיַחַד בַּר נֶשׁ עִם אֲמִיָּה בְּכָל אֶתֶר וְלֹא יִתְחַשֵּׁשׁ. וְהָא אֲתַעֲרוּ, בֵּין מִתְיַחַד עִם אֲמוֹ. וְכָלָא אֲתַפְסִי מִיַּעֲקֹב, דְּעֲלָמָא עֲלָאָה לָא אֲתַגְלִיא כָּלָל.

תָּא חֲזִי, בְּגִינִיָּה דְּיַעֲקֹב אֲתַקְנִים עֲלָמָא, וְאִי תִימָא הָא בְּגִינִיָּה דְּאֲבָרְהָם, כְּמָה דְּאֵת אֲמֵר, (בראשית ב) בְּהַבְּרָאם, אֵל תִּקְרִי בְּהַבְּרָאם אֲלָא בְּאֲבָרְהָם. אֲלָא בְּגִינִיָּה דְּיַעֲקֹב אֲתַקְנִים אֲבָרְהָם, וְדַכְתִּיב, (ישעיה כט) כֹּה אָמַר ה' אֵל בַּיִת יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אֲבָרְהָם. וּמִקְדָּמַת דִּנְאָ הוּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּנֵי עֲלָמִין וְחָרִיב לִזְוֹן, כִּינּוֹן דְּאֲתָא יַעֲקֹב מִנְיָה אֲשֶׁתְּכַלְלוּ עֲלָמִין, וְלָא אֲתַחַרְבוּ פְּקַדְמִיתָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה מג) כֹּה אָמַר ה' בְּרַזָּא דְּיַעֲקֹב וַיַּעֲרֹךְ יִשְׂרָאֵל וְגו'.

תָּא חֲזִי מַה כְּתִיב, (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְכְתִיב (שם) שְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲקַרִי בֵּין לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דְּאֲתַדְּבַק בֵּיהּ, כְּמָה דְּאֵת אֲמֵר, (משלי ל) מַה שָּׁמוּ וּמַה שָּׁם בְּנוֹ כִּי תִדְעֵ. לְאֵה, כְּדֵ אֲוִלִידַת לְרַאוּבֵן מַה כְּתִיב, (בראשית כט) וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ רַאוּבֵן. רַאוּבֵן סָתָם, בְּגִין דְּאֲתַכְּלִיל בְּתֵלַת סְטָרִין מִתְחַבְּרָן בְּחָדָא, שְׁמַעוֹן וְלֹי. מַאי טַעְמָא לֹי, כְּמָה דְּאֵת אֲמֵר, (מלכים ז) לִיּוֹת, חַבּוּרָא דְּכָל סְטָרִין.

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוקי
ר' בניהו שמואלי שליט"א

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִהֲכָא, דְּכַתְיב, (בראשית מט) יֵתֵר שְׂאֵת וַיֵּתֵר עֵזוֹ, כְּתַרְגוּמוֹ בְּכִירוּתָא, כְּהוֹנְתָא, וּמְלֻכוּתָא. וּמְלֻכוֹ בְּסִטְרָא דְּגַבְוֵרָה אִיהוּ, וְעַל דָּא רְאוּבֵן סָתָם.

אָמַר רַבִּי אַבְא רְאוּ בֵן סָתָם, דְּאִתְכַלִּיל בְּשִׁמְעוֹן וְלוֹי. לְאָה הָכִי הוּוּ דְעֵתָהּ. (ס"א רעותא) דְּכַתְיב, (בראשית כט) הַפַּעַם יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי יִלְדֹתִי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָּנִים. בְּגִין דְּהוּוּ תַלְתָּא דְּמִתְחַבְרֵן כְּחֵדָא. וְתָא חֲזִי, דְּהָא רְתִיבָא עֲלָאָה, אַבְהֵן וְדוּד מְלָפָא דְּאִתְחַבְר בְּהוּ, וּבְלָהוּ אַרְבַּע אֵינּוּן רְתִיבִין עֲלָאִין, רְזָא דְשִׁמְאָ קַדִּישָׁא. וְעַל דָּא, רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לְוִי, לְבַתֵּר יְהוּדָה דְּרִית מְלֻכוֹ, וְעַל דָּא, בְּלָהוּ בְּאַתֵּר דָּא.

וּכְתִיב (ס"א דָּא בְּתֵר דָּא דְּכַתְיב) (בראשית כט) הַפַּעַם אֹודָה אֶת ה' וְגו' (בראשית כט) וַתַּעֲמֹד מְלֻדָתָא, בְּגִין דְּהָכָא אֲשַׁתְּכַלְלוּ אַרְבַּע סְמָכִין. הַפַּעַם אֹודָה אֶת ה', מְאִי טַעֲמָא אֲמַרְהָ אֹודָה אֶת ה' בְּהָא, וְלֹא בְּכָלְהוּ. אֵלָא מִהֲכָא, כָּל זְמָנָא (דף קנה ע"א) דְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּגַלְוֵתָא, שִׁמְאָ קַדִּישָׁא לָא שְׁלִים הוּוּ. תָּא חֲזִי, אַף עַל גַּב דְּתַלְתָּא בְּגִין הוּוּ עַד דְּאוּלִּידַת לִיהוּדָה, לָא שְׁלִים כְּרַסְיָא. וּבְגִינֵי כַּךְ הַפַּעַם אֹודָה אֶת ה', וְלֹא בְּכָלְהוּ, וְעַל דָּא וַתַּעֲמֹד מְלֻדָתָא. מְאִי וַתַּעֲמֹד, דְּקִיּוּמָא כְּרַסְיָא עַל סְמָכוּהִי.

(וַתַּעֲמֹד עַד הָכָא) וַתַּעֲמֹד, דְּהָא עַד הָכָא, וַתַּעֲמֹד בְּיַחְוָדָא חַד, מִכָּאֵן וְלַתְתָּא עֲלָמָא דְּפִירוּדָא אִיהוּ. וְאִי תִימָא אֵינּוּן תְּרִין בְּגִין דְּאוּלִּידַת לְבַתֵּר, כְּגוּוֹנָא דָּא. לָא, דְּהָא אֵינּוּן תְּרִין בְּאֵלִין אִתְחַבְרוּ, בְּגִין דְּשִׁית סְטְרִין דְּעֲלָמָא כְּחֵדָא אֵינּוּן.

וְתָא חֲזִי, בְּלָהוּ תְרִיסַר שַׁבְטִין, תְּקוּנֵי דְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּהָא עֲלָמָא נִינְהוּ, לְאִתְתַּקְנָא נְהוּרָא עֲלָאָה אוּכְמָא כְּמָה דְּאִתְחֲזִי, וְלֹא תְבָא עַקְרָא דְּכָלָא לְאִתְרִיהָ. בְּלָהוּ עֲלָמִין כְּגוּוֹנָא חַד קְיָיִמי, וּבְהָא אֲשַׁתְּכַלִּל עֲלָמָא תַתָּאָה כְּגוּוֹנָא דְּעֲלָמָא דְּלַעֲיָלָא.

יִשְׁשַׁכֵּר זְבוּלוֹן, הָכָא אֲשַׁתְּכַלְלוּ שִׁית בְּגִין, שִׁית סְטְרִין דְּעֲלָמָא. כְּגוּוֹנָא דָּא, בְּגִי הַשְּׁפָחוֹת אֵינּוּן אַרְבַּע, וְאִתְחַבְרוּ בְּאֵלִין. וְאֵלִין אַרְבַּע קִשְׁרִין דְּמִתְחַבְרֵן בְּהוּ, וְאוּקְמוּהָ, וְעַל דָּא כְּתִיב, (מלכים א ז) וְכָל אַחֲרֵיהֶם בְּיַתָּה, אַף עַל גַּב דְּבְגֵי שְׁפָחוֹת נִינְהוּ, בְּיַתָּה.

רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר, אִי הָכִי, הָא אֲתַמַּר כָּל מַה דְּאוּלִּיד עֲלָמָא תַתָּאָה, פִּירוּדָא אִיהוּ, דְּהָא כְּתִיב, (בראשית ב) וּמִשָּׁם יִפְרֹד, מַה תִּימָא בְּיוֹסֵף וּבְנֵימִין, אִי תִימָא דְּעֲלָמָא חַד בְּהַנִּי, לָא אִיהוּ. דְּהָא לָא נִפְקוּ מִעֲלָמָא עֲלָאָה, וְעֲלָמָא תַתָּאָה מַה דְּאוּלִּידַת אוּלִּידַת לְתַתָּא וְלָא לַעֲיָלָא, וְאִי הָכִי פִירוּדָא אִיהוּ.

אָתָּא רַבִּי אַבְא וּנְשָׁקִיהָ. אָמַר לִיה מְלָה דָּא סְתִים אִיהוּ, דְּהָא עֲלָמָא עֲלָאָה אִתְתַּקֵּן בְּתִרִיסַר דְּאֵינּוּן מְדִילִיהָ. אַבְל תָּא חֲזִי, רְזָא דְּמְלָה, בְּכָל זְמָנָא צְדִיק מִעֲלָמָא תַתָּאָה נִפְיָק וְעֵייל, בִּיה עֵייל וּמְנִיָּה נִפְיָק, וּבְגִין כֵּהָ, אִתְבְּנִי בְּאַתֵּר דָּא, וְעַקְרָא הוּוּ לַעֲיָלָא וְעַקְרָא הוּוּ לְתַתָּא, (ס"א צדיק ביה עייל ביה נפיק) וּבְעֲלָמָא תַתָּאָה (דף קנה ע"ב) אִיהוּ תְדִיר לְעוֹלָם, כְּתִיב, (בראשית לה) וַיְהִי בְּצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מָתָה.

תָּא חֲזִי בְּהַאי עֲלָמָא תַתְּאָה, צְדִיק בִּיהַ עֵייל וּמְנִיָּה נְפִיק, כַּד עֵייל, אִיהוּ בְּרֻזָּא דְיוֹסְפָה תַצְדִּיק, כַּד נְפִיק בְּרֻזָּא דְבְנִימִין הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית לה) וַיְהִי בְצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מָתָהּ, מֵאֵן נַפְשָׁהּ, דָּא צְדִיק דְנְפִיק מִנָּהּ.

וְדָא בְנִימִין, נְקָרָא בֶן אֹנִי, דְחֻשִׁיבַת דְאֻלִּידַת לְתַתָּא בְעֲלָמָא דְפִירוּדָא, וְאַשְׁתְּאָרוּ חַד סְרִי בְּאִינוּן לְעֵילָא. מַה כְּתִיב וְאָבִיו קָרָא לוֹ בְנִימִין בֶּן יִמִּין, דְהָא אֶסְתַּלַּק לְעֵילָא בְעֲלָמָא עֲלָאָה. דְכַד אַתְאָבִיד יוֹסֵף, בְנִימִין אֲשָׁלִים אַתְרֵיהּ. וְעַל דָּא צְדִיק בְעֲלָמָא תַתְּאָה עֵייל וְנִפְק, בְּגִין כַּד יוֹסֵף וּבְנִימִין וּבְלָהוּ תְרִיסָר, בְּגִינוּנָא דְלְעֵילָא בִּיחֻדָּא חַד.

הַפְּעַם אֻדְהָ אֶת ה', (בראשית כט) רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קיא) אֻדְהָ ה' בְּכָל לֵבָב בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעַדָּהּ, בְּכָל לֵבָב, בְּכָל לֵב מִיבְעֵי לִיהַ. אֱלֹא, דְוָד בְּרֻזָּא עֲלָאָה דְשָׁמָא קְדִישָׁא, קָא בְעֵי לִיהַ לְאֻדְהָ לִיהַ לְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֻדְהָ ה' בְּכָל לֵבָב בְּיַצֵּר טוֹב וּבְיַצֵּר רָע, וְאַלִּין תְּרִין סְטָרִין, חַד יְמִינָא וְחַד שְׁמַאלָא.

בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעַדָּהּ, אֲלִין אִינוּן שְׁאָר סְטָרִין דְהַאי עֲלָמָא, דְהָא לֵבָב, בְּגִינוּנָא דְדְרוּם וְצַפּוֹן. בְּסוּד יִשְׂרָאֵל, אֲלִין אִינוּן שְׁאָר סְטָרִי עֲלָמָא, דְאִינוּן שִׁית בְּגִינוּנָא דְלְעֵילָא. וְעַדָּהּ, דָּא הוּא אַתְר דִּיהַוָּדָה, וּכְתִיב, (תהלים קלב) וְעַדְתִּי זֹו אֶלְמָדָם. וּכְתִיב, (הושע יב) וַיְחַדְדָה עוֹד רָד עִם אֵל וְגו'. כְּתִיב (תהלים קלח) אֻדְהָ בְכָל לִבִּי נִגְדָה אֱלֹהִים אֲזַמְרֶה, הֲכָא בְאַתְר חַד קְאָמַר, דְכְתִיב נִגְדָה אֱלֹהִים אֲזַמְרֶה. דְהָא לְגַבִּי הַאי דְרַגְנָא קְאָמַר שִׁירְתָּא, לְחַפְרָא לִיהַ בִּימִינָא.

תָּא חֲזִי, יְהוּדָה אֶחִיד בְּכָל סְטָרִין, אֶחִיד בְּדְרוּם וְאֶחִיד בְּמִזְרַח. דְהָא אִיהוּ מְסֻטָר שְׁמַאלָא קָא אַתְיָא, וְשִׁירוּתִיהַ בְּצַפּוֹן וְאֶחִיד בְּדְרוּם, בְּגִין דְאִיהוּ אֲזַיִל לִימִינָא וְאַתְאֶחִיד בְּגוּפָא, בְּגִין כַּד (בראשית כט) הַפְּעַם אֻדְהָ אֶת ה'. וְתַעֲמִיד מְלָדַת, וְתַעֲמִידָהּ, דְקִימָא בְקִימָא דְקִימָא בְּדָקָא יְאוּת, דְהָא אַתְמַקְוִן בְּלָא רְתִיבָא קְדִישָׁא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן נִפְק לְקַרְיָתָא, אֲזַדְמִן לִיהַ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי חֲנִיָּא וְרַבִּי יוֹסֵי, בִּינוּן דְחֻמָּא לֹוֵן, אָמַר חֲדַתוּתִי דְאֻרְיָתָא אֲצַטְרִידָהּ הֲכָא, יְתַבּוּ תְלַתָּא אֲלִין, (ס"א י"מין) כַּד בְּעָא לְמִיזַל, פָּתַח כָּל חַד וְחַד קָרָא.

רַבִּי אַבָּא פָּתַח וְאָמַר, (בראשית יג) וְה' אָמַר אֶל אַבְרָם אַחֲרֵי הַפָּרָד לֹוֹט מֵעַמּוֹ וְגו', שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאָה וְגו'. וְכִי לְפּוּם חֵיזוּ דְאַבְרָהָם יְרִית אַרְעָא וְלֹא יְתִירָה. עַד כַּמְּהָ חֲמִי בַר נֶשׁ, תְּלַת פְּרָסִי אוֹ אַרְבַּע אוֹ חֲמִשׁ פְּרָסִי, וְאִיהוּ אָמַר (בראשית יג) כִּי אֶת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה רוֹאֶה וְגו'.

אֱלֹא, בִּינוּן דְאַרְבַּע סְטָרִין דְעֲלָמָא חֲמִי, כָּל אַרְעָא חֲמִי. דְהָא אַרְבַּע סְטָרִי דְעֲלָמָא, כָּלְלָא דְכָל עֲלָמָא. תּוֹ, זְקַף לִיהַ קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא עַל אַרְעָא דִישְׂרָאֵל, (דף קנו ע"א) וְאַחֲמִי לִיהַ דְאִיהִי קְשִׁירָא בְסְטָרִי דְעֲלָמָא, וְתוּהָ חֲמִי בְּלָא. בְּגִינוּנָא דָּא, מֵאֵן דְחֻמִּי לִיהַ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל עֲלָמָא חֲמִי, חֲדוּתָא דְעֵילָא וְתַתָּא.

פְּתַח רַבִּי חַיִּיא וְאָמַר (בראשית כח) הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ לְךָ אֶתְנַנָּה וּלְזַרְעֶךָ, וְכִי תִהְיֶה אֶתֶר בְּלַחֲדוּדֵי אֲבֹטָח לִיִּה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּהָא אַרְבַּע אַמִּין אוּ חֲמִשָּׁא הוּוּ וְלֹא יִתִּיר. אֲלָא, בְּזִמְנָא תְּהוּא, בְּאִינוּן אַרְבַּע אַמִּין, כַּפִּיל לִיִּה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל אַרְעָא דִּישְׂרָאֵל. אֲשֶׁתַּכַּח תְּהוּא אֶתֶר פְּלָלָא דְכָל אַרְעָא, וּמַה תְּהוּא אֶתֶר אִיהוּ כְּלָלָא דְכָל אַרְעָא, רַבִּי שְׁמַעוֹן דְּאִיהוּ בּוֹצִינָא דְכָל אַרְעָא, עַל אַחַת כַּמְּה וְכַמְּה דְשָׁקִיל כְּכָל עַלְמָא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, הַפְּעַם אֲוֹדָה אַתְּ ה', וְכִי בְּכִלְהוּ דְאֻלִּידַת, לֹא אֶתְחַזִּי לְאֻדְעָה לִיִּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲלָא בְּהַאי. אֲלָא יְהוּדָה אִיהוּ בְּרָא רַבִּיעָאָה לְפָרְסֵיָא, וְאִיהוּ אֲשָׁלִים לְפָרְסֵיָא. וּבְגִין כֵּן, יְהוּדָה בְּלַחֲדוּדֵי, תְּקוּנָא דְפָרְסֵיָא וּסְמָכָא דְכִלְהוּ סְמָכִין. (נ"א דְהוּוּ תַלְת, אַבְרָהָם וַיִּצְחָק וַיַּעֲקֹב וַיְבָרֵךְ אֶתְּא דָוִד מִיְהוּדָה וְאֲשָׁלִים לְפָרְסֵיָא, וְעַל כֵּן אֶקְרִי יְהוּדָה דְאִיהוּ שְׁמָא קַדִּישָׁא וְהַדְלָ"ת (ס"א ד' רַגְלוּחִי) מְרַגְלוּחִי דְכּוּרְסֵיָא) רַבִּי שְׁמַעוֹן דְּנַהִיר כָּל עַלְמָא בְּאוּרֵיָתָא וְכַמְּה בּוֹצִינֵין נְהַרִין בְּגִינֵיהּ, עַל אַחַת כַּמְּה וְכַמְּה.

וַיֵּלֶךְ רַאובֵן בְּיַמֵּי קִצִּיר הַטִּים וַיִּמְצָא דוּדָאִים בְּשָׂדֵה. (בראשית ל) רַבִּי יַצְחָק פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קד) מַה רַבּוּ מַעֲשֵׂיֶיךָ ה' כָּל־פֶּלֶם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ מְלָאָה הָאָרֶץ קִנְיָנָה. הַאי קָרָא אוּקְמוּנָה, כַּמְּה אֶתֶר. אֲלָא, מָאן יְכִיל לְמַמְנֵי עוּבְדוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּהָא כַּמְּה חִילִין וּמִשְׁרַיִין, מִשְׁנַיִין דָּא מִן דָּא, דְּלִית לֹון חוּשְׁבָנָא. וְכִלְהוּ בְּזִמְנָא חָדָא, כַּמְּרֻזָּא דְאֶפִּיק זִיקִין לְכָל סְטָרִין בְּזִמְנָא חָדָא. כֵּן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶפִּיק כַּמְּה זִינִין וּמִשְׁרַיִין מִשְׁנַיִין דָּא מִן דָּא, דְּלִית לֹון חוּשְׁבָנָא וְכִלְהוּ בְּזִמְנָא חָדָא.

תָּא חַזִּי, בְּדַבְרָא וּבְרוּחָא כַּחְדָּא, אֶתְעַבִּיד עַלְמָא, דְּכַתִּיב (תהלים לג) בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צִבְאוֹם. בְּדַבַּר ה', דָּא דְבּוּרָא. וּבְרוּחַ פִּיו, דָּא רוּחָא. דָּא בְּלָא דָּא לֹא אֲזִיל, וְאֶתְפְּלִיל דָּא כַּחְדָּא, וְנַפְּיָא מְנִיִּיהוּ כַּמְּה חִילִין לְחִילִין, וּמִשְׁרַיִין לְמִשְׁרַיִין, וְכִלְהוּ בְּזִמְנָא חָדָא.

תָּא חַזִּי כֵּד כַּעַם קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרֵי עַלְמִין, אֶפִּיק חַד נְהוּרָא סְתִימָאָה. דִּמִּן תְּהוּא נְהוּרָא, נְפַקִין וְנְהַרִין כָּל אִינוּן נְהוּרִין דְּאֶתְגַּלְיִין. וּמַהֲהוּא נְהוּרָא, נְפַקִין וְאֶתְפִּשְׁטוּ וְאֶתְעַבִּידוּ שְׂאֵר נְהוּרִין וְאִיהוּ עַלְמָא עַלְמָה.

תוּ, אֶתְפִּשְׁט תְּהוּא נְהוּרָא עַלְמָה, וְעַבִּיד אוּמְנָא, נְהוּרָא דְלֹא נְהִיר, וְעַבִּיד עַלְמָא תַתְּמָה. וּבְגִין דְּאִיהוּ נְהוּרָא דְלֹא נְהִיר, בְּעֵי לְאֶתְקַשְׁרָא לְעֵילָא, (דף קנו ע"ב) בְּעֵי לְאֶתְקַשְׁרָא לְתַתְּמָא, וּבְקַשְׁרָא דְלְתַתְּמָא, אֶתְקַשְׁרָא לְאֶתְנַהֲרָא בְּקַשְׁרָא דְלְעֵילָא. וְהַאי נְהוּרָא דְלֹא נְהִיר, בְּקַשְׁרָא דְלְעֵילָא, אֶפִּיק כָּל חִילִין וּמִשְׁרַיִין לְזִינִין סְגִיָּאִין, תְּדָא הוּא דְכַתִּיב מַה רַבּוּ מַעֲשֵׂיֶיךָ ה' כָּל־פֶּלֶם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ וְגו'.

וְכָל מַה דִּי בְּאַרְעָא, הָכִי נְמִי לְעֵילָא. וְלִית לָךְ מְלָה זְעִירָא בְּהַאי עַלְמָא, דְּלֹא תְלִיָּא בְּמְלָה אַחְרָא עַלְמָה דְּאֶתְפַּקְדָּא עֲלֵיהּ לְעֵילָא, בְּגִין דְּכַד אֶתְעַר הַאי לְתַתְּמָא, אֶתְעַר תְּהוּא דְּאֶתְפַּקְדָּא עֲלֵיהּ לְעֵילָא, דְּכִלְהוּ אֶתְאֶחַד דָּא כַּחְדָּא.

תָּא חַזִּי כְּתִיב, (בראשית ל) תִּנְיִן נָא לִי מִהַיּוֹדָאִים בְּנֵה. לָאוּ דוּדָאִים אוּלִּידוּ לָהּ לְרַחֵל, אֲלָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָא גְלַגַּל מְלָה עַל יְדֵי דְאִינוּן הַיּוֹדָאִים. בְּגִין דִּיפּוּק יִשְׁשַׁבֵּר, דְּאֶחִיד בְּאוּרֵיָתָא יִתִּיר מְכַלְהוּ

שבתיו. בגין דהא רחל אחידא ביה פיעקב, לא שבקת ליה לגבי לאה. תדא הוא דכתיב (בראשית ל) המעט קחתך את אישי, וכתיב לכן ישכב עמו הלילה תחת הודאי בנה.

אינון גרמו דיפוק יששכר לעלמא, בגין דסליק ריחא דאורייתא, קמי קדשא בריה הוא, תדא הוא דכתיב (שיר השירים ז) הודאים נתנו ריח וגו'. וכתיב, (בראשית ל) וישכב עמה בלילה הוא. הוא ודאי, והא אוקמוה, דעלמא עלאה. הוא, דסתים ולא גלא, בגין דהא אורייתא מעלמא עלאה נפקת.

ובכל אתר, עלמא עלאה. הוא, דלא אתגליא, והא אתמר, (במדבר יח) ועבד הלוי הוא, בגין לאמשכא מניה ברבאן לכלא, ויששכר ביה אתאחיד, ועל דא קרינו עין החיים, אילנא דאינון חיון עלאין, דאקרי הוא ולא אתה.

ואי תימא דאלין הודאים פתחו מעהא דרחל. לאו, דהא כתיב, (בראשית ל) וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה, קדשא בריה הוא, ולא מלה אחרא. בגין דאינון הודאים, אר על גב דחילא דלהון לעילא. פתחוא חילא דלהון, לא אתמני פקידא דבנין, דהא בנין במזלא תליין, ולא במלה אחרא. ואי תימא דהא אינון למגנא אתבריא, לאו, דהא אפילו (דף קנו ע"א) למלה דא, סיועא אינון לאינון דמתעבבי, ולא אינון עקראו, ולא אתגזר עליהו אלא במזלא.

ותצא לאה לקראתו ותאמר אלי תבוא וגו'. (בראשית ל) האי מלה חציפונתא איהו. לאו איהו הכי, אלא מהכא אוליפנא, ענוותנותא דלאה, דלא אמרה קמי אחתה מידי, ואיהי אקדימת לאורחא, ואמרה ליה בחשאי, ואודעא ליה. דהא ברשותא דרחל הוה, דכתיב, (שם) פי שכור שכרתיה, מרחל נטילת רשו, ובגין דלא יבאיש פעינאה דרחל, אמרה ליה לבר ולא בביתא.

ולא עוד אלא פתחא משפנא דלאה (לבר), נפקת לבר, ועיילת ליה לעקב בפתחא דלבר, עד לא ייעול למשפנא דרחל. מאי טעמא, בגין דלא תימא מלה קמי דרחל, ולא תחציף קמי אחתה. ולא עוד, אלא אמרה לאה, אי ייעול יעקב במשפנא דרחל, לאו דין הוא לאפקיה מתמן, בגין כך אקדימת ליה לבר.

וכל האי למה, אלא לאה רוחא דקודשא אתערת בה, וידעת דכל הני שבטין עלאין, בלהו קדישין, יפקון מנה, ודחקת שעפא, פחבינותא לקודשא בריה הוא, ובגין כך היא קראת לון שמחה, ברוא דחכמתא.

רבי חייא ורבי יוסי, הוו אזלי באורחא, אמר רבי יוסי לרבי חייא, בכל זמנא (דאמן) דאזלינן באורחא, ולעינן באורייתא, קדשא בריה הוא מרחיש לן נסין, והשתא אורחא דא אריה לן, נתעסק באורייתא, וקדשא בריה הוא יזנוג בהדן.

פתח רבי חייא ואמר, (שמות יב) בראשון בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצות, וכתיב, (דברים טז) שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני, לחם עני כתיב, האי מלה אתערו בה חבריא. אבל תא חזי, כד הוו ישראל במצרים, הוו ברשותא אחרא. כד בעא קדשא בריה הוא לקרבא

לוֹן לְגַבְיָהּ, יִהְיֶה לוֹן אֶתֶר וְלֶחֶם עֲנִי. לֶחֶם עֲנִי, מָאן עֲנִי. דָּא דוֹד מְלָכָא, דְּכַתִּיב בֵּיהּ (תהלים מו) פִּי
עֲנִי וְאֶבְיוֹן אֲנִי.

וְהָאִי לֶחֶם עֲנִי אֶקְרִי מַצָּה, נִזְקָבָא בְּלָא דְכוּרָא, מְסַפְנוּתָא הַוִּי, אֶתְקַרְיָבוּ לְגַבֵּי מַצָּה בְּקַדְמֵיתָא,
פִּינּוּן דְּקַרְיָבוּ לוֹן יְתִיר, עֵייל לוֹן קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּדַרְגִּין אַחֲרֵינּוּ, וְאֶתְחַבֵּר דְּכוּרָא בְּנִזְקָבָא. וְכַדִּין,
מַצָּה כַּד אֶתְחַבֵּר בְּדְכוּרָא אֶקְרִי מַצָּה בְּתוֹסַפֶּת וַא"ו, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (דברים ל) פִּי הַמַּצָּה
הַזֹּאת. בְּגִינֵי כֵּךְ, מַצָּה בְּקַדְמֵיתָא, וְלִבְתֵּר מַצָּה.

עַד דְּהוּוּ אֲזִיל, שְׁמַעוּ חַד קָלָא דְאָמַר, טוּפְסָרָא דְקַטְנוּ, עֲקִימָן בְּאוּרְחָא, סְטוּ לְעֵילָא, לָא תַחֲתוֹן
בְּקוּסְטָרָא דְקַטְרָא דְלַתְתָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׁמַע מִינְהּ, דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְנַטְרָא אוּרְחִין.
סְלִיקוּ לְעֵילָא, וְעָלוּ בְּחַד טוּרָא, בֵּין טַנְרִין תַּקִּיפִין, אָמְרוּ, הוּאִיל וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא
בְּאוּרְחָא דָּא, מְלָה נְחָמִי אוּ נִסָּא (תְּרַחֵשׁ) אֶתְרַחֵשׁ לָן.

אֲזִיל, יְתַבֵּי גַבֵּי בְּקִיעֵי דְטַנְרָא. סְלִיק לוֹן חַד בְּר נֶשׁ, תְּוֹהוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי מָאן אַנְתָּ. אָמַר מְאֲנָשִׁי
אַרְקָא אָנָּא, אָמַר לִיהּ, וְתַמָּן אֵית בְּנֵי נֶשָׁא, אָמַר אִין, וְזַרְעִין וְחַצְדִּין, מְנִיחֵוּ בְּחִיזוּ אַחֲרָא מְשַׁנְיִין
מְנָא, וְסְלִיקְנָא גַבֵּיכּוּ, לְמַנְדַּע מְנִיכּוּ, מַה שְׁמִיחָ דְאַרְעָא דְאֶתוֹן בְּהּ.

אָמַר לִיהּ, אֶרֶץ, בְּגִין דְּהָכָא אֶרֶץ חַתִּים שְׂרָיָא, דְכַתִּיב, (איוב כח) אֶרֶץ מְמַנָּה יֵצֵא לֶחֶם, מֵהָאִי יֵצֵא
לֶחֶם, בְּשָׂאֵר אַרְעָא לָא יֵצֵא לֶחֶם, וְאִי נַפִּיק, לָאוּ מְשַׁבַּעַת הַמִּינִין. אֲדִהֲכִי עָאֵל לְאַתְרֵיהּ. תְּוֹהוּ,
אָמְרוּ וְהָאִי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְאַתְעָרָא לָן בְּמַלְהָ.

אָמַר רַבִּי חֵינָא, וְהָאִי עַל הָאִי קָרָא דְאֶמְרַת, דְּכִרְנָא דְאוּלִּפְנָא מְסַבָּא, חַד מְלָה עֲלָאָה. בְּפַסְחָ,
דִּיִּהֵב לוֹן קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל לֶחֶם דָּא, מְאַרְעָא דְחַיִּי, וְלִבְתֵּר לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, לֶחֶם דָּא,
וְהָא אוּקְיָמָנָא מְלָה.

תוּ הָוָה אָמַר, דְּבַר (דף קנז ע"ב) נֶשׁ, כַּד נַפִּיק לְהָאִי עֲלָמָא, לָא יַדַּע מִיָּדִי, עַד דְּאַטְעִים נְהָמָא. פִּינּוּן
דְּאֶכִּיל נְהָמָא, אַתְעָר לְמַנְדַּע וְלֹאֲשַׁתְמוּדְעָא. כֵּךְ כַּד נַפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לָא הוּוּ יַדַּעֵי מִיָּדִי,
עַד דְּאַטְעִים לוֹן קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֶחֶם מֵהָאִי אֶרֶץ, דְּכַתִּיב אֶרֶץ מְמַנָּה יֵצֵא לֶחֶם, וְכַדִּין עָאֵלוּ
יִשְׂרָאֵל, לְמַנְדַּע וְלֹאֲשַׁתְמוּדְעָא לִיהּ לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וַיִּנּוּקָא לָא יַדַּע, וְלֹא אֲשַׁתְמוּדְעָא, עַד
דְּטַעִים נְהָמָא דְהָאִי עֲלָמָא.

יִשְׂרָאֵל לָא יַדַּעוּ, וְלֹא אֲשַׁתְמוּדְעוּ בְּמַלְיָן דְּלְעֵילָא, עַד דְּאֶכְלוּ לֶחֶם עֲלָאָה, וְכַדִּין יַדַּעוּ וְאֲשַׁתְמוּדְעוּ
בְּהָהוּא אַתְר וּבְעָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינְדַּעוּן יִשְׂרָאֵל יְתִיר, בְּהָהוּא אַתְר דְּאַתְחִזִּי לְהָאִי אֶרֶץ.
וְלֹא יָכִילוּ, עַד דְּטַעְמוּ לֶחֶם, מֵהָהוּא אַתְר, וּמָאן אִיהוּ, שְׁמַיִם. דְּכַתִּיב, (שמות טז) הֲנִנִּי מִמַּטִּיר לָכֶם
לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, וְכַדִּין יַדַּעוּ וְאֲסַתְפְּלוּ בְּהָהוּא אַתְר, וְעַד דְּאֶכְלוּ לֶחֶם מֵהָהוּא אַתְר, (ס"א וְעַד דְּלָא
אֶכְלוּ לֶחֶם מֵאֲלֵינִי אַתְרִי) לָא יַדַּעוּ מִיָּדִי וְלֹא אֲשַׁתְמוּדְעוּ.

אָתָּא רבִּי יוֹסֵי וּנְשָׁקִיָּהּ. אָמַר, וְדָאֵי עַל דָּא אַתְּעַר לֹון קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהַאי, וְעַל דָּא שִׁירוּתָא דִּישְׂרָאֵל לְמַנְדַּע, לְחַם הָוָה. קָמוּ וְאִזְלוּ, עַד דְּהוּוּ אִזְלוּ, חָמוּ תְּרֵי דְרַמּוּסְקִין, חַד דְּכַר וְחַד נּוֹקְבָא. אָמַר רבִּי יוֹסֵי, לִית לָן מְלָה בְּעַלְמָא, דְּלֵא הוּי דְּכַר וְנוֹקְבָא, וְכָל מַה דִּי בְּאַרְעָא, חֲכִי נָמִי בְּיַמָּא.

פְּתַח רבִּי יוֹסֵי וְאָמַר, (בראשית ל) וַיְבֹא יַעֲקֹב מִן הַשָּׂדֶה בְּעָרֵב וַתַּעַב לָאָה לְקִרְאָתוֹ וְגו', וַתַּעַב לָאָה לְקִרְאָתוֹ, מִנָּא יָדַעַת. הָא אָמְרוּ דְּגַעָא חֲמָרָא, וְלָאָה יָדַעַת, וְנִפְקַת לִיהּ, וְגָרִים לִיהּ דְּנִפְקַת מִנָּה יִשְׁשָׁכָר. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב יִשְׁשָׁכָר חֲמוּר גָּרָם, אֵל תִּקְרִי גָרָם, אֶלְא גָרָם דְּחֲמָרָא גָרָמָא לִיהּ. אָמַרְתָּ לָאָה, וְדָאֵי יָדַעְנָא דָּאֵי יִיעוּל יַעֲקֹב בְּמִשְׁכְּנָא דְּרַחֵל, לִית לִי לְאַפְקָא לִיהּ, אֶלְא אוּרִיךְ לִיהּ חֲכָא, וְיִיעוּל בְּמִשְׁכְּנֵי.

כִּי שָׁכַר שְׂכַרְתִּיהָ בְּדוּדָאֵי בְּנֵי, (בראשית ל) מָאֵי בְּדוּדָאֵי בְּנֵי, בְּגִין דְּנִיחָא לִיהּ לְיַעֲקֹב עַל דָּא, דְּאֵלִין מְסִיעִין לְאוּלְדָּא. וְיַעֲקֹב הָוָה יָדַע, דְּמְלָה לָא קָיִימָא בְּדוּדָאֵים, אֶלְא לְעֵילָא.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קיג) מוֹשִׁיבֵי עֵקְרֵת הַבֵּית אִם הַבְּנִים שְׂמַחָה הַלְלוּנָהּ. אָמַר רבִּי חֲזִיָּא רוּחָא דְּקוּדְשָׁא קְאָמַר, מוֹשִׁיבֵי עֵקְרֵת הַבֵּית, דָּא רַחֵל. אִם הַבְּנִים שְׂמַחָה, דָּא לָאָה. מוֹשִׁיבֵי עֵקְרֵת הַבֵּית, דָּא עַלְמָא תַתָּאָה. אִם הַבְּנִים שְׂמַחָה (הַלְלוּנָהּ), דָּא עַלְמָא עַלְאָה, בְּגִינֵי כַּד הַלְלוּנָהּ.

אָמַר רבִּי יְהוּדָה, כָּל אֵלִין שְׂבָטִין, תַּקּוּנֵין דְּלֵתַתָּא אֵינּוּן, וְכִלְהוּ כְּגוּוֹנָא דְּלְעֵילָא. תָּא חֲזִי, כִּי שָׁכַר שְׂכַרְתִּיהָ, לְנִסְבָּא מַגִּיָּה גּוּפָא וּמָאֵן אִיהוּ תּוֹרָה. שָׁכַר שְׂכַרְתִּיהָ, לָהּ, לְגוּפָהּ מִמַּש. שָׁכַר (דף קנה ע"א) שְׂכַרְתִּיהָ, לְאוּלְדָּא דִּיוֹקְנָהּ.

מִחֲכָא, מָאֵן דְּלְעֵי בְּאוּרִיָּתָא, אַחְסִין עַלְמָא דָּאֲתִי וְאַחְסִין אַחְסִינָתָא דְּיַעֲקֹב. אַחְסִין עַלְמָא דָּאֲתִי, וְכַתִּיב יִשְׁשָׁכָר יֵשׁ שָׁכָר, (ירמיה לא) כִּי יֵשׁ שָׁכָר לְפַעֲלָתָהּ. וְכַתִּיב, (משלי ח) לְהַנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ וְאַצְרִיתֵיהֶם אִמְלָא.

כִּי יִלְדִתִּי לוֹ שְׂשֻׁה בְּנִים. (בראשית ל) אָמַר רבִּי חֲזַקְיָהּ, אֵלִין עֵילָא וְתַתָּא וְאַרְבַּע סְטָרִין דְּעַלְמָא. וּמָאֵן דְּאִרְיָהּ בְּאַחָה, בָּעִי לִיהּ לְאַמְלָכָא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָא וְתַתָּא, וְלְאַרְבַּע סְטָרֵי דְּעַלְמָא, וְהֵינּוּ אַחָה.

אָמַר רבִּי חֲזַקְיָהּ, כְּתִיב, (שיר השירים ב) עַל הָרִי בְּתַר, וְכַתִּיב, (שיר השירים ח) עַל הָרִי בְּשָׁמַיִם, מָאֵן אֵינּוּן הָרִי בְּשָׁמַיִם. אֵלִין שְׂשֻׁה בְּנֵין דְּלָאָה, דְּאַכְלָלֵן שְׂשֻׁה אַחְרַנִּין, וְאֵינּוּן תְּרִיסַר, וְאֵינּוּן שְׂשֻׁה. בְּגִין דְּכָל חוּד כְּלִיל בְּחַבְרִיָּהּ, וְלָאָה עַלְיָהּ, לְקִיָּמָא (תהלים קיג) אִם הַבְּנִים שְׂמַחָה הַלְלוּנָהּ.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים כב) לֹא תִקַּח הָאִם עַל הַבְּנִים, בְּגִין דְּאִיהוּ עַלְמָא דְּאַתְפְּסָא, וְלֹא אַתְגַּלְיָא, וְעַל דָּא (שם) שִׁלַּח תִּשְׁלַח אֶת הָאִם וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָהּ. בְּגִין דְּאִיהוּ עַלְמָא דְּאַתְפְּסָא, וְלֹא אַתְגַּלְיָא כָּלָל.

וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָהּ, הֵינּוּ דְּכַתִּיב, (דברים ד) כִּי שָׁאֵל נָא לְיָמִים רִאשׁוֹנִים וְגו' (שם) וְלִמְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם וְעַד קַצֵּה הַשָּׁמַיִם. וְכָל הַנִּי, אֶקְרוּן הָרִי בְּשָׁמַיִם, מִכָּאֵן וְלֵתַתָּא אֶקְרוּן הָרִי בְּתַר, וְכַתִּיב, (בראשית ב) וּמִנְשָׁם יִפְרָה, וְהָיָה לְאַרְבַּעַת רִאשִׁים, טוּרֵי דְּפִירוּדָא.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, בְּנֵי הַשְּׁפָחוֹת קָשִׁירוּ קָשִׁרִין, אַרְבַּע קָשִׁרִין דְּאַצְטְרִיכוּ לְתַקּוּנָא. וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, דְּבִגִין כְּדֵי נִפְקִי לְבַר אֵינּוֹן קָשִׁרִין, וְאֵרַף עַל גַּב דְּכֻלְהוֹן חַד, וּמִפְּאֵן וּלְהִלָּאָה כְּלָהוֹן חַד, בְּאוֹרַח מִישָׁר. וְעַל דָּא, כְּלָהוֹן שְׁבָטִין סְלָקִין בְּסִהְדוּתָא דְלַעִילָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים קכב) שְׁשֻׁם עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת לְשֵׁם ה'.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, פְּתִיב, (בראשית ל) וַיְהִי כִּאֲשֶׁר יִלְדָה רָחֵל אֶת יוֹסֵף וְגו', מַה חָמָא יַעֲקֹב לְמִיּהוּדָא לְאוֹרְחִיהוּ, כְּדֵי אֲתִילִיד יוֹסֵף, וְעַד לֹא אֲתִילִיד יוֹסֵף לֹא בָעָא לְמִיּהוּדָא לְאוֹרְחִיהוּ. אֲלֵא הָא אוֹקְמוּהָ, דְחָמָא דְאֲתִילִיד שְׁטַנָּא דְעִשָׂו.

וְתָא חֲזוּי, יוֹסֵף אֲשֶׁלִים הוֹכְתִיה בְּתַרִּיה וַיִּוְסֵף זְכִי לִיה, דְאֶקְרִי צְדִיק, וְהָכָא סִיּוּמָא דְגוּפָא. בִּיּוֹן דְחָמָא יַעֲקֹב, דְאֲשֶׁלִים גוּפָא, בָּעָא גוּפָא לְמַהוּדָא לְאוֹרְחִיהוּ, וְסִיּוּמָא דְגוּפָא הוּא בְרִית. וְעַם כָּל דָּא בְּנִימָן אֲשֶׁלִים חוֹשְׁבָנָא, דְבִיּוּ אֲשֶׁתְלִימוֹ תְרִיסָר.

וְאִי תִימָא, וְכִי לֹא הוּא יָדַע יַעֲקֹב, דְעַד כְּעַן לֹא אֲשֶׁתְלִימוֹ שְׁבָטִין, אֵרַף עַל גַּב דְאֲתִילִיד יוֹסֵף, מָאִי טַעְמָא לֹא אוֹרִיד עַד דִּיתִילִיד בְּנִימָן וַיִּשְׁתְּלִימוֹ שְׁבָטִין. אֲלֵא, יַעֲקֹב בְּחֻכְמָתָא עֲבָד, וּמַלְהָ יָדַע. אָמַר, וְדָאִי אִי אֲשֶׁתְלִימוֹ הָכָא כְּלָהוֹן שְׁבָטִין, הָא יָדַענָא דְתַקּוּנָא דְלַעִילָא שְׂרִיא עֲלִיהוּ כְּדָקָא יָאוּת. וּבְאַרְעָא דָא, לֹא לִיבְעִי דִישְׁתְּלִימוֹ, אֲלֵא בְאַרְעָא קְדִישָׁא.

תָּא חֲזוּי, דְהָכִי הוּא, דְכֻלְהוֹן תְרִיסָר שְׁבָטִין, תַּקּוּנָא דְעֵלְמָא תַּתְּאָה נִיבְהוּ, וְכִיּוֹן דְאֲתִילִיד בְּנִימָן, מִיתַת רָחֵל, וְנָטְלָא דוֹכְתָא הָאִי עֵלְמָא תַּתְּאָה, לְאַתְתַּקְנָא בְהוּ. וְעַל דָּא לֹא אֲתִילִיד בְּנִימָן, אֲלֵא בְאַרְעָא קְדִישָׁא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (בראשית מח) וַאֲנִי בְבוֹאִי מִפְּדֵן מִתָּה עָלִי רָחֵל בְּאַרְצֵי כְנָעַן בְּהַרְדֵּי, וְתַמָּן מִיתַת רָחֵל וְנָטְלָא דוֹכְתָא, הָאִי עֵלְמָא תַּתְּאָה, לְאַתְיָשְׁבָא בְבֵיתָא שְׁלִימָתָא, וְכָל זְמַנָּא דְרָחֵל קָיָמָא, עֵלְמָא תַּתְּאָה לֹא אֲתַתְּקַנָּא בְהוּ, מִיתַת רָחֵל, נָטְלָא (ד"א ל"ג לַעִילָא) בֵּיתָא בְשְׁלִימוֹ.

וְאִי תִימָא, לָאָה אֲמַאי לֹא מִיתַת בְּהוּוּא זְמַנָּא. אֲלֵא בְגִין דְבֵיתָא בְעֵלְמָא תַּתְּאָה (נ"א עֲלָאָה) אִיהוּ, וְכֻלָּא מְנִיה הוּוּ לְאַתְתַּקְנָא, וְלֹא מְעֵלְמָא עֲלָאָה (נ"א תַּתְּאָה), וּבְגִין כְּדֵי לֹא מִיתַת בְּהוּוּא שְׁעֵתָא. וְכָל עוֹבְדוֹי דְלָאָה בְאַתְתַּפְסִיָּא אֵינּוֹן, בְּגִין דְעֵלְמָא עֲלָאָה אִיהוּ בְאַתְתַּפְסִיָּא, וְלֹא בְאַתְגַּלְיָא, וּבְגִין כְּדֵי לֹא אֲדַכְרַר מִיתַתָּה דְלָאָה, כְּמִיתַתָּה דְרָחֵל.

וְתָא חֲזוּי, דְהָכִי הוּא וְדָאִי. בְּגִין דְעֵלְמָא עֲלָאָה, כָּל מְלוֹי בְאַתְתַּפְסִיָּא, וְעֵלְמָא תַּתְּאָה כָּל מְלוֹי בְאַתְגַּלְיָא. בְּגִין כְּדֵי, אֲתַפְסִיָּא לָאָה בְמַעֲרַתָּא דְכַפְלָתָא, וְרָחֵל בְּגַלְוִיָּא דְאוֹרְחָא, דָּא בְסַתְרָא, וְדָא בְאַתְגַּלְיָא. וּבְאַתְתַּפְסִיָּא עֵלְמָא עֲלָאָה אֲתַרְשִׁים, דְכַתִּיב, (בראשית ל) וַתֹּאמֶר לָאָה בְאַשְׁרֵי כִי אֲשָׁרוּנִי כְנוּת, וּבְגִין כְּדֵי קְרָאָה שְׁמִיה אֲשֶׁר. (בְּגִין כְּדֵי כָּל בְּרַכָּאֵן (דף קנח ע"ב) דְתַרִּין עֲלִימָן בְאַתְגַּלְיָא וּבְאַתְתַּפְסִיָּא וְעַם כָּל דָּא).

וּבְגִין דָּא, כְּלָא חַד, דְהָא כְּלָא חֲזוּי מְעֵלְמָא עֲלָאָה. הָכִי נִמְי וּבְכָל אֲתַר, תַּרִּין עֲלִימָן, דָּא בְאַתְגַּלְיָא וְדָא בְאַתְתַּפְסִיָּא. וְאַנְן לֹא מְבָרְכִינָן לְקַדְשָׁא בְרִיָּה הוּא, אֲלֵא בְתַרִּין עֲלִימָן, דְכַתִּיב, (תהלים קו) בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. בְּגִינֵי כְּדֵי, עֵלְמָא עֲלָאָה קְרִינָן הו"א, וְקְרִינָן לְעֵלְמָא

תַּתְּאָה אֶת"ה, בְּגִין דְּאִיהוּ בְּרוּךְ מִעֲלָמָא עֲלָאָה, עַל יְדָא דְצַדִּיק. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים קלה)
בְּרוּךְ ה' מִצִּיּוֹן שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלַם וְגו'. וְדָאִי מִצִּיּוֹן אִיהוּ בְּרוּךְ.

תָּא חֲזִי, בְּגוֹנָא דָּא (שמות לד) ה' ה' תִּרִין עֲלָמִין נִינְהוּ, דָּא בְּאֶתְגַּלְיָא וְדָא בְּאֶתְפְּסָא, וְעַל דָּא פְּסִיק
טַעְמָא בְּגוֹנֵייהוּ, וּמִעֲלָמָא דָּא עַד עֲלָמָא דָּא, פְּלָא חָד.

וַיְהִי כַאֲשֶׁר יִלְדָה רַחֵל אֶת יוֹסֵף וְגו', (בראשית לא) אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, תָּא חֲזִי, שְׁלִימוּתָא דְיַעֲקֹב דְּלָא
בָּעָא לְמִיּוֹל אֲלָא בְּרִשׁוּתִיהָ דְלָבָן. וְאִי תִימָא, זְמָנָא אַחְרִינָא אִמְאִי לָא אָזִיל בְּרִשׁוּתִיהָ. אֲלָא בְּגִין
דְּדָחִיל יַעֲקֹב, דְּלָא יִשְׁבּוּק לִיה, וַיִּשְׁתַּלְּמוּ תְּרִיסַר שַׁבְּטִין בְּאַרְעָא אַחְרָא. וְעַל דָּא כִּיּוֹן דְּחָמָא
דְּמָטָא שְׁעָתָא דְּבִנְיָמִין, בְּרַח. כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר, וַיִּבְרַח הוּא וְכָל אֲשֶׁר לוֹ.

דְּכִיּוֹן דְּאֶתְלִיד בְּנִימִין, אֶתְקַשְׂרַת שְׁכִינְתָּא בְּכִלְהוּ שַׁבְּטִין, וְנִטְלָא בֵּיתָא בְּכִלְהוּ. וַיַּעֲקֹב הוּא יָדַע
בְּרָזָא דְּחָכְמָתָא, דְּכַד יִשְׁתַּלְּמוּ תְּרִיסַר שַׁבְּטִין, דְּשְׁכִינְתָּא תִּתְקַשְׁט וְתִתְקַשֵּׁר בְּהוּ, וְרַחֵל תָּמוּת,
וְאִיהִי נִטְלָא בֵּיתָא.

תָּא חֲזִי, חֲכִי אֹלִיפְנָא, עֲלָמָא תַּתְּאָה אֶתְחֲזִי לִיה לְיַעֲקֹב כְּמָה דְּאֶתְחֲזִי לְמִשָּׁה, אֲלָא דְלָא יְכִילַת,
עַד דְּהוּוּ תְּרִיסַר שַׁבְּטִין בְּבֵיתָא לְאֶתְקַשְׂרָא בְּהוּ, וּכְדִין אֶתְדַפְּיָאֵת (נ"א אֶתְדַפְּיָאֵת) רַחֵל, וְנִטְלָא אִיהִי
בֵּיתָא בְּכִלְהוּ שַׁבְּטִין, וְהוּת עֲקָרָא דְּבֵיתָא, וּכְדִין (תהלים קיג) מוֹשִׁיבֵי עֲקָרַת הַבַּיִת וְדָאִי.

אָמַר יַעֲקֹב, הָא מָטָא זְמָנָא, דְּאֶשְׁתַּלְּמוּ תְּרִיסַר שַׁבְּטִין, וְדָאִי עֲלָמָא דְּלַעֲיָלָא יְחוּת הוּא לְבֵיתָא
לְאֶתְקַשְׂרָא בְּהוּ, וּמִסְפְּנוּתָא דָּא אֶתְדַחֲיָא כְּמִיהָ. אִי תָּמוּת חָכָא, לָא אִפּוּק מִחָכָא לְעֲלָמִין.
וְלָא עוּד, אֲלָא בְּאַרְעָא דָּא, לָא אֶתְחֲזִי לְאֶשְׁלָמָא בֵּיתָא. בְּגִין כְּדָּ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יִלְדָה וְגו', עַד לָא
אֶשְׁתַּלְּמוּ שַׁבְּטִין.

שָׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר, וְדָאִי כָּל מְלוֹי דְּרַבִּי יְהוֹדָה שְׁפִיר, וְדָא סְלִיק עַל פְּלָא. וְאִי תִימָא אִמְאִי
לָא אָזִיל לִיה לְאֹרְחִיהָ מִיָּד. אֲלָא, כָּל זְמַן דְּרַחֵל לָא מִתְעַבְּרָא מִבְּנִימִין, אֶתְעַכַּב תַּמּוֹן. כִּיּוֹן דְּמָטָא
זְמָנָא דְּבִנְיָמִין, עָרַק וְלָא בָּעָא רִשׁוּתָא, בְּגִין דְּלָא יִתְעַכַּב תַּמּוֹן וַיִּתְחַבֵּר יַעֲקֹב בְּכוּלְהוּ שַׁבְּטִין,
בְּאַתְרָא (דְּלָא) דְּאַצְטְרִיָּה.

רַבִּי אַבְּא פְּתַח, (שמות ד) וַיִּלְךְ מִשָּׁה וַיֵּשֶׁב אֵל יִתֵּר חוֹתְנֹו וְגו'. תָּא חֲזִי, מִשָּׁה רַעִי עָנָא דִּיתְרוֹ
חֲמוּי הָוָה, וְדִיּוּרִיָּה הָוָה בֵּיה. וְכַד בָּעִי לְמִיּוֹל, לָא אָזִיל אֲלָא בְּרִשׁוּתָא דִּידִיהָ. וַיַּעֲקֹב דְּהוּוּ שְׁלִים
וְדִיּוּרִיָּה הָוָה תְּדִיר עֲמִיהָ דְלָבָן, אִמְאִי לָא בָּעָא רִשׁוּתָא מִנִּיהָ. אֲלָא הָא אֶתְמַר דְּלָא יִגְלַגֵּל לָבָן
עֲמִיהָ גְּלַגּוּלִין וַיִּשְׁתָּאֵר תַּמּוֹן. דְּהָא בְּקַדְמִיתָא אָמַר לִיה, וּמִיָּד גְּלַגֵּל עֲלִיהָ גְּלַגּוּלִין וַאֲשְׁתָּאֵר תַּמּוֹן,
וְהִשְׁתָּא דְּחִיל מִנִּיהָ.

אָבָל יִתְרוֹ, לָא הָוָה חֲכִי לְגַבִּי מִשָּׁה. בְּגִין דְּלָבָן חֲרָשָׁא הָוָה, וּבְחֲרָשָׁא הָוָה כָּל עוֹבְדוּי לְגַבִּי
דְּיַעֲקֹב, וְהִשְׁתָּא לָא בָּעָא יַעֲקֹב לְאֶתְעַכַּב תַּמּוֹן, דְּהָא קַדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא אָמַר לִיה (בראשית לא) שׁוֹב
אֵל אֶרֶץ אֲבוֹתֶיהָ וְגו'. וְעַל דָּא לָא בָּעָא לְאֶתְעַכַּב וְלְמִישְׁבַּק פְּקוּדָא דְּמַרְיָה.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב, (בראשית ל) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל וְגו', פָּתַח וְאָמַר, (תהלים מו) לְמַנְצָה לְבְנֵי קְרַח עַל
עֲלָמוֹת שִׁיר. הָאֵי קְרָא, אֵית לְאֶסְתַּפְּלָא בֵּיה, דְּרָזָא דְּחֻכְמָתָא אִיהוּ. וְכָל הֵי שִׁירִין וְתוֹשְׁבְּחֹן,
דְּהוּ אָמְרֵי בְנֵי קְרַח, בְּלָהוּ מִחֻדְתֵּין אֵינּוֹן שִׁירִין וְתוֹשְׁבְּחֹן דְּהוּ מְלַקְדְּמִין, וְכֵן כָּל אֵינּוֹן שִׁירִין
וְתוֹשְׁבְּחֹן דְּאָמַר דּוּד וְכָל אֵינּוֹן דְּהוּ עֲמִיחַ, בְּלָהוּ הוּוּ בְּרָזָא עֲלָהָ, בְּרָזָא דְּחֻכְמָתָא.

תָּא חֲזִי, עֲבַד קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא עֲלָמָא תַּתְּאָה כְּגוֹנָא דְּעֲלָמָא עֲלָהָ, וְכָל אֵינּוֹן סְדְרִין דְּסְדְרוּ דּוּד
וְשִׁלְמָה בְּרִיחַ, וְכָל אֵינּוֹן נְבִיאֵי קְשׁוּט בְּלָהוּ (דף קנט ע"א) סְדְרוּ כְּגוֹנָא דְּלַעֲיָלָא.

תָּא חֲזִי, כְּגוֹנָא דְּאִיכָא מְשֻׁמְרוֹת בְּאַרְעָא, הָכֵי נְמֵי בְּרַקִּיעָא. דְּמִזְמְרֵי לְמַרְיָהוּ, וְאָמְרֵי שִׁירְתָּא
תְּדִיר. וְכֵלְהוּ קְוִימִין אֲלִין לְקַבֵּל אֲלִין, וְכֵלְהוּ בְּסְדְרֵן דְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבְּחֹן, וְהָא אִוְקְמוּהָ חֲבְרִיא.

עֲלָמוֹת שִׁיר, מָאֵי עֲלָמוֹת שִׁיר. אֶלָּא כְּמָה דְּאֶת אָמַר, (שיר השירים ו) שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת וְשְׁמוֹנִים
פְּלַגְשִׁים וְעֲלָמוֹת אֵין מְסַפֵּר. מָאֵי וְעֲלָמוֹת אֵין מְסַפֵּר. כְּמָה דְּאֶת אָמַר (איוב כה) הֵיט מְסַפֵּר לְגִדְוֵדִין.
וּבְגִין דְּלִית לֹון חוֹשְׁבָנָא, בְּתִיב וְעֲלָמוֹת אֵין מְסַפֵּר.

וְכֵלְהוּ שׁוּרִין שׁוּרִין, מְסַחְרֵן סְדְרִין, אֲלִין לְקַבֵּל אֲלִין, לְזַמְרָא וְלִשְׁבְּחָא לְמַרְיָהוּ, וְאֲלִין אֵינּוֹן
עֲלָמוֹת שִׁיר. וּבְגִין דְּאֵית עֲלָמוֹת דְּלָא מְזַמְרִין בְּאֲלִין, אֲלִין אִקְרוּן עֲלָמוֹת שִׁיר.

תְּלַת סְדְרִין מִתְּפַרְשָׁן לְכָל סְטֵר לְד' סְטֵרֵי עֲלָמָא, וּבְכָל סְדְרָא וְסְדְרָא דְּאִיחַי לְכָל סְטֵר, תְּלַת
סְדְרִין אַחְרֵנִין. סְדְרָא קְדָמָה דְּלְסְטֵר מְזַרְחָ, תְּלַת סְדְרִין אֵינּוֹן. וְאֵינּוֹן תַּשְׁעָה סְדְרִין, בְּגִין דְּכָל
סְדְרָא מְאֵינּוֹן תְּלַת, אֵית לִיה תְּלַת סְדְרִין, וְאֶשְׁתַּבְּחוּ דְּאֵינּוֹן תַּשְׁעָה, וְכְמָה אֶלְף וּרְבָבִין תַּחוּתֵיהוּ.

הֵי סְדְרִין תַּשְׁעָה, בּוּלְהוּ מִתְּנַהֲגֵי בְּאַתְוֹן רְשִׁימֹן, וְכָל סְדְרָא אֶסְתְּכֵי לְאֵינּוֹן אַתְוֹן רְשִׁימֹן, (ס"א
וְהָא אִוְקְמוּהָ וְכו' לְכָל סְדְרָא וְסְדְרָא, וְכֵלְהוּ נְטִלֵי בְּאַתְוֹן רְשִׁימִין וְאֲלִין עֲלָאֵי מְאֲלִין וְכִימָאן אֲלִין עַל אֲלִין) וּמִתְחַבְּרֵן בְּלָהוּ,
וְאָמְרֵי שִׁירְתָּא. וְכַד אֵינּוֹן אַתְוֹן פְּרַחֵי גו' אִוְרָא דְּרוּחָא (הווא) דְּמִמְנָא עַל פְּלָא, כְּדִין אֵינּוֹן נְטִלֵי,
וְשִׁירְתָּא אַתְבַּסֵּם, וְחַד אֶת אַתְבַּטְשׁ מִתְּתָא. וְהָהוּא אֶת סְלָקָא וְנַחְתָּא וְתֵרִין אַתְוֹן פְּרַחֵי עֲלִיָהוּ,
וְהָאֵי אֶת מִתְּתָא, סְלָקָא סְדְרָא מִתְּתָא לְעִילָא וְאַתְחַבְּרָ בְּהוּ, וְאַתְעַבִּידוּ תְּלַת אַתְוֹן, בְּלָהוּ לְפּוּם
אַתְוֹן יח"ו, דְּאֵינּוֹן תְּלַת גו' אֶסְפַּקְלָרְיָא הַמְּאִירָה. מְאִילִין אַתְפְּרָשׁוּ תְּלַת סְדְרִין וְאֵינּוֹן תֵּרִין אַתְוֹן,
וְהָהוּא אֶת דְּסְלָקָא, מִתְחַבְּרָא עֲמַהוֹן וְאֵינּוֹן תְּלַת.

תָּא חֲזִי, אֵינּוֹן תֵּרִין אַתְוֹן עֲלָאִין, דְּסְלָקִין בְּאִוְרָא, אֵינּוֹן פְּלִילִין דְּאֵי בְּדָא, רַחֲמֵי כְּדִינָא. וּבְגִין כְּדִ
אֵינּוֹן תֵּרִין, וְאֵינּוֹן מְעֲלָמָא עֲלָהָ בְּרָזָא דְּדְכּוּרָא, וְהָאֵי דְּסְלָקָא וְאַתְחַבְּרָא עֲמַהוֹן אִיחַי נּוֹקְבָא,
וְאַתְפְּלִילַת בְּתֵרוּוִיָהוּ. כְּגוֹנָא דְּנוֹקְבָא אַתְפְּלִילַת בְּתֵרֵי סְטֵרֵי, בְּיִמִּינָא וּבְשְׂמָאלָא, וְאַתְחַבְּרַת
בְּהוּ, הָכֵי נְמֵי הָאֵי אֶת נּוֹקְבָא, דְּאַתְחַבְּרַת בְּתֵרֵי אַתְוֹן אַחְרֵנִין, וְאֵינּוֹן בְּתֵרִין סְטֵרִין, אֲלִין עֲלָאִין,
וְדָא לְתַתָּא, וְכֵלְהוּ אִיחַי חַד, דְּכַר וְנוֹקְבָא. (כ"ב) דְּכַד אַתְפְּרֵי עֲלָמָא, דְּאֵינּוֹן אַתְוֹן מְעֲלָמָא עֲלָהָ
נִינְהוּ, דְּאֵינּוֹן אִוְלִידוּ כָּל עוֹבְדִין לְתַתָּא, כְּגוֹנָא דְּלָהוֹן מְמַשׁ, וּבְגִין כְּדִ מָאן דְּיַדַּע לֹון וְאַזְדַּהַר בְּהוּ,
רַחֲמֵי לְעִילָא וְרַחֲמֵי לְתַתָּא.

כתוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוני
ר' בנימו שמואל'י שליט"א

רבי שמעון אמר, אליו אתון בלהו, דכר ונוקבא, לאתכללא כחדא ברזא דמיין עלאין ומיין תתאין, וכלא חד, ודא איהו יחודא שלים. ובגין פה, מאן דיבע להו, ואזדחר בהו, זכאה איהו חולקיה בהאי עלמא ובצלמא דאתי, בגין דאיהו עקרא דיחודא שלים כדקא יאות. תלת תלת מסטרא דא ומסטרא דא, ביחודא חדא בשלימו דכלא. וכלהו רזא דסדרא עלאה כדקא חזי, בגוונא דלעילא, דההוא סדרא תלת תלת ברזא חדא.

סדרא תניינא דלסטר דרום, תלת סדרין אינון לההוא סטרא. וכל סדרא וסדרא תלת תלת, ואינון תשעה, כמה דאתמר. ואתון אתפלגו הכי. לכל סטרי, לאתחברא כלא כחד, בגין דאית אתון ברזא דנוקבא, ואתון ברזא דדבורא, ואתחברו בלהו כחדא, והווי חד ברזא דשמא קדישא שלים. ולגבייהו סדרין ממנן תלת תלת, כמה דאתמר. וכלא נפקא מסדרא דאבהו דלעילא, כסדרא דאתקנא אתון דשמא קדישא יה"ו, כמה דאתמר. הני סדרין בלהו, מתנהגי באלין אתון ידיעו, ונטלי בהו, וכמה חילין ורבון בלהו לתתא, דנטלי ואתנהגי בסדרא דא.

סדרא תליתאה דלסטר צפון, בתלת סדרין אינון לההוא סטרא, ואינון תשעה. ובתלת סדרין תלת תלת לכל סטר אינון תשעה, ואינון סדרין מתלת סטרין כמה דאתמר. שבעה ועשרים, (דף קנט ע"ב) ברזא דאתון דאינון שבעה ועשרין. ואף על גב דאינון תריין ועשרין, שלימו דאתון אינון שבעה ועשרין. והכי סדורא דסדרין אלין.

שבעה ועשרין לתלת תלת סדרין לכל סטר. ואשתפחו אלין תלת מהאי סטרא דאינון תשעה, ואלין תלת מהאי סטרא דאינון תשעה, ואלין תלת דהאי סטרא דאינון תשעה. אשתפחו בלהו שבעה ועשרין.

ורזא דאלין שבעה ועשרין, אינון תשעה אתון (אינון) דאינון ברזא דנוקבי, לאתחברא בהו נוקבא, עם אינון תמיני סרי סטרי אחרנין, ברזא דאתמר (נ"א דדכר), וכלא איהו כדקא חזי.

תא חזי, בגוונא דאינון אתון עלאין דעלמא עלאה, הכי נמי אתון אחרנין לתתא. אתון עלאין רברבין, ואתון תתאין זעירין, וכלא דא כגוונא דא, וכל הני רזין, ברזא דדכר ונוקבא, כלא חד בשלימו.

השלמה מההשמטות (סימן נ"א)

ויזכור אלהים את רחל, בשרה כתיב פקידה, וברחל כתיב זכירה. אמאי, בגין דזכור אתרשים בייעקב דאיהו ברית שלום כד אתעביד יוסף, ובמה כד נטל שור בהדיה דלא יתקיף לסטרא אחרא. ובגין כד אתקרי יוסף בכור, דההוא שור דנטל, בכור שורו ודאי, וההוא שור, שור תם ויעקב איש תם. רבון ושליט מאריה דביתא, דההוא שור תם שארי בגייה: (עד כאן מההשמטות)

ויזכור אלהים את רחל, (בראשית ל) דהא במזלא תליא, ובגין כד כתיב בה זכירה. (בראשית כא) וה' פקד את שרה, לאו ממזלא הוה. ואי תימא דהא בניו במזלא תליין ולא לתתא, הכא בשרה לאו במזלא הוה. אלא וה' כתיב, כלא כחדא.

אִי הָכִי אֲמַאי כְּתִיב פְּקִידָה, אֶלָּא וְדַאי זְכִירָה, (דא) תּוֹת מְקַדְמַת דְּנָא, וְאַתְּמָסֵר מִפְתָּחָא דָּא לְתַתָּא, כְּמָה דְּכְתִיב, (בראשית יז) וְאַתְּ בְּרִיתִי אֲקִים אֶת יַעֲחֵק אֲשֶׁר תִּלְד לְךָ שָׂרָה לְמוֹעֵד הַזֶּה וְגו'. וּלְבַתֵּר כְּגוֹנוֹנָא דָּא, וּכְיוֹן דְּאֲדַפֵּר, בְּרִזָּא דְלַעֲיָלָא, לְבַתֵּר אֲתַמָּר בְּרִזָּא דְנוֹקְבָא פְּקִידָה, לְמַהוּי כְּלָלָא דְכָלָא כְּחָדָא.

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל. רַבִּי חֲזִיא פְתַח וְאָמַר, (שמות ו) וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מַעֲרִים מַעֲבִידִים אֶתְּם וְאֲזַכֵּר אֶת בְּרִיתִי. וְאֲזַכֵּר הָא זְכִירָה, בְּגִין דְּאִיהוּ לַעֲיָלָא. דְּהַאי מְזָלָא דְּאִיהוּ לַעֲיָלָא בְּדַכּוּרָא, אֲתָא עַל פְּקִידָה דְּאִיהוּ בְּגִלּוּתָא לְתַתָּא בְּנוֹקְבָא. כְּגוֹנוֹנָא דָּא וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל, כְּמָה דְּאֲתָּ אָמַר וְאֲזַכֵּר אֶת בְּרִיתִי.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב, (שמות ג) פֶּקֶד פְּקִידָתִי אֲתַכֶּם, וְכִי פֶקֶד פְּקִידָתִי, וְהָא פְּקִידָה בְּנוֹקְבָא כְּיִמָּא וּבְהַהוּא זְמַנָּא בְּגִלּוּתָא תּוֹת, וְאִיהוּ אֲמַרְת פֶּקֶד פְּקִידָתִי. אֶלָּא הָכָא אִית לְאֶסְתַּפְּלָא, וְרִזָּא דְחֶכְמַתָּא הָכָא וְאִיהוּ בְּגִלּוּתָא הִיךְ אֲתַחֲזִי לְמִשְׁחָה הָכָא, וְהִיךְ אֲמַרְת פֶּקֶד פְּקִידָתִי.

אֶלָּא הָכִי אוֹלִיפְנָא שְׁמִשָּׂא כַד נְהִיר, אִיהוּ בְשִׁמְיָא, וְתוֹקֶפִיה וְחִילִיה שְׁלֵטָא עַל אֶרְעָא בְּכָל אֶתְר. כְּגוֹנוֹנָא דָּא (ישעיה ו) מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, בְּזִמְנָא דְמַקְדְּשָׁא קָאִים, מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, דָּא אֶרְעָא קַדִּישָׁא. וְהַשְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא, אִיהוּ לַעֲיָלָא, וְתוֹקֶפָא סַחְרָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל לְאַגְנָא עַלְיָהוּ, וְאִף עַל גַּב דְּאִינוּן בְּאֶרְעָא אַחְרָא.

וְתָא חֲזִי, שְׁכִינְתָּא לְתַתָּא וְשְׁכִינְתָּא לַעֲיָלָא. שְׁכִינְתָּא לַעֲיָלָא בְּתַרְסֵר תַּחֲוּמֵי רְתִיבִין קַדִּישִׁין, וְתַרְסֵר חִיּוֹן עֲלָאִין. שְׁכִינְתָּא לְתַתָּא בְּתַרְסֵר שְׁבָטִין קַדִּישִׁין, וּבְדִין אֲתַפְּלִילַת שְׁכִינְתָּא לַעֲיָלָא וְתַתָּא, וְכָלָא בְּחַד זְמַנָּא כְּחָדָא. וְאִף עַל גַּב דְּבְזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא לְתַתָּא, לֹא אֲתַתְּקַנַּת לַעֲיָלָא, הָכִי נָמִי לֹא אֲתַתְּקַנַּת, בְּגִין דְּלְתַתָּא לֹא אֲתַתְּקַנַּת, וְדָא הוּא בְּגִלּוּתָא עֲמַהוּן דִּישְׂרָאֵל, דְּאִיהוּ בְּגִלּוּתָא עֲמַהוּן.

כְּמָה אֲתַתְּקַנַּת, לְמַלְכָּא דְּמִית בְּרִיה, מַה עֲבַד כְּפָא לִיה לְעַרְסִיה עַל אֲבָלָא דְּבְרִיה, וְלֹא אֲתַקִּין לִיה לְעַרְסִיה, אֶלָּא נָטַל כּוּבִין וְדַרְדְּרִין, וְאֲטִיל תַּחֲוֹת עַרְסִיה, וְשָׁכִיב עֲלֶיהָ, כְּדֵּן קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּיּוֹן דְּאֲתַגְּלוּ יִשְׂרָאֵל, וְאֲתַחֲרַב מַקְדְּשָׁא, נָטַל כּוּבִין וְדַרְדְּרִין וְשׁוּי תַּחֲוֹתֶיהָ, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (שמות ג) וַיֵּרָא מִלֶּאֱהָ ה' אֵלָיו בְּלֶבֶת אִשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל הוּוּ בְּגִלּוּתָא.

פֶּקֶד פְּקִידָתִי אֲתַכֶּם, מָאן דְּלָא קְיִימָא בְּרִשׁוּתֶיהָ, מַה פְּקִידָה, וּמַה עֲבִיד. אֶלָּא פֶּקֶד מְלַעֲיָלָא, פְּקִידָתִי מִלְתַּתָּא, מָאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּהַאי זְכִירָה תּוֹת עֲלָה מְקַדְמַת דְּנָא, דְּכְתִיב וְאֲזַכֵּר אֶת בְּרִיתִי. כִּיּוֹן דְּכְתִיב וְאֲזַכֵּר, הָא זְכִירָה אֲתַמְנָא עֲלָה, וּבְגִין כְּדֵּן אֲמַרְת לְבַתֵּר פֶּקֶד פְּקִידָתִי. (דף קס ע"א) דְּהַאי סִימְנָא נְקֻטַּת מְקַדְמַת דְּנָא. כְּגוֹנוֹנָא דָּא שָׂרָה דְּכְתִיב, (בראשית כא) וְה' פֶּקֶד אֶת שָׂרָה. אֲבָל הָכָא רַחֵל דְּלָא אֲדַפֵּרְת מְקַדְמַת דְּנָא, לֹא אֲתַמָּר כֵּה פְּקִידָה אֶלָּא זְכִירָה, וְכָלָא בְּזְכִירָה אִיהוּ, בְּרִזָּא דְּמְזָלָא.

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל'י שליט"א

רבי יהודה ורבי חזקיה, הוּו אֲזַלִי מִקְפֻטְקִיָּא לְלוּד, וְהָוָה רַבִּי יְהוּדָה רַבִּיב, וְרַבִּי חֲזַקְיָה עַל רַגְלוֹי,
אֲדִהְכִי נַחַת רַבִּי יְהוּדָה, אָמַר מִפָּאן וְלִהְלָאָה נְתַעֲסַק בְּאוֹרֵייתָא, כְּמָה דְכָתִיב, (דברים לב) הָבוּ גְדֹל
לְאַלְהֵינוּ.

אָמַר לִיה אֵלֹהֵי הַיּוֹנָא תְלַתָּא, יְאוּת הוּוּא דְחַד יִימָא, וְתִרִין יְתִיבוּ לִיה. אָמַר לִיה, הֲנִי מְלִי בְּבִרְכָאן.
בְּגִין דְּאֲדַבֵּר חַד שְׁמָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּא, וְתִרִין יְתִיבוּ לִיה. הָדָא הוּוּא דְכָתִיב, (דברים לב) כִּי שֵׁם ה'
אֲקָרָא הָבוּ גְדֹל לְאַלְהֵינוּ. כִּי שֵׁם ה' אֲקָרָא, הָא חַד דְּמִבְּרָה, הָבוּ גְדֹל לְאַלְהֵינוּ, אֲלִין תִּרִין אַחֲרֵינוּ.
אָבַל בְּאוֹרֵייתָא אֲפִילוּ תִרִי יְתִיבִי וְיַהְבִּי רַבִּי וְתוֹקְפָא דְשִׁבְחָא דְאוֹרֵייתָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּא.

אָמַר לִיה רַבִּי חֲזַקְיָה, לְגַבִּי בְּרַכָּאן אֲמַאי תְלַת. אָמַר לִיה, הָא אוּקְמוּהָ וְאֲתַמְר, דְכָתִיב הָבוּ גְדֹל
לְאַלְהֵינוּ. אָבַל רְזָא דְמַלְחָה הָכָא, דְהָא כָּל רְזִין דְּבִרְכָאן הָכִי אִיהוּ, חַד לְבִרְכָא וְתִרִין לְאַתְבָּא,
בְּגִין דִּיסְלַק שְׁבְחָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּא בְּרְזָא דְתְלַתָּא. חַד מְבַרְךְ וְתִרִין (אָמַרִי אָמֵן) דְאוּדוּ, וְדָא הוּוּא
קִיּוּמָא דְבִרְכָאן, וּבְרְזָא עֲלָאָה כְּדָקָא יְאוּת, וּבְרְזָא דְתְלַת כְּמָה דְאוּקְמוּהָ.

עַד דְהוּוּ אֲזַלִי, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תְּנִינָן, אִית זְכִירָה לְטַב, וְאִית זְכִירָה לְבִישׁ, אִית פְּקִידָה לְטַב,
וְאִית פְּקִידָה לְבִישׁ. אִית זְכִירָה לְטַב, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ, דְכָתִיב (ויקרא כו) וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רֵאשׁוֹנִים
וְגו'. (בראשית ח) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נֹחַ. (שמות ב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ. וְאִית זְכִירָה לְבִישׁ, דְכָתִיב,
(תהלים עח) וַיִּזְכֹּר כִּי בְשָׂר הִמָּה רֹחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב. פְּקִידָה לְטַב, דְכָתִיב, (שמות ג) פֶּקֶד פְּקִדְתִּי
אֶתְכֶם. פְּקִידָה לְבִישׁ, דְכָתִיב, (תהלים פט) וּפְקִדְתִּי בְּשִׁבְט פִּשְׁעֵם וּבִנְגַעִים עֲוֹנָם. וְכִלְהוּ רְזִין עֲלָאִין.

כָּל הֲנִי זְכִירָה וּפְקִידָה לְטַב, אֲלִין אֵינּוֹן דְּרַגִּין יְדִיעָן. רְזָא דְמַהִימְנוּתָא דְכַר וְנוֹקְבָא רְזָא חֲדָא,
זְכִירָה וּפְקִידָה, וְאֲלִין אֵינּוֹן לְטַב. זְכִירָה וּפְקִידָה לְבִישׁ, אֲלִין אֵינּוֹן רְזָא דְסִטְרָא אַחֲרָא, דְקִיּוּמָא
בְּרְזָא דְאַלְהִים אַחֲרִים, דְכַר וְנוֹקְבָא כְּחֲדָא, זְכִירָה בְּהַאי, וּפְקִידָה בְּהַאי, וְאֲלִין אֵינּוֹן דְקִיּוּמִין
תְּדִיר לְבִישׁ. וְאֲלִין לְקַבִּיל אֲלִין. מַהֲכָא נְפָקִי כָּל רְזִין דְמַהִימְנוּתָא וְכָל קַדוּשִׁין עֲלָאִין, כְּמָה
דְאוּקְמוּהָ. וּמַהֲכָא נְפָקִי כָּל זִינִין בִּישִׁין וְכָל מוּתָא, וְכָל סִטְרִין וְזִינִין בִּישִׁין בְּעֲלָמָא וְאוּקְמוּהָ. וְדָא
בְּהַפּוּכָא מִן דָּא.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, הָכִי הוּוּא וְדָאִי, זְכָאָה אִיהוּ, מָאן דְּחוּלְקִיָּה אֲתַקְנִים בְּסִטְרָא טְבָא, וְלֹא יִרְכִין
גְּרַמִּיָּה לְסִטְרָא אַחֲרָא, וַיִּשְׁתַּזְיַב מְנַהוּן. אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה, הָכִי הוּוּא וְדָאִי, וְזְכָאָה מָאן דְּיָכִיל
לְאַשְׁתַּזְבָּא מְנִיָּה מַהֲהוּוּא סִטְרָא, וְזְכָאִין אֵינּוֹן צְדִיקָאִי, דְיָכִילִי לְאַשְׁתַּזְבָּא מְנִיָּהוּ, וְלֹאֲגַחָא קְרָבָא
בְּהַהוּוּא סִטְרָא.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה בְּמָה. פֶּתַח וְאָמַר, (משלי כד) כִּי בְּתַחֲבוּלוֹת תַעֲשֶׂה לָּךְ מִלְחָמָה וְגו'. מָאן מִלְחָמָה,
דָּא מִלְחָמָה דְהַהוּוּא סִטְרָא בִישָׁא, דְאַצְטְרִיךְ בַּר נֶשׁ לְאַגְחָא בִיָּה קְרָבָא, וְלִשְׁלִטָּאָה עֲלוֹי
וְלֹאֲשְׁתַּזְבָּא מְנִיָּה.

תָּא חֲזִין, דְיַעֲקֹב הָכִי אֲשְׁתַּדֵּל לְגַבִּי עֲשׂוֹ, בְּגִין הַהוּוּא סִטְרָא דִילִיָּה. לְאַתְחַפְּמָא עֲלוֹי וְלִמְיֹזֵל עֲמִיָּה
בְּעֲקִימוּ בְּכָל מַה דְאַצְטְרִיךְ, בְּגִין לְשִׁלְטָאָה עֲלוֹי בְּרִישָׁא וְסוּפָא, וְכִלְאָ כְּדָקָא יְאוּת. וְרִישָׁא וְסוּפָא

כתוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל שליט"א

כְּחֵדָּא דָּא פְּגוּוּנָא דָּא, פְּמָה דְכְּתִיב, (בראשית כה) בְּכַרְתִּי, וּלְבַתֶּר בְּרַכְתִּי, שִׁירוּתָא וְסוּפָא כְּחֵדָּא, דָּא כְּגוּוּנָא דָּא. בְּגִין לְשִׁלְטָאָה עֲלוּי בְּאוּרַח מִיִּשְׂרָאֵל פְּדָקָא חֲזִי לִיה. וּבְגִין כְּדָּ וּפְּאָה אִיהוּ מָאן דְּאִשְׁתְּזִיב מִנִּיהוּ, וְיָכִיל לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיהוּ.

תָּא חֲזִי, זְכִירָה וּפְקִידָה לְטַב אֵינּוּן כְּחֵדָּא בְּרָזָא דְמַהִימְנוּתָא, וְזְפָאָה אִיהוּ מָאן דְּאִשְׁתַּדֵּל בְּתַר מַהִימְנוּתָא, פְּמָה דְאֵת אָמַר, (הושע יא) אַחֲרֵי ה' יִלְכוּ כְּאֲרִיָּה יִשְׂאָג וְגו'. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה הַכִּי הוּא וְדָאֵי.

וְתָא חֲזִי, בַּר נָשׁ פַּד צְלִי צְלוּתִיה, לָא יִמָּא עֲלִיה זְכַרְנִי וּפְקִידָנִי. בְּגִין דְּאִפָּא זְכִירָה וּפְקִידָה לְטַב, וְזְכִירָה וּפְקִידָה (דף קס ע"ב) לְבִישׁ, וְזַמְיָנִין לְנִטְלָא מְלָה מִן פּוּמָא, וְאִתְּיָין לְאִדְפְּרָא חוּבּוּי דְבַר נָשׁ וְלַעֲנָשָׂא לִיה. בַּר אֵי אִיהוּ זְפָאָה שְׁלִים, דְּכַד בְּדָקִי חוּבּוּי, הֵהִיא זְכִירָה וּפְקִידָה לְבִישׁ לָא יִשְׁכַּחוּן לֹוּן, פְּגוּן עֲזָרָא דְאָמַר (נחמיה יג) זְכַרְהָ לִי אֱלֹהֵי לְטוֹבָה.

דְּהָא בְּכָל אֵתָר, דְּבַר נָשׁ צְלִי צְלוּתִיה, יְכַלִּיל גְּרַמְיָה בֵּין סְגִיָּאִין בְּכַלְלָא דְסְגִיָּאִין. וְתָא חֲזִי שׁוּנְפִמִּית, פַּד אָמַר לָהּ אֱלִישִׁעַ, (מלכים ב ד) הֵינִשׁ לְדַבְּרִי לָךְ אֶל הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל שַׂר הַצָּבָא. הֵינִשׁ לְדַבְּרִי לָךְ אֶל הַמֶּלֶךְ, הֵהִיא יוֹמָא, יוֹם טוֹב דְּרָאֵשׁ הַשְּׁנָה הָהּ, וְהֵהִיא יוֹמָא דְמַלְכוּתָא דְרַקִּיעָא שְׁלִטָּא לְמִידָן עֲלֵמָא, וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲקַרִּי מְלָךְ הַמְשַׁפֵּט בְּהֵהוּא זְמָנָא. וּבְגִין כְּדָּ אָמַר לָהּ, הֵינִשׁ לְדַבְּרִי לָךְ אֶל הַמֶּלֶךְ.

מַה פְּתִיב, (מלכים ב ד) וְתָא אָמַר בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנֹכִי יוֹשֵׁבֶת. מָאֵי קָאמְרָה. לָא בְּעֵינָא, לְמַהוּי רְשִׁימָאָה לְעִילָא, אָלָא לְאֵעֲלָאָה רִישָׁאֵי בֵּין סְגִיָּאִין, וְלָא לְאֵפְקָא מִכְּלָלָא דְלַהוּן. וְכָּד בְּעֵי לִיה לְבַר נָשׁ, לְאִתְּפִלָּא בְּכַלְלָא דְסְגִיָּאִין וְלָא לְאִתְּיַחֲדָא בְּלַחֲדוּי, בְּגִין דְּלָא יִשְׁכַּחוּן עֲלִיה, לְאִדְפְּרָא חוּבּוּי כְּדָקָאמְרוּן.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר (איוב לח) תִּנְגְּלוּ לָךְ שְׁעָרֵי מוֹת וּשְׁעָרֵי צַלְמוֹת תִּרְאֶה. הָאֵי קָרָא, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לִיה לְאִיּוֹב, פַּד חֲמָא דְאִיּוֹב דְּחִיק גְּרַמְיָה עַל דִּינּוּי דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

תָּא חֲזִי, אִיּוֹב אָמַר (איוב יג) הֵן יִקְטְלֵנִי לוֹ אֲיַחַל, פְּתִיב לָא בְּאֵלִיךְ וְקַרִּי לוֹ בּוֹאִי, וְכַלָּא אִיהוּ. אָמַר לִיה קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִי אָנָּא קְטִיל בְּנֵי נָשָׂא, תִּנְגְּלוּ לָךְ שְׁעָרֵי מוֹת וּשְׁעָרֵי צַלְמוֹת תִּרְאֶה, פְּמָה תִּרְעִין אֵינּוּן פְּתִיחֹן בְּהֵהוּא סְטָרָא. וּמוֹתָא שְׁלִטָּא עֲלֵיהוּ, וְכַלְהוּ סְתִימִין מִבְּנֵי נָשָׂא, (ס"א וְלָא יְכַלִּין לְאִסְתַּמְרָא מִנִּיהוּ בְּגִין דְּאֵינּוּן סְתִימִין מִבְּנֵי נָשָׂא) וְלָא יְדַעִין אֵינּוּן שְׁעָרִים.

וּשְׁעָרֵי צַלְמוֹת תִּרְאֶה. מָאן אֵינּוּן שְׁעָרֵי מוֹת וּמוֹת אֵינּוּן שְׁעָרֵי צַלְמוֹת. אָלָא מוֹת וּצַלְמוֹת כְּחֵדָּא אֵינּוּן, וְזוּוּגָא חֵדָּא אֵינּוּן. מוֹת הָא אֵתְמַר, דָּא מְלַאךְ הַמוֹת, וְהָא אוּקְמוּהָ. צַלְמוֹת, צַל מוֹת. הָאֵי אִיהוּ מָאן דְּרַכִּיב עֲלִיה, וְאִיהוּ צַלָּא דִּילִיה, וְתוּקְפָא דִּילִיה, לְאִזְדוּגָא כְּחֵדָּא, בְּקַשְׁוּרָא חַד וְאֵינּוּן חַד.

וְכָל אֵינּוּן דִּרְגִין דְּנַפְקִי מִנִּיהוּ וּמִתְקַשְׁרִין בְּהוּ אֵינּוּן שְׁעָרִים דְּלַהוּן פְּמָה דְלְעִילָא, פְּמָה דְאֵת אָמַר, שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאִשִׁיכֶם וְגו'. וְאֵלִין (אֵינּוּן שְׁעָרִים) אֵיקְרוּן נְהַרִין וְנַחֲלִין, נְשִׁית סְטָרִין דְעֲלֵמָא.

אוֹף הָכִי אֵינּוֹן שְׁעָרֵי מוֹת, וְשְׁעָרֵי צְלָמוֹת מִסְטָרָא אַחְרָא, בְּרַגְיָן יְדִיעָן דְּשִׁלְטִין בְּעֵלְמָא. שְׁעָרֵי מוֹת וְשְׁעָרֵי צְלָמוֹת, דָּא נּוֹקְבָא וְדָא דְכוּרָא, וְתַרְוַיְיָהּ כְּחַדָּא.

וְעַל דָּא, אָמַר קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לִיה לְאִיּוֹב, בְּגִין כּל אֵינּוֹן מְלִין, דְּאִיהוּ אָמַר (איוב ז) כָּלָה עֵנָן וַיִּלְךְ בֶּן יוֹרֵד שָׂאוֹל לֹא יַעֲלֶה, וְכָל אֵינּוֹן שְׂאֵר מְלִין. אָמַר קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא הִנְגְּלוּ לָךְ שְׁעָרֵי מוֹת, לְמַנְדַּע דְּהָא כְּלָהוּ בְרִשׁוֹתֵי, וְכָלְהוּ זְמִינִין לְאַתְבַּעְרָא מֵעֵלְמָא, דְּכַתִּיב, (ישעיה כה) בָּלַע הַמָּוֶת לַנְּצִחַ וְגו'.

תָּא חֲזִי, (בראשית ל) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח אֶת רַחֲמָהּ. תְּרֵי זְמַנִּין, אֱלֹהִים אֱלֹהִים, אִמָּא. אֵלָא, חַד מֵעֵלְמָא דְדְכוּרָא, וְחַד מֵעֵלְמָא דְנוֹקְבָא, בְּגִין דְּבְמַזְלָא תְלִיָא מְלִתָּא.

וְכַד אַתְעֵרַת רַחֵל בְּשָׂמָא דָּא, דְּכַתִּיב, (בראשית ל) יוֹסֵף ה' לִי בֶן אַחֵר, יָדַע יַעֲקֹב דְּאִיהִי אַתְחַזְיָא לְאַשְׁלָמָא כְּלָהוּ שְׁבָטִין וְלֹא תַתְקַיִם בְּעֵלְמָא, בְּגִין כּד בָּעָא לְמִיּוֹל וְלֹא יָכִיל. וְכַד מָטָא זְמַנָּא דְּבְנִימִין, עָרַק וְאִזֵּל לִיה, בְּגִין דְּבְאֲרַעָא אַחְרָא לֹא יִשְׁתַּלֵּם בֵּיתָא, לְאַתְקַשְׂרָא עֵלְמָא קְדִישָׁא בֵּיה.

וְהִינֵנוּ דְכַתִּיב, (בראשית לא) וַיֹּאמֶר ה' אֵל יַעֲקֹב שׁוּב אֶל אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ וְלְמוֹלְדֹתֶיךָ וְאֶהְיֶה עִמָּךְ. מָאִי וְאֶהְיֶה עִמָּךְ. אֵלָא אָמַר לִיה, עַד הָכָא, רַחֵל הוֹת עִמָּךְ עֲקָרָא דְבֵיתָא. מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, אֲנָא אֶהְיֶה עִמָּךְ וְאִטּוֹל בֵּיתָא בְּהַדְרָה בְּתַרְיִסָר שְׁבָטִין. וְהִינֵנוּ דְכַתִּיב, וְאֲנִי בָבְאִי מִפְּדִן מִתָּה עָלִי רַחֵל. עָלִי הוּא, וּבְגִינֵי הוּא מְלָה דְאַתְדַּחֲיָא אִיהִי וְאַתְיָא דִּינִרָא אַחְרָא, וְנִטְלָא בֵּיתָא בְּגִינֵי לְדִיִּירָא עִמִּי.

וַיֹּאמֶר נְקָבָה שְׁכַרְךָ עָלִי וְאַתְנָה, (בראשית ל) מָאִי נְקָבָה. אָמַר רַבִּי יַעֲחָק, הַהוּא רְשָׁע אָמַר, אֲנָא חָמִי, דְּיַעֲקֹב לֹא אֶסְתַּכֵּל אֵלָא בְּנוֹקְבֵי,

